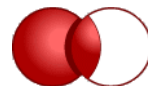

**РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ
О НАЈВАЖНИЈИМ НАЛАЗИМА И ПРЕПОРУКАМА
ЗА 2021/2022. ГОДИНУ**

Сарајево, децембар 2022. године

**РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ
О НАЈВАЖНИЈИМ НАЛАЗИМА И ПРЕПОРУКАМА
ЗА 2021/2022. ГОДИНУ**

Број: 04-04-1-3529/22

Сарајево, децембар 2022. године

САДРЖАЈ

РИЈЕЧ ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	7
1.1 Улога и циљ ревизије јавног сектора.....	7
1.2 Структура Извјештаја.....	9
2. ПЛАНИРАНЕ И ИЗВРШЕНЕ РЕВИЗИЈЕ ЗА 2021/2022. ГОДИНУ	10
2.1 Планиране ревизије.....	10
2.2 Извршене ревизије.....	11
3. ФИНАНСИЈСКА РЕВИЗИЈА	14
3.1 Мишљења ревизора	14
3.2 Дате препоруке за 2021. годину и поступање по препорукама из претходних извјештаја	16
3.3 Извјештај о извршењу Буџета Федерације БиХ за 2021. годину.....	18
3.3.1 Најважнији налази и препоруке	19
3.4 Корисници Буџета Федерације БиХ.....	21
3.4.1 Најважнији налази и препоруке	22
3.5 Кантони и кантонални буџетски корисници	41
3.5.1 Најважнији налази и препоруке	42
3.6 Градови и општине.....	51
3.6.1 Најважнији налази и препоруке	52
3.7 Заводи, фондови, агенције и јавне установе	64
3.7.1 Најважнији налази и препоруке	66
3.8 Предузећа у већинском државном власништву.....	85
3.8.1 Најважнији налази и препоруке	86
3.9 Праћење поступања по препорукама из раније проведених финансијских ревизија....	107
4. РЕВИЗИЈА УЧИНКА	109
4.1 Извјештаји о проведеним ревизијама учинка	110
4.1.1 Најважнији налази и препоруке из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност другостепених органа у поступању по жалбама“	111
4.1.2 Најважнији налази и препоруке из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност локалне управе у рјешавању захтјева грађана“	113
4.1.3 Најважнији налази и препоруке из Извјештаја ревизије учинка „Управљање робним резервама у Федерацији БиХ“	115
4.2 Извјештаји о праћењу реализације препорука ревизије учинка	117
4.2.1 Најважнији налази и препоруке из извјештаја о праћењу „Успостава и функционисање интерне ревизије у јавном сектору у Федерацији Босне и Херцеговине“	117
4.2.2 Најважнији налази и препоруке из извјештаја о праћењу „Активности надлежних институција у Федерацији Босне и Херцеговине на смањењу загађености зрака“	119
4.2.3 Најважнији налази и препоруке из извјештаја о праћењу „Учинковитост стечајног поступка у Федерацији Босне и Херцеговине“	120

Попис графикана и табела

Графикон 1. Структура датих мишљења	15
Графикон 2. Реализација препорука према субјектима ревизије	118
Графикон 3. Реализација препорука субјеката на федералном нивоу	119
Графикон 4. Реализација препорука субјеката на кантоналном нивоу	119
Графикон 4. Реализација препорука датих опћинским судовима	121
Табела 1. Преглед извршених финансијских ревизија	13
Табела 2. Преглед извршених праћења поступања по препорукама	13
Табела 3. Преглед извршених ревизија учинка	13
Табела 4. Збирни преглед датих мишљења субјектима ревизије	15
Табела 5. Број датих препорука у 2021. и 2020. години	16
Табела 6. Поступање по препорукама, по секторима	16
Табела 7. Исказани расходи и издаци у Извјештају о извршењу Буџета за 2021, с датим мишљењем	18
Табела 8. Исказани расходи и издаци корисника Буџета ФБиХ за 2021, с датим мишљењем	22
Табела 9. Информације о поступању по препорукама буџетских корисника	28
Табела 10. Преглед ревидираних буџетских корисника, с датим мишљењима	40
Табела 11. Преглед финансијских показатеља ревидираних кантона	41
Табела 12. Преглед датих мишљења и броја препорука ревидираним кантонима	41
Табела 13. Преглед расхода и издатака кантоналних буџетских корисника, с датим мишљењима	42
Табела 14. Информације о поступању по препорукама кантоналних буџетских корисника	44
Табела 15. Преглед ревидираних кантоналних буџетских корисника, с датим мишљењима	50
Табела 16. Преглед финансијских показатеља ревидираних градова и општина	51
Табела 17. Преглед датих мишљења и броја препорука ревидираним јединицама локалне самоуправе	52
Табела 18. Информације о поступању по препорукама у градовима и општинама	55
Табела 19. Преглед ревидираних јединица локалне самоуправе, с датим мишљењима	63
Табела 20. Преглед финансијских показатеља ревидираних завода, агенција и јавних установа	65
Табела 21. Преглед датих мишљења заводима, агенцијама и јавним установама	66
Табела 22. Информације о поступању по препорукама заводима, агенцијама и јавним установама	70
Табела 23. Преглед ревидираних завода, агенција и јавних установа, с датим мишљењима	84
Табела 24. Преглед финансијских показатеља ревидираних предузећа	85
Табела 25. Преглед датих мишљења и броја препорука предузећима	86
Табела 26. Информације о поступању по препорукама предузећа	89
Табела 27. Преглед ревидираних јавних предузећа, с датим мишљењима	106
Табела 28. Преглед поступања по препорукама из извјештаја финансијске ревизије о праћењу поступања по препорукама	108
Табела 29. Подаци о проведеним ревизијама учинка	110
Табела 30. Извјештаји о праћењу реализације препорука ревизије учинка	117

РИЈЕЧ ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

С циљем испуњења наше законске обавезе сачињен је Ревизорски извјештај о најважнијим налазима и препорукама за 2021/2022. годину. У њему је дат преглед свих објављених ревизијских извјештаја у 2022. години, као и релевантни статистички подаци. Овим извјештајем информисемо Парламент ФБиХ о најважнијим налазима и препорукама које су утврђене проведеним ревизијама, и он треба бити снажан алат за дјелотворније праћење имплементације препорука и превазилажења утврђених слабости. Извјештај служи и за информисање јавности, посебно организација цивилног друштва, медија и академске заједнице, јер и они имају важну улогу у праћењу рада јавног сектора.

Корона криза, која је утицала на животе грађана, али и рад институција у протекле двије године, наставила је и у 2021. години узроковати одређене посљедице. Одговор власти у Федерацији БиХ и управљање јавним средствима био је посебан фокус у ревизијама Уреда са аспекта транспарентности, ефикасности, ефективности и законитости. Но, поред ове, свијет је током године био суочен и с другим кризама: климатском и кризом конфликта, која је ланчано довела до великих економских шокова, који су поново захтијевали хитно дјеловање власти. Све то утицало је и на наш рад.

С обзиром на то да је основно очекивање од Уреда да као врховна ревизијска институција донесе промјене у животима грађана, нашим радом настојали смо јачати одговорност, интегритет и транспарентност државних органа и тиме потврђивати нашу сталну важност за Парламент, грађане и остале учеснике.

У још једној турбулентној години обавезне финансијске ревизије буџетских корисника завршене су у законском року, а остале, као и ревизије учинка, у складу с планом ревизије. Сви извјештаји благовремено су достављени субјектима и надлежним институцијама, и објављени су на интернет-страници Уреда.

И у наредном периоду наставићемо бити посвећени нашој мисији и визији те провођењу ревизија у складу са INTOSAI-јевим принципима и стандардима за врховне ревизијске институције, и тиме бити шампиони повјерења.

Генерални ревизор Џевад Некић

Мисија Уреда је да буде независни врховни ревизијски ауторитет Федерације Босне и Херцеговине и покретач промјена у животима грађанки и грађана, тако што својим радом унапређује систем финансијског управљања и контроле, те доприноси већој одговорности и транспарентности у јавном сектору.

Провођењем ревизија у складу са INTOSAI-јевим Оквиром професионалних објава, фокусирајући се на актуелне теме, те правовременим и квалитетним извјештавањем, Уред за ревизију жели да створи нове вриједности у друштву и да подстиче законитост, ефикасност и успјешност рада јавног сектора у ФБиХ.

1. УВОД

У складу с чланом 16. став 6) Закона о ревизији институција у Федерацији БиХ,¹ Уред за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине сачинио је Ревизорски извјештај о најважнијим налазима и препорукама за 2021/2022. годину.² У извјештај су инкорпорирани најважнији налази и препоруке из обављених финансијских ревизија и ревизија учинка, те се Парламенту ФБиХ уз њега доставља и Извјештај о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета Федерације БиХ за 2021. годину.

Годишњи извјештај за циљ има да на једном мјесту обједини информације из извршених ревизија о коришћењу и управљању јавним средствима у Федерацији БиХ. Намијењен је првенствено Парламенту Федерације БиХ који, у складу са Законом о ревизији, на основу ревизијских налаза и препорука може смањити буџет једне или више институција или подузети друге одговарајуће корективне мјере.

1.1 Улога и циљ ревизије јавног сектора

Уред за ревизију је врховна ревизијска институција³ Федерације БиХ, успостављена Законом о ревизији.

Надлежна је да врши финансијску ревизију, ревизију учинка и друге специјалне ревизије институција у ФБиХ и да о свом раду правовремено информише Парламент ФБиХ и јавност.

У провођењу својих дужности и надлежности Уред је неполитичан, независан и не подлијеже управљању или контроли било које друге особе или институције.

Главни циљ Уреда је да провођењем ревизија осигура независна мишљења о извршењу буџета и финансијским извјештајима, коришћењу ресурса и управљању државном имовином од Владе, буџетских и јавних институција у Федерацији Босне и Херцеговине.⁴

Основно очекивање јесте да Уред као врховна ревизијска институција својим радом донесе промјене у животима грађана тако што ће:

- **јачати одговорност, интегритет и транспарентност државних органа;**
- **потврђивати сталну важност за парламент, грађане и остале учеснике;**
- **бити примјер узорне организације.**

---

¹ „Службене новине ФБиХ“, број 22/06; у даљњем тексту: Закон о ревизији

² У даљњем тексту: Годишњи извјештај

³ У даљњем тексту: ВРИ

⁴ Члан 3. Закона о ревизији

INTOSAI Principles			
INTOSAI Founding Principles INTOSAI P-1-0			
INTOSAI Core Principles INTOSAI P-10-00			
INTOSAI Standards			
Fundamental Principles of Public Sector Auditing ISSAI 100-129			
SAI Organisational Requirements ISSAI 130-199			
Financial Audit	Performance Audit	Compliance Audit	Other Engagements
FA Principles ISSAI 200-299	PA Principles ISSAI 300-399	CA Principles ISSAI 400-499	ISSAI 600-699
FA Standards ISSAI 2000-2999	PA Standards ISSAI 3000-3999	CA Standards ISSAI 4000-4999	ISSAI 6000-6999
INTOSAI Guidance			
SAI Organisational Guidance GUID 1000-1999			
Supplementary Financial Audit Guidance	Supplementary Performance Audit Guidance	Supplementary Compliance Audit Guidance	Other Engagements
SUFA GUID 2300-2399	SUPA GUID 3000-3099	SUCA GUID 4000-4099	GUID 6000-6099
Subject Matter Specific Guidance GUID 5000-5999			
Other Guidance GUID 9000-9999			

У свом раду Уред за ревизију примјењује принципе и стандарде ревизије Међународне организације врховних ревизијских институција,⁵ односно INTOSAI-јев Оквир професионалних објава (IFPP). Овај Оквир поставља темеље за рад ВРИ у Лимској декларацији и Мексичкој декларацији о независности ВРИ.

Према успостављеном Регистру субјеката, у надлежности Уреда је око 2.000 субјеката на нивоу Федерације БиХ, кантона и јединица локалне самоуправе. Уред за ревизију надлежан је да обавља:

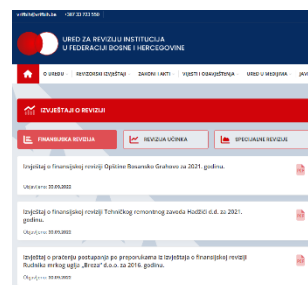

Парламент ФБиХ или Парламентарна комисија одговорна за ревизију могу у било које вријеме захтијевати да Уред за ревизију изврши специјалну ревизију, за коју су обавезни осигурати додатна средства. Током 2021/2022. године није било захтјева за ове ревизије.

У извјештајима о финансијској ревизији дају се два мишљења: мишљење о финансијским извјештајима и мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са законима и другим прописима.

Провођењем ревизије учинка врши се преглед или испитивање одређеног аспекта пословања цијеле или дијела институције, програма или активности, те се тиме настоји допринијети ефикаснијој, ефективнијој и економичнијој јавној управи.

Сви ревизијски извјештаји објављују се на интернет-страници Уреда за ревизију, чиме се осигурава правовремена информисаност јавности о ревизијским налазима и препорукама.

www.vrifbih.ba

⁵ Енгл. INTOSAI

1.2 Структура Извјештаја

Уважавајући групе субјеката које су у надлежности Уреда за ревизију, успостављена су четири сектора за финансијску ревизију:

Поред ова четири, успостављен је и **Сектор за ревизију учинка**.

Сви подаци у овом Извјештају приказани су по секторима, те је структуриран на сљедећи начин:

Поглавље 2:	Дати су општи подаци о свим планираним и извршеним ревизијама за 2021/2022. годину;
Поглавље 3:	Финансијска ревизија: дати су најважнији налази и препоруке, по групама субјеката. У оквиру овог дати су одређени статистички подаци извршених ревизија, те прегледи са основама за квалификацију и тачкама за истицање питања. У дијелу <i>Најважнији налази и препоруке</i> дат је резиме најзначајнијих налаза који су утврђени код већег броја субјеката исте групе, те одговарајуће препоруке које имају за циљ да отклоне утврђене неправилности. Такођер, дат је преглед обављених праћења поступања по препорукама;
Поглавље 4:	Ревизија учинка: дати су најважнији налази и препоруке из извршених ревизија учинка и праћења реализације препорука.

2. ПЛАНИРАНЕ И ИЗВРШЕНЕ РЕВИЗИЈЕ ЗА 2021/2022. ГОДИНУ

2.1 Планиране ревизије

Планом ревизије за 2021/2022. годину предвиђене су:

- **103 финансијске ревизије и 8 праћења поступања по препорукама из раније проведених финансијских ревизија**

- **6 ревизија учинка и учествовање у једној паралелној ревизији**

Планирана ревизија „**Нафтних терминала Федерације БиХ**“ привремено је обустављена због немогућности добивања ревизијских доказа. О обустављању ревизије обавијештени су Парламентарна комисија одговорна за ревизију и други надлежни органи.

2.2 Извршене ревизије

У наставку је преглед свих извршених ревизија:

Р. Б.	Назив субјекта ревизије	Буџет/ Финансијски план/Планирани приходи за 2021.
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2021. годину	5.481.251.699
Корисници Буџета ФБиХ		
2.	Парламент Федерације БиХ	15.241.299
3.	Предсједник и два потпредсједника ФБиХ	2.881.322
4.	Влада Федерације БиХ	182.597.252
5.	Федерално министарство унутрашњих послова	7.889.203
6.	Федерално министарство правде	3.966.821
7.	Федерално министарство финансија	1.457.600.198 ⁶
8.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	41.796.176
9.	Федерално министарство промета и комуникација	199.875.533
10.	Федерално министарство здравства	108.805.083
11.	Федерално министарство трговине	1.484.616
12.	Федерално министарство просторног уређења	7.166.238
13.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	97.981.409
14.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	346.889.148
15.	Федерално министарство развоја, предузетништва и обрта	10.400.368
16.	Федерално министарство рада и социјалне политике	258.572.135
17.	Федерално министарство културе и спорта	10.181.556
18.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица	27.053.791
19.	Федерално министарство образовања и науке	6.177.125
20.	Федерално министарство околиша и туризма	3.143.954
	УКУПНО	2.789.703.227
Остале ревизије корисника Буџета Федерације БиХ		
21.	Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање	2.427.336.596
22.	Служба за заједничке послове органа и тијела Федерације Босне и Херцеговине	16.916.966
23.	Завод за јавно здравство Федерације Босне и Херцеговине	9.493.253
24.	Федерална управа за инспекцијске послове	8.813.130
25.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Орашје	4.100.345
26.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Бихаћ	3.021.690
27.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Бусовача	2.919.952
	УКУПНО	2.472.601.932
Кантони		
28.	Кантон Сарајево	1.143.627.972
29.	Херцеговачко-неретвански кантон	263.714.112
30.	Унско-сански кантон	235.494.551
31.	Средњобосански кантон	239.820.491
32.	Жупанија Западнохерцеговачка	96.285.827
	УКУПНО	1.978.942.953
Кантонални буџетски корисници		
33.	Министарство за рад, социјалну политику и избјеглице Зеничко-добојског кантона	30.185.519
34.	Министарство саобраћаја и веза Херцеговачко-неретванског кантона	11.308.240
35.	Министарство правде и управе Кантона Сарајево	7.742.714
36.	Министарство унутрашњих послова Жупаније Посавске	7.547.570
37.	Министарство просторног уређења и заштите околице Тузланског кантона	7.669.680
38.	Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Средњобосанског кантона	10.935.785
39.	Министарство gospodarства Херцегбосанске жупаније	2.780.284

⁶ У оквиру планираног буџета Министарства финансија на отплату вањског и унутрашњег дуга односи се 1.004.099.757 КМ.

УКУПНО		78.169.792
Градови и општине		
40.	Општина Илиџа	39.565.000
41.	Општина Ново Сарајево	37.772.318
42.	Општина Травник	18.899.500
43.	Град Градачац	19.610.097
44.	Општина Коњиц	20.518.402
45.	Град Сребреник	18.999.041
46.	Општина Вогошћа	15.517.875
47.	Општина Томиславград	13.528.430
48.	Општина Читлук	10.825.000
49.	Општина Витез	9.042.000
50.	Општина Орашје	7.093.260
51.	Општина Горњи Вакуф – Ускопље	6.571.100
52.	Општина Кладањ	5.708.086
53.	Општина Бусовача	4.850.000
54.	Општина Босанско Грахово	2.719.900
УКУПНО		231.220.009
Заводи, фондови, агенције и јавне установе		
55.	Федерални завод за запошљавање	117.920.482
56.	Завод здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ	205.946.405
57.	Завод за здравствено осигурање Жупаније Западнохерцеговачке	59.587.300
58.	Завод за здравствено осигурање Херцегбосанске жупаније	31.035.420
59.	Завод здравственог осигурања Кантона Сарајево	484.051.000
60.	Завод здравственог осигурања Босанско-подрињског кантона Горажде	19.224.473
61.	Агенција за водно подручје Јадранског мора	4.680.000
62.	Агенција за водно подручје ријеке Саве	22.380.905
63.	Жупанијски завод за запошљавање Ливно	3.385.900
64.	Јавна установа „Служба за запошљавање Кантона Сарајево“	66.818.873
65.	Јавна установа Служба за запошљавање Тузланског кантона	30.908.350
66.	Служба за запошљавање Средњобосанског кантона/Кантона Средишња Босна Травник	13.271.615
67.	Јавна установа Служба за запошљавање Зеничко-добојског кантона	23.672.293
68.	Служба за запошљавање Жупаније Западнохерцеговачке	6.708.880
69.	Служба за запошљавање Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона Мостар	21.504.600
70.	Јавна установа Служба за запошљавање Унско-санског кантона Бихаћ	13.832.407
71.	Јавна установа за медицинску рехабилитацију и бањско лијечење – љечилиште „Реумал“ Фојница	7.012.000
72.	Јавна здравствена установа Општа болница у Санском Мосту	3.348.000
73.	Јавна установа Кантонална болница Зеница	72.180.000
74.	Јавна установа Болница за плућне болести и туберкулозу Травник	4.739.739
75.	Јавна здравствена установа Општа болница „Др. Мустафа Бегановић“ Грачаница	6.865.504
76.	Дом здравља Мостар ⁷	15.388.466
77.	Јавна установа Дом здравља Кантона Сарајево	83.854.510
78.	Јавна здравствено-наставна установа Дом здравља „Др. Мустафа Шеховић“ Тузла	25.085.223
79.	Јавна установа „Дом здравља“ Зеница	19.594.352
80.	Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине	3.787.266
81.	Институт за медицинско вјештачење здравственог стања	2.801.656
УКУПНО		1.369.585.619
Предузећа у већинском државном власништву		
82.	ШГД ЗДК д.о.о. Завидовићи	36.670.464
83.	УНИС „ГИНЕХ“ д.д. Горажде	38.754.524
84.	БИНАС д.д. Бугојно	16.400.000
85.	КЈКП Вик д.о.о. Сарајево	53.197.186
86.	ЈП Међународни аеродром Тузла д.о.о.	11.201.500
87.	КЈП „Сарајево-шуме“ д.о.о. Сарајево	21.703.090
88.	ЈП „Међународна зрачна лука – Аеродром Мостар“ д.о.о. Мостар	2.891.524

⁷ Дом здравља Мостар – није донесен Финансијски план за 2021. годину; исказани остварени приходи за 2021. годину

89.	Енергоинвест д.д. Сарајево	198.898.821
90.	Привредно друштво за производњу и транспорт гаса „БХ ГАС“ д.о.о. Сарајево	60.119.702
91.	ЈП Водовод Тузла	14.995.057
92.	ЈП ШГД „Шуме Херцеговачко-неретванске“ д.о.о. Мостар	2.087.693
93.	ЈП „Високо Екоенергија“ д.о.о. Високо	4.929.371
94.	ЈП „Гријање“ д.о.о. Зеница	13.670.810
95.	ЈКП „Водоград“ д.о.о. Прозор – Рама	1.602.296
96.	ЈКП Комунално д.о.о. Ливно	нема плана
97.	ЈП „Шуме Тузланског кантона“ д.д. Кладањ	18.579.980
98.	ЈП „Цесте ФБиХ“ д.о.о. Сарајево	87.350.000
99.	КЈКП Сарајевогас д.о.о. Сарајево	89.792.265
100.	Технички ремонтни завод д.д. Хаџићи	3.240.000
101.	ЈКП Водовод д.о.о. Цазин	4.235.235
102.	ЈП Вик д.о.о. Зеница	7.571.940
	УКУПНО	687.891.458

Табела 1. Преглед извршених финансијских ревизија

Р. Б.	Субјекти ревизије	Година за коју је претходно вршена финансијска ревизија
1.	РМУ „Бреза“ д.о.о. Бреза	2016.
2.	РМУ „Зеница“ д.о.о. Зеница	2016.
3.	РМУ „Ђурђевић“ д.о.о. Ђурђевић	2016.
4.	„Рудници боксита“ д.о.о. Посушје	2017.
5.	Федерална управе за геодетске и имовинско-правне послове	2016.
6.	Јавна установа „Општа болница Коњиц“	2019.
7.	Установа из дјелокруга социјалне заштите – Љубушки	2019.
8.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално инвалидне дјеце и омладине Пазарић	2019.

Табела 2. Преглед извршених праћења поступања по препорукама

Р. Б.	Назив ревизије учинка	Датум објаве
1.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Активности надлежних институција у Федерацији Босне и Херцеговине на смањењу загађености зрака“	23. 3. 2022.
2.	Извјештај ревизије учинка „Ефикасност другостепених органа у поступању по жалбама“	11. 4. 2022.
3.	Извјештај ревизије учинка „Ефикасност локалне управе у рјешавању захтјева грађана“	23. 5. 2022.
4.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Учинковитост стечајног поступка у Федерацији Босне и Херцеговине“	24. 6. 2022.
5.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Успостава и функционисање интерне ревизије у јавном сектору у Федерацији Босне и Херцеговине“	24. 10. 2022.
6.	Извјештај ревизије учинка „Управљање робним резервама у Федерацији Босне и Херцеговине“	15. 12. 2022.

Табела 3. Преглед извршених ревизија учинка

3. Финансијска ревизија

3.1 Мишљења ревизора

На основу Међународног ревизијског стандарда (MRevS) 700 – Формирање мишљења и извјештавање о финансијским извјештајима, циљеви ревизора су:

- a) формирати мишљење о финансијским извјештајима темељено на оцјени закључака створених из добивених ревизијских доказа;
- b) јасно изразити мишљење помоћу писаног извјештаја.

У складу с MRevS-ом 705 – Модификације мишљења у извјештају независног ревизора, циљ ревизора је да јасно изрази одговарајуће модифицирано мишљење о финансијским извјештајима које је нужно када:

- a) ревизор закључи да, темељено на добивеним ревизијским доказима, финансијски извјештаји као цјелина нису без значајног погрешног приказивања;
- b) ревизор не може добити dostatне и примјерене ревизијске доказе да би закључио како су финансијски извјештаји као цјелина без значајног погрешног приказа.

Модифицирана мишљења према овом Стандарду су:

- a) Мишљење с резервом;⁸
- b) Негативно мишљење;⁹
- c) Суздржано мишљење.¹⁰

---

⁸ Ревизор ће изразити мишљење с резервом када: (а) након што је добио dostatне и примјерене ревизијске доказе, закључи да су погрешни прикази, појединачно или у зброју, значајни, али не и прожимајући за финансијске извјештаје; или (б) не може добити dostatне и примјерене ревизијске доказе на којима би темељио мишљење, али ревизор закључи да би могући учинци неоткривених погрешних приказа на финансијске извјештаје, ако их има, били значајни, али не и прожимајући.

⁹ Ревизор ће изразити негативно мишљење када, након што је добио dostatне и примјерене ревизијске доказе, закључи да су погрешни прикази, појединачно или у зброју, и значајни и прожимајући за финансијске извјештаје.

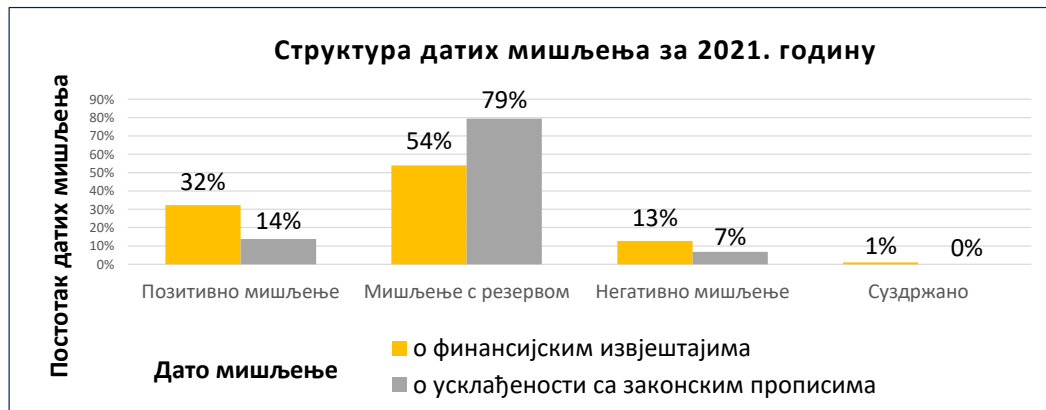
¹⁰ Ревизор ће суздржати мишљење када не може добити dostatне и примјерене ревизијске доказе на којима би темељио мишљење, и закључи да би могући учинци неоткривених погрешних приказа на финансијске извјештаје, ако их има, били и значајни и прожимајући. Ревизор ће суздржати мишљење када, у изнимно ријетким околностима које укључују вишеструке неизвјесности, закључи да, упркос томе што је добио dostatне и примјерене ревизијске доказе у вези са сваком поједином неизвјесношћу, није могуће формирати мишљење о финансијским извјештајима због могуће интеракције неизвјесности и њиховог могућег кумулативног учинка на финансијске извјештаје.

У наставку је збирни преглед мишљења датих субјектима ревизије у 2021. години, према нивоу власти и начину организовања.

Редни број	Групе субјеката ревизије	Дато мишљење								Укупно ревидирано
		о финансијским извјештајима				о усклађености са законским прописима				
		Позитивно	С резервом	Негативно	Суздржано	Позитивно	С резервом	Негативно	Суздржано	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2021. годину	-	1	-	-	-	1	-	-	1
2	Корисници Буџета ФБиХ	18	7	-	1	9	17	-	-	26
3	Кантони и кантонални буџетски корисници	2	10	-	-	2	10	-	-	12
4	Градови и општине	-	12	3	-	-	15	-	-	15
5	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	13	12	2	-	3	24	-	-	27
6	Предузећа у већинском државном власништву	-	13	8	-	-	14	7	-	21
УКУПНО		33	55	13	1	14	81	7	0	102

Табела 4. Збирни преглед датих мишљења субјектима ревизије

У складу са ISSAI-јем 2706,¹¹ уз дата мишљења о финансијским извјештајима и усклађености скренута је пажња на одређена питања која су од значаја за кориснике извјештаја, а која нису утицала на мишљења. Тако је у 35 извјештаја у мишљењу о финансијским извјештајима и у 75 извјештаја у мишљењу о усклађености са законским прописима скренута пажња, односно истакнута су одређена значајна питања која често захтијевају укљученост више институција у њиховом рјешавању.

Графикон 1. Структура датих мишљења

¹¹ Одјелци за истицање питања и одјелци о другим питањима у независном ревизорском извјештају

3.2 Дате препоруке за 2021. годину и поступање по препорукама из претходних извјештаја

Након извршених финансијских ревизија за 2021. годину, за 102 субјекта дата је 1.541 препорука. Уважавајући да је за 2020. извршена 101 финансијска ревизија, а за 2021. годину 102, може се закључити да је дат мањи број препорука субјектима за ревизију. У резимеу препорука у оквиру извјештаја за 2021. годину посебно су означене оне које се понављају из ранијих година.

Ред. бр.	Групе субјеката ревизије	Број датих препорука за 2020. годину	Број датих препорука за 2021. годину
1	2	3	4
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ	25	20
2.	Корисници Буџета ФБиХ	383	272
3.	Кантони и кантонални буџетски корисници	267	200
4.	Градови и општине	320	292
5.	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	295	380
6.	Предузећа у већинском државном власништву	322	377
УКУПНО		1.612	1.541

Табела 5. Број датих препорука у 2021. и 2020. години

У складу са Законом о ревизији, у току обављања претходне ревизије извршена је оцена поступања по препорукама из претходних извјештаја, и то код 74 субјекта за 1.379 препорука. Анализа и оцена поступања по препорукама није се вршила код 24 субјекта код којих су се ревизије обављале први пут и код четири субјекта код којих је протекло више од десет година од посљедње извршене ревизије.

Збирна оцена поступања по препорукама дата је у табели:

Ред. бр.	Групе субјеката ревизије	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама				
		Реализовано	Дјелимично реализовано	Није реализовано	Без оцјене/непроводиво	УКУПНО
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2021. годину <i>постотак</i>	3 12%	0 0%	19 76%	3 12%	25 100%
2.	Корисници Буџета ФБиХ <i>постотак</i>	106 33%	35 11%	142 44%	39 12%	322 100%
3.	Кантони и кантонални буџетски корисници <i>постотак</i>	39 23%	32 19%	94 55%	5 3%	170 100%
4.	Градови и општине <i>постотак</i>	138 44%	84 27%	73 23%	21 7%	316 100%
5.	Заводи, фондови, агенције и јавне установе <i>постотак</i>	173 49%	52 15%	107 30%	20 6%	352 100%
6.	Предузећа у већинском државном власништву <i>постотак</i>	76 39%	29 15%	75 39%	13 7%	193 100%
УКУПНО		535	232	510	102	1379

Табела 6. Поступање по препорукама, по секторима

Значајан број препорука није реализован или је дјелимично реализован, што значи да нису отклоњени раније утврђени пропусти и неправилности. Код 74 субјекта код којих је вршена оцјена поступања по датим препорукама од 1.379 реализовано је 39%. Може се констатовати да би у наредном периоду требало коначно подузети озбиљне активности и мјере на њиховој реализацији, а све с циљем ефикаснијег и ефективнијег коришћења јавног новца.

3.3 Извјештај о извршењу Буџета Федерације БиХ за 2021. годину

Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2021. годину представља консолидовани извјештај институција у ФБиХ и даје обједињену слику потрошње на нивоу Буџета ФБиХ.

У њему су исказани приходи, примици и финансирање у износу од 4.798.914.087 КМ, расходи, издаци и отплате дугова у износу од 4.765.580.590 КМ, те вишак прихода над расходима у износу од 33.333.497 КМ.

Ред. број	Субјект ревизије	Исказани расходи и издаци	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2021. годину	4.765.580.590	С резервом	С резервом	20

Табела 7. Исказани расходи и издаци у Извјештају о извршењу Буџета за 2021, с датим мишљењем

У наставку је преглед датог мишљења/истицања питања у Извјештају о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ:

Назив Извјештаја	Дато мишљење/основа за мишљење/истицање питања
1	2
Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2021. годину	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Не можемо потврдити стање сталних средстава у износу од 28.367.736 КМ, потраживања и пласмана у износу од 16.263.774 КМ, те обавеза и разграничења у износу од 79.662.188 КМ, исказаних у Главној књизи Трезора, који се односе на бивше институције које су са федералног прешле на државни ниво (Федерално министарство одбране, Војска ФБиХ, Царинска управа и Обавјештајно-сигурносна агенција). Наиме, није се системски приступило активностима везаним за окончање располагања свим правима и обавезама над покретном и непокретном имовином и активностима везаним за утврђивање тачног износа дуга, задуживања и осталих обавеза ових институција за које је Влада ФБиХ и даље одговорна.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ није сачињен у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ јер не садржи објашњења већих одступања, почетно и завршно стање имовине, обавеза и извора власништва, те податке о свим промјенама на основу задуживања и управљања дугом.</p> <p>2. Влада ФБиХ је, на приједлог буџетских корисника, усвајала програме утрошка средстава текућих и капиталних трансфера, иако по претходним програмима утрошка средстава буџетски корисници нису извршили расподјелу с јасно утврђеном сврхом додјеле, мјерљивим критеријима, транспарентно, нити су подузимали адекватне мјере и активности у дијелу надзора и извјештавања. Наведено указује на то да није осигурано ефикасно управљање буџетским средствима у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2021. годину.</p> <p>3. Уредбом о интервентним мјерама за помоћ угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19, коју је донијела Влада ФБиХ, није прописан начин документовања одржавања конкурентности, због чега испуњење овог циља није оцијењено, нити је прописан начин вршења провјере услова утврђених у дијелу неприхватљивости корисника. Такођер, није постигнуто испуњење општег и посебног циља који се односе на очување радних мјеста, у складу са чланом 3. Уредбе.</p> <p>4. Влада Федерације БиХ није обавијестила Уред за ревизију институција у ФБиХ о подузетим радњама с циљем превладавања неправилности идентификованих у ревизијском извјештају за 2020. годину у складу с чланом 16. Закона о ревизији институција у ФБиХ, будући да се није очитовала у својству извршног органа ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> У Главној књизи Трезора исказан је дио некретнина за које није презентирана вјеродостојна документација о посједу и власништву, због чега вриједност сталних средстава није реално исказана у Главној књизи Трезора и финансијским извјештајима.

- Неповучена кредитна средства за које је уговорена и плаћа се такса закључно с 31. 12. 2021. године износила су укупно 891.955.894 КМ, а такса на неповучена средства у 2021. години, плаћена је у износу од 6.123.832 КМ.

3.3.1 Најважнији налази и препоруке

Иако Уред за ревизију већ низ година указује на проблеме у управљању и располагању јавним средствима и у складу с тим даје препоруке, значајан број препорука који је дат у Извјештају о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ још увијек није реализован. Велики број нереализованих препорука системског је карактера, због чега се утврђене неправилности понављају из године у годину. Налази и препоруке које су дате у појединачним извјештајима корисника нису поновљене у овом Извјештају.

Најважнији налази и препоруке су:

- Не можемо потврдити стање сталних средстава у износу од 28.367.736 КМ, потраживања и пласмана у износу од 16.263.774 КМ, те обавеза и разграничења у износу од 79.662.188 КМ, исказаних у Главној књизи Трезора, који се односе на бивше институције које су са федералног прешле на државни ниво (Федерално министарство одбране, Војска ФБиХ, Царинска управа и Обавјештајно-сигурносна агенција). Наиме, није се системски приступило активностима везаним за окончање располагања свим правима и обавезама над покретном и непокретном имовином и активностима везаним за утврђивање тачног износа дуга, задуживања и осталих обавеза ових институција за које је Влада ФБиХ и даље одговорна.

Утврдити тачан износ дуга, задужења и осталих обавеза, као и потраживања бивших институција: Федерално министарство одбране, Војска Федерације БиХ, Обавјештајно-сигурносна служба ФБиХ и Царинска управа ФБиХ.

Влада ФБиХ и надлежне институције требају подузети активности како би се ријешило питање располагања правима и обавезама над имовином институција које су угашене, а чије су надлежности пренесене с ентитетског на државни ниво.

- Планирана су и одобрена средства за Пројекат запошљавања, Гаранцијски фонд при Развојној банци ФБиХ, Субвенције приватним предузећима и предузетницима – Фонд за стабилизацију привреде због COVID-а 19, која су дјелимично или нису реализована, а за финансирање Фонда солидарности одобрено је само 18,9% потребних средстава, иако је финансирање овог Фонда предвиђено посебним законом. Такођер, нису планирана довољна средства за измирење доспјелих обавеза по основу правоснажних пресуда, с циљем смањења трошкова по основу затезних камата и судских трошкова. Због тога планирање Буџета ФБиХ за 2021. годину није у потпуности извршено у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.

Подузети активности како би се планирање Буџета ФБиХ вршило у складу са законским и другим прописима.

Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ није сачињен у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ јер не садржи објашњења већих одступања, почетно и завршно стање имовине, обавеза и извора власништва, те податке о свим промјенама на основу задуживања и управљања дугом.

Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ сачињавати у складу с чланом 97. Закона о буџетима у ФБиХ.

Влада ФБиХ је, на приједлог буџетских корисника, усвајала програме утрошка средстава текућих и капиталних трансфера, иако по претходним програмима утрошка средстава буџетски корисници нису извршили расподјелу с јасно утврђеном сврхом додјеле, мјерљивим критеријима, транспарентно, нити су подузимали адекватне мјере и активности у дијелу надзора и извјештавања. Наведено указује на то да није осигурано ефикасно управљање буџетским средствима у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2021. годину.

- За финансирање појединих области текућих трансфера нису донесени законски прописи (није донесен закон о шумама, није извршена измјена Закона о водама) или законски прописи нису усаглашени са Законом о буџетима у ФБиХ (Закон о здравственом осигурању). Поједини трансфери планирају се и реализују иако немају законски основ.

Потребно је да Влада ФБиХ подузме активности на приједлогу измјена и допуна законских прописа којима се регулише финансирање појединих области у здравству, пољопривреди и шумарству из буџетских средстава.

Влада ФБиХ треба подузети активности према буџетским корисницима путем којих се додјељују средства трансфера на основу програма утрошка средстава које доноси Влада ФБиХ, како би се на одговарајући начин вршило извјештавање и надзор над намјенским утрошком додијељених средстава крајњим корисницима.

Потребно је да Влада ФБиХ и Министарство финансија подузму мјере везано за оцјену оправданости финансирања трансфера који немају законски основ.

- Програмима утрошка средстава текућих и капиталних трансфера одобравана су интервентна средства, која је на захтјев корисника, без јавног позива, одобравао руководилац органа управе. Овакав начин расподјеле није транспарентан, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2021. годину.

Влада ФБиХ треба преиспитати оправданост планирања интервентних средстава код усвајања програма утрошка средстава текућих и капиталних трансфера, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета ФБиХ за годину за коју се планира реализација трансфера.

- Издаци за рад стручних комисија и других радних тијела односе се на исплаћене накнаде члановима комисија формираних у складу с Уредбом о начину оснивања и утврђивања висине накнаде за рад радних тијела основаних од стране Владе ФБиХ и руководилаца федералних органа државне службе, које се исплаћују из буџетских средстава, и накнаде члановима комисија формираних у складу с посебним законским прописима, а финансирају се од наплате услуга физичких и правних лица за извршене послове по посебним прописима и из намјенских средстава. Утврђена је недоследна примјена Уредбе код исплате накнаде члановима комисија за редовне послове из надлежности буџетских корисника, те дефинисања и примјене критерија за утврђивање висине накнаде члановима радних тијела. Чланство у одређеном радном тијелу не подразумијева обавезну исплату накнаде, јер је Уредбом исплата накнаде условљена обављањем послова изван радног времена, што се не може потврдити у свим случајевима у којима је дошло до исплате.
- Обрачун накнада члановима комисија није имао третман плате, односно опорезивог прихода од независне дјелатности, што није у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима и њиховим спроведбеним прописима.

Потребно је да Влада ФБиХ преиспита оправданост Уредбе о начину оснивања и утврђивања висине накнаде за рад радних тијела основаних од стране Владе ФБиХ и руководилаца федералних органа државне службе у дијелу формирања и плаћања комисија чији су чланови запосленици буџетских корисника.

Накнаде за рад запосленика у комисијама обрачунавати као опорезиви приход од независне дјелатности, у складу с важећим прописима.

- Уредбом о интервентним мјерама за помоћ угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19, коју је донијела Влада ФБиХ, није прописан начин документовања одржавања конкурентности, због чега испуњење овог циља није оцијењено, нити је прописан начин вршења провјере услова утврђених у дијелу неприхватљивости корисника. Такођер, није постигнуто испуњење општег и посебног циља који се односе на очување радних мјеста, у складу са чланом 3. Уредбе.

Није дата препорука која се односи на Уредбу о интервентним мјерама за помоћ угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19, коју је донијела Влада ФБиХ, с обзиром да су средства додијељена у претходном периоду.

3.4 Корисници Буџета Федерације БиХ

Осим Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2021. годину, планирана је и извршена ревизија 26 корисника буџета, којима су одобрена средства у износу од 5.262.305.159 КМ или 96% усвојеног Буџета ФБиХ за 2021. годину (5.481.251.699 КМ за 62 корисника). Планирано је 19 обавезних ревизија (Парламент ФБиХ, Предсједник ФБиХ и два потпредсједника, Влада ФБиХ и њена министарства) и седам осталих буџетских корисника, од којих су четири ревидирана у претходном периоду, а три први пут. Иако су у Буџету ФБиХ средства за Парламент ФБиХ (Дом народа Парламента ФБиХ, Представнички дом Парламента ФБиХ и Заједничке службе Парламента ФБиХ) и Предсједника и два потпредсједника Федерације БиХ одобрена за шест корисника, посебно за сваког, ревидирани су као два субјекта ревизије.

На ревидиране субјекте односи се 4.567.857.802 или 95,85% од укупних расхода и издатака Буџета ФБиХ (4.765.580.590 КМ).

У наставку је преглед исказаних расхода и издатака у финансијским извјештајима буџетских корисника, са датим мишљењем и бројем препорука за 2021. годину:

Ред. број	Субјекти ревизије	Исказани расходи и издаци	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Парламент Федерације БиХ	14.187.606	Позитивно	С резервом	13
2.	Предсједник и два потпредсједника ФБиХ	2.411.754	Позитивно	С резервом	12
3.	Влада Федерације БиХ	11.545.381	С резервом	С резервом	8
4.	Федерално министарство унутрашњих послова	7.115.696	С резервом	Позитивно	6
5.	Федерално министарство правде	3.457.240	Позитивно	С резервом	12
6.	Федерално министарство финансија	1.120.600.271	Позитивно	С резервом	30
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	56.476.862	Позитивно	С резервом	12
8.	Федерално министарство промета и комуникација	73.162.291	Позитивно	С резервом	11
9.	Федерално министарство здравства	95.085.036	Позитивно	С резервом	17
10.	Федерално министарство трговине	1.373.849	Позитивно	Позитивно	5
11.	Федерално министарство просторног уређења	6.750.313	С резервом	С резервом	11
12.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	92.819.865	Позитивно	Позитивно	10
13.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	338.686.216	Позитивно	Позитивно	9
14.	Федерално министарство развоја, предузетништва и обрта	64.278.416	Позитивно	Позитивно	3
15.	Федерално министарство рада и социјалне политике	179.953.846	Позитивно	С резервом	10
16.	Федерално министарство културе и спорта	10.425.192	С резервом	С резервом	14

17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица	26.890.623	Позитивно	Позитивно	3
18.	Федерално министарство образовања и науке	5.719.253	Позитивно	С резервом	10
19.	Федерално министарство околиша и туризма	2.814.629	С резервом	С резервом	12
20.	Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање	2.398.920.034	Суздржано	С резервом	14
21.	Завод за јавно здравство ФБиХ	22.936.845	С резервом	С резервом	13
22.	Служба за заједничке послове органа и тијела ФБиХ	13.720.763	С резервом	Позитивно	6
23.	Федерална управа за инспекцијске послове	8.836.641	Позитивно	С резервом	13
24.	Казнено поправни завод полуотвореног типа Орашје	4.023.710	Позитивно	С резервом	8
25.	Казнено поправни завод полуотвореног типа Бихаћ	2.770.236	Позитивно	Позитивно	6
26.	Казнено поправни завод полуотвореног типа Бусовача	2.895.234	Позитивно	Позитивно	4

Табела 8. Исказани расходи и издаци корисника Буџета ФБиХ за 2021, с датим мишљењем

У 26 извјештаја о финансијској ревизији корисника Буџета ФБиХ за 2021. годину дате су укупно 272 препоруке с циљем отклањања утврђених неправилности и јачања система интерних контрола.

Напомињемо да су у шест извјештаја, уз дата мишљења о финансијским извјештајима, истакнута одређена питања, и то у четири извјештаја у којима је дато позитивно мишљење и у два у којима је дато мишљење с резервом.

Такођер, у 27 извјештаја уз мишљења о усклађености са законским прописима истакнута су одређена питања, од којих је у 18 дато мишљење с резервом, а у девет извјештаја позитивно мишљење.

3.4.1 Најважнији налази и препоруке

Ревизијом федералних буџетских корисника утврђени су одређени пропусти и неправилности, за које су дате одговарајуће препоруке. Код одређених корисника утврђене су неправилности које су утицале на истините и фер финансијске извјештаје, а односе се на књиговодствено евидентирање које није извршено на основу релевантне документације или у извјештајном периоду (Влада ФБиХ – Генерални секретаријат, Федерално министарство унутрашњих послова, Федерално министарство просторног уређења, Федерално министарство околиша и туризма, Завод за јавно здравство ФБиХ). Већина одступања од успостављених критерија код ових субјеката односи се на неусклађеност пословања са законима и другим прописима.

Најважнији налази и препоруке су:

- Систем интерних контрола код већине ревидираних корисника Буџета ФБиХ још увијек није имплементиран у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у Федерацији БиХ и осталим пратећим законским и другим прописима који регулишу ову област. Утврђено је да корисници нису сачинили мапу пословних процеса, нису утврдили ризике, нити су успоставили регистар ризика.

Сачинити мапу процеса, утврдити ризике и успоставити регистар ризика у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ.

- Велики број буџетских корисника није успоставио интерну ревизију у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ.

Успоставити интерну ревизију у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ.

- Код појединих корисника радно вријеме и евиденције о радном времену нису усклађене са одредбама Одлуке Владе ФБиХ о радном времену у федералним органима државне службе и Правилника о садржају и начину вођења евиденције о радницима и другим лицима ангажованим на раду.

Ускладити радно вријеме и евиденције о радном времену са Одлуком о радном времену у федералним органима државне службе и Правилником о садржају и начину вођења евиденције о радницима и другим лицима ангажованим на раду.

- Влада ФБиХ у новембру 2021. године усвојила је нови Акциони план за борбу против корупције за период од 2021. године до доношења нове стратегије за борбу против корупције у ФБиХ. У Акционом плану једна од активности федералних органа управе је анализирање и ажурирање постојећих планова интегритета у року од шест мјесеци од дана усвајања Плана. Поједини корисници нису подузели активности на ажурирању Плана интегритета које, између осталог, подразумијевају и анализу радних мјеста и идентификовање ризичних подручја, процјену ризика према радним мјестима и организацијским јединицама. Поједини корисници нису сачинили извјештај о имплементацији мјера и препорука за 2021. годину из Плана интегритета, нити су извјештавали о имплементацији активности предвиђених овим плановима.

Подузети активности на анализи и ажурирању Плана интегритета у складу с циљевима и мјерама Акционог плана за борбу против корупције, те пратити имплементацију и извјештавати о активностима предвиђеним овим плановима.

- Регистар буџетских корисника буџета у ФБиХ није у потпуности усклађен са Законом о буџетима у ФБиХ и Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника Буџета ФБиХ, што је утицало на планирање и реализацију средстава за рад Парламента ФБиХ, Предсједника и два потпредсједника ФБиХ, Федералне управе цивилне заштите и Федералног штаба цивилне заштите.

Ускладити Регистар буџетских корисника ФБиХ с Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ у дијелу правног статуса и потребних података буџетских корисника.

- Уговори о дјелу закључивани су са вањским сарадницима за послове из надлежности ревидираних субјеката и послове утврђене правилницима о унутрашњој организацији, за шта није проведена процедура у складу са Законом о државној служби у ФБиХ и Законом о намјештеницима у органима државне службе у ФБиХ. Уговори са извршиоцима закључивани су у континуитету током цијеле године, па и током више година. Није се могао потврдити начин утврђивања висине накнаде, односно вредновање послова који су били предмет уговора, као ни транспарентност избора особа за закључивање уговора о дјелу.

Уговоре о дјелу закључивати само за послове и радне задатке за које је, у складу са законским прописима, предвиђено закључивање уговора, једнократно, на одређено вријеме, са тачно дефинисаним пословима које треба урадити.

- Послови за које су надлежни поједини корисници не обављају се у потпуности у складу са законима и другим прописима, којим су утврђени.
- Федерално министарство финансија рјешавање по жалбама изјављеним на управне акте првостепених органа није проводило у року од тридесет дана од дана пријема жалбе, у складу са Законом о управном поступку и Законом о Порезној управи ФБиХ. На 31. 12. 2021. године била су неријешена 6.263 предмета. То истичемо јер жалба одлаже извршење рјешења у предметима додатно утврђених порезних обавеза.

Рјешавање по жалбама изјављеним на управне акте првостепених органа обављати у складу са Законом о управном поступку и Законом о Порезној управи ФБиХ.

- Оператор Терминали ФБиХ (ОТФ) дозначена средства није утрошио за утврђене намјене, у складу са Законом о нафтним дериватима у ФБиХ, јер нису набављени нафтни деривати с циљем формирања резерви нафтних деривата, с обзиром на то да је од ступања на снагу Закона, 2014. године закључно са 31. 12. 2021. године, за куповину нафтних деривата утрошено само 6,65% укупно прикупљених средстава. Ове резерве представљају количине нафтних деривата ускладиштених на територији ФБиХ у власништву Владе ФБиХ, које се успостављају с циљем снабдијевања нафтним дериватима за случај пријетње енергетској сигурности ФБиХ, узроковане ванредним поремећајима у снабдијевању. Надзор над примјеном одредби Закона о нафтним дериватима у ФБиХ врше Федерално министарство трговине и Федерално министарство енергије, рударства и индустрије, свако у оквиру својих надлежности, у сврху сигурног, редовног и квалитетног снабдијевања нафтним дериватима.

Подузети активности према ОТФ-у с циљем намјенског утрошка дозначених средстава од таксе за успоставу резерви нафтних деривата, како је утврђено Законом о нафтним дериватима у ФБиХ.

- Не можемо потврдити оправданост примјене члана 10. став 1) тачка б) Закона о јавним набавкама, односно изузећа од примјене одредби овог Закона због посебних мјера сигурности за набавку, увоз, транспорт и складиштење вакцина. Није презентирана документација на основу које би се утврдиле спецификације и карактеристике роба које су биле предмет набавке, нити да је извршена провјера квалифицираности понуђача. Влада ФБиХ је на захтјев добављача прогласила уговор о набавци вакцина Синофарм повјерљивим, иако се ради о јавним средствима и набавци робе која се тиче јавног здравства грађана ФБиХ, што није у складу с принципом транспарентности дефинисаним чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ.

Набавке роба вршити у складу са Законом о јавним набавкама у дијелу утврђивања хитности и сачињавања тендерске документације.

- С обзиром на то да нису усклађени прописи, није јасно утврђен статус Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање и није осигурано евидентирање прихода и расхода намијењених за исплату пензија и рад Завода, праћење свих прихода и расхода и извјештавање. Преласком Федералног завода на трезорско пословање није могуће утврдити износ буџетских средстава утрошених за финансирање обавеза по основу права утврђених чланом 129. закона о ПИО (пензије остварене под повољнијим условима), нити је познато колико је средстава за редовне пензије исплаћено из доприноса за ПИО.

У сарадњи с Федералним министарством финансија осигурати евидентирање прихода у Главној књизи Федералног завода у дијелу исказивања буџетских средстава за финансирање обавеза по основу права утврђених чланом 129. Закона о пензијском и инвалидском осигурању.

- За расподјелу средстава текућих трансфера код појединих корисника нису донесени јасни и мјерљиви критерији, због чега се избор корисника у највећој мјери заснивао на субјективној оцјени. Вршено је бодовање и општих и посебних критерија, иако би прописани општи критерији требали дефинисати само услове за остварење права на додјелу средстава, док би се висина одобрених средстава требала утврђивати искључиво на основу оцијењених посебних критерија. Наведено указује да није осигурано транспарентно и ефикасно управљање буџетским средствима, у складу са Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2021. годину.

Утврдити јасне и мјерљиве критерије за вредновање пројеката који се финансирају из текућих трансфера у сврху објективног бодовања и дефинисати потребну документацију којом се потврђује испуњеност прописаних критерија.

- Средства на позицији трансфера планирају се и одобравају одређеним буџетским корисницима константно, из године у годину, иако у претходним годинама нису подузимали адекватне мјере и активности у дијелу надзора над намјенским утрошком средстава трансфера, извјештавања и праћења ефикасности уложених средстава, нити су са појединим корисницима закључени уговори.

Са корисницима средстава трансфера закључити уговоре којима ће се регулисати међусобна права и обавезе, те успоставити адекватан надзор над утрошком средстава за предвиђене намјене и извјештавање, а у случају ненамјенског утрошка предузети активности на поврату средстава.

- Не можемо потврдити да су средства финансијске помоћи у условима пандемије COVID-19 намјенски утрошена, јер је код једног броја корисника узетих у узорак смањен број радника на 31. 12. 2020. године у односу на 30. 9. 2020. године. Федерална министарства енергије, рударства и индустрије, околиша и туризма и промета и комуникација нису утврдила ненамјенски утрошак код корисника који су смањила број радника, нити су спровели поступак за поврат ненамјенски утрошених средстава у случају незаконитог и ненамјенског коришћења, како је утврђено чланом 38. Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19. Осим тога, код одређених корисника констатовано је да средства нису оправдана на начин утврђен Уредбом и закљученим уговорима с корисницима, којима је прописано да у сврху одржавања ликвидности корисник одобрена средства може користити само за исплату минималних бруто плаћа или за трошкове пословања.

Преиспитати документацију којом је извршено правдање утрошка средстава финансијске помоћи, а за ненамјенски утрошена средства спровести поступак поврата у складу са Уредбом и уговорима закљученим са корисницима средстава, којима је регулисан начин правдања додијељених средстава.

- Нису подузимане све прописане радње за наплату потраживања од крајњих корисника за правна лица и кантоне, која су на основу супсидијарних уговора пренесена на крајње кориснике у складу с чланом 46. Закона о буџетима у ФБиХ.

Подузети све законом прописане радње за наплату потраживања, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.

- Обавезе по правоснажним пресудама, извршним судским рјешењима из радног односа, које се односе на текућу и претходне године, нису исказане у финансијским извјештајима или су исказане на погрешним позицијама, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ.

Правоснажне судске пресуде планирати и евидентирати на припадајућим позицијама расхода и обавеза, у складу с чланом 76. Закона о буџетима у ФБиХ.

- Попис имовине и обавеза и извора средстава код једног броја буџетских корисника који су били предмет ревизије није обављен у складу с важећим прописима о вршењу пописа и сврхом пописа. Неправилности везане за попис двојаке су природе: неријешен статус државне имовине и проблеми техничке природе. Проблеми техничке природе односе се на провођење пописа, а то су: неадекватна припрема и планирање пописа, обављање само натуралног пописа без усклађивања стварног и књиговодственог стања. Статус имовине и обавеза институција које су у претходном периоду прешле на државни ниво није ријешен (Пријашње ФМО и војска ФБиХ; Царинска управа и ОСА). Поједине федералне институције не посједују вјеродостојну документацију којом би се потврдило да су у власништву Федерације БиХ, а дио имовине није био ни доступан, што је у коначници довело у питање тачност и истинитост исказане имовине.

Потребно је да надлежни органи и институције убрзају процес рјешавања питања државне имовине и њеног власништва и да се по окончању процеса изврши њено укњижавање и евидентирање у пословним књигама.

Попис имовине и обавеза вршити благовремено и свеобухватно, те ускладити књиговодствено стање са стањем утврђеним пописом, како је утврђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

- Федерално министарство финансија није подузело активности да се испоштују законске одредбе утврђене Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и другим прописима у дијелу књиговодственог евидентирања, финансијског извјештавања и годишњег обрачуна за развојно-инвестицијске пројекте, који се реализују путем посебних пројектних рачуна и посебних трансакцијских намјенских рачуна изван ЈРТ-а. Наведено је супротно одредбама Закона о трезору у ФБиХ, којим је прописано да се сва јавна новчана средства, укључујући и примитке од кредита и зајмова, обавезно уплаћују на ЈРТ, сви рачуни се држе и воде у име Министарства, а трансакције које се односе на дугове и програме финансиране из иностране или домаће помоћи, евидентирају се у Главној књизи Трезора.
- Укупна такса на неповучена кредитна средства, закључно с 31. 12. 2021. године, износила је 891.955.894 КМ, од чега се на таксу плаћену у 2021. години односи 6.123.832 КМ.

Подузети активности на одговарајућем праћењу и извјештавању о имплементацији развојно-инвестицијских пројеката и осигурати механизме за ефикаснију контролу над њима, с циљем благовремене реализације пројеката.

Према утврђеним надлежностима, подузети активности с циљем дефинисања књиговодственог евидентирања, финансијског извјештавања и годишњег обрачуна за развојно-инвестицијске пројекте, у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, а који се реализују путем посебних трансакцијских намјенских рачуна.

У наставку је преглед поступања по препорукама буџетских корисника:

Ред. бр.	Групе субјеката ревизије	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама				
		Реализовано	Дјелимично реализовано	Није реализовано	Без оцјене/непроводиво	УКУПНО
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ за 2021. годину	3	0	19	3	25
	<i>постотак</i>	12%	0%	76%	12%	100%
Корисници Буџета ФБиХ						
1.	Парламент Федерације БиХ	6	3	8	1	18
	<i>постотак</i>	33%	17%	44%	6%	100%
2.	Предсједник и два потпредсједника ФБиХ	0	0	10	1	11
	<i>постотак</i>	0%	0%	91%	9%	100%
3.	Влада Федерације БиХ	4	2	2	2	10
	<i>постотак</i>	40%	20%	20%	20%	100%
4.	Федерално министарство унутрашњих послова	2	1	3	1	7
	<i>постотак</i>	29%	14%	43%	14%	100%
5.	Федерално министарство правде	3	0	12	3	18
	<i>постотак</i>	17%	0%	67%	17%	100%
6.	Федерално министарство финансија	13	1	25	0	39
	<i>постотак</i>	33%	3%	64%	0%	100%
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	1	2	4	2	9
	<i>постотак</i>	11%	22%	44%	22%	100%
8.	Федерално министарство промета и комуникација	2	0	8	1	11
	<i>постотак</i>	18%	0%	73%	9%	100%
9.	Федерално министарство здравства	3	3	10	2	18
	<i>постотак</i>	17%	17%	56%	11%	100%
10.	Федерално министарство трговине	3	0	2	4	9
	<i>постотак</i>	33%	0%	22%	44%	100%
11.	Федерално министарство просторног уређења	3	3	4	2	12
	<i>постотак</i>	25%	25%	33%	17%	100%
12.	Федерално министарство пољопривреде, водoprивреде и шумарства	3	2	2	2	9
	<i>постотак</i>	33%	22%	22%	22%	100%
13.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	7	4	4	3	18
	<i>постотак</i>	39%	22%	22%	17%	100%
14.	Федерално министарство развоја, предузетништва и обрта	2	2	2	1	7
	<i>постотак</i>	29%	29%	29%	14%	100%
15.	Федерално министарство рада и социјалне политике	8	4	1	3	16
	<i>постотак</i>	50%	25%	6%	19%	100%
16.	Федерално министарство културе и спорта	3	0	14	3	20
	<i>постотак</i>	15%	0%	70%	15%	100%
17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица	7	1	1	2	11
	<i>постотак</i>	64%	9%	9%	18%	100%
18.	Федерално министарство образовања и науке	9	1	3	1	14

	постотак	64%	7%	21%	7%	100%
19.	Федерално министарство околиша и туризма	4	3	4	2	13
	постотак	31%	23%	31%	15%	100%
20.	Завод за јавно здравство ФБиХ	4	3	1	0	8
	постотак	50%	38%	12%	0%	100%
21.	Служба за заједничке послове органа и тијела ФБиХ	2	0	9	1	12
	постотак	17%	0%	75%	8%	100%
22.	Федерална управа за инспекцијске послове	3	0	2	2	7
	постотак	42%	0%	29%	29%	100%
23.	Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање	14	0	11	0	25
	постотак	56%	0%	44%	0%	100%
24.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Орашје	Није вршена ревизија				
25.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Бихаћ	Није вршена ревизија				
26.	Казнено-поправни завод полуотвореног типа Бусовача	Није вршена ревизија				
УКУПНО		106	35	142	39	322
постотак		33%	11%	44%	12%	100%

Табела 9. Информације о поступању по препорукама буџетских корисника

Извршена је оцјена поступања по датим препорукама код 23 субјекта, а код три субјекта није јер је ревизија обављена први пут. Од укупно 322 дате препоруке 33% је реализовано, 11% дјелимично и 44% није реализовано. За 39 препорука (12%) није извршена оцјена поступања јер у ревидираној години није било пословних догађаја на које су се односиле или је у међувремену дошло до измјене прописа и аката због којих су препоруке неприводиве. Препоруке које се односе на обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде запосленицима, члановима комисија и књиговодствено евидентирање и финансијско извјештавање за развојно-инвестицијске пројекте који се финансирају из кредитних и грант средстава дате су Федералном министарству финансија, а код корисника није извршена оцјена поступања јер без инструкције Федералног министарства финансија корисници не могу поступити по овим препорукама. На ова питања скренута је пажња у мишљењу на усклађеност.

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима, основама за изражавање мишљења и истакнутим питањима:

Субјекти ревизије	Дата мишљења/основа за мишљење/истицање питања
1	2
Парламент Федерације БиХ	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење 1. Унутрашња организација Парламента ФБиХ није уређена јединственим правилником, а појединачни правилници Стручне службе Дома народа и Заједничке службе нису усаглашени са Законом о државној служби ФБиХ и Законом о намјештеницима у органима државне службе у ФБиХ.
	Истицање питања • Иако је Парламент ФБиХ регистрован као једно правно лице, са једним идентификационим бројем, Федералном министарству финансија достављена су три буџетска захтјева за Дом народа, Представнички дом и Заједничку службу, како су и одобрена Буџетом ФБиХ за 2021. годину. Парламент ФБиХ сачињава и подноси један финансијски извјештај Финансијско-информатичкој агенцији, а сваки буџетски корисник појединачне извјештаје о извршењу одобреног буџета доставља Федералном министарству финансија.

	<ul style="list-style-type: none"> • Парламенту ФБиХ у периоду од 2014. до 2021. године достављено је више приједлога закона из различитих области, као и просторни план ФБиХ, који нису разматрани. Недоношење ових прописа има вишеструке последице на економски раст и развој, заштиту и унапређење околиша и природних добара, као и заштиту од криминала и сузбијање корупције у ФБиХ. Због недоношења просторног плана ФБиХ у примјени је Просторни план СРБиХ 1981-2000. године у дијелу који није у супротности са Уставом ФБиХ. У области шума у ФБиХ од 2009. године нема јединственог законског оквира којим би се утврдило очување и заштита шума. Због недоношења закона из области борбе против корупције и криминала нису створене основне претпоставке за ефикасније сузбијање организованог облика кривичних дјела корупције, организованог криминала, тероризма и међукантоналног криминала, као ни за усклађеност са директивама ЕУ. • Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ. • Планирање и провођење јавних набавки није вршено на нивоу регистрованог правног лица као једног уговорног органа.
Предсједник и два потпредсједника ФБиХ	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Годишње финансијске извјештаје за 2021. годину потписали су потпредсједница и потпредсједник ФБиХ, али не и предсједник ФБиХ, те су овјерени потписом и печатом сертификованог рачуновође. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Унутрашња организација Предсједника и потпредсједника ФБиХ није уређена једним правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, а усвојеним појединачним правилницима није уређен начин руковођења, овлашћења и одговорности службеника и намјештеника, те опис и подјела послова. Наведено није у складу с Уредбом о начелима за утврђивање унутрашње организације федералних органа управе и федералних управних организација. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Буџетом ФБиХ за 2021. годину одобрена су средства за три корисника (Уред предсједника ФБиХ, Уред потпредсједнице ФБиХ и Уред потпредсједника ФБиХ), иако су Предсједник и потпредсједници ФБиХ регистровани као једно правно лице, којем је додијељен један идентификацијски број, па у складу са законским прописима требају планирати буџет као један буџетски корисник, те сачињавати и подносити један финансијски извјештај надлежним институцијама. • Планирање и провођење јавних набавки није вршено на нивоу регистрованог правног лица као једног уговорног органа. • Обрачун пореза и доприноса на накнаде члановима комисија који су запосленици у уредима Предсједника и два потпредсједника ФБиХ није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима, с обзиром на то да Федерално министарство финансија није осигурало предуслове за овај обрачун.
Влада Федерације БиХ (Генерални секретаријат)	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Краткорочна потраживања и краткорочна разграничења на датум биланса прецијењена су за 814.905 КМ јер су у истом износу, по основу истог пословног догађаја, исказане и обавезе у Билансу стања и расходи у Годишњем извјештају о извршењу буџета на 31. 12. 2021. године. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p>

	<p>Основа за мишљење</p> <p>1. Пописом имовине и обавеза није утврђено стварно стање нити одступање стварног од књиговодственог стања код краткорочних потраживања и краткорочних разграничења у износу од 814.905 КМ. Посљедица наведеног је да Извјештај о попису не даје тачне податке о њиховом стању, а попис није извршен у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Влада ФБиХ је извршни орган власти чије су надлежности утврђене Уставом ФБиХ и потребно ју је разликовати од Владе ФБиХ као буџетског корисника у оквиру којег се осигуравају финансијска средства за рад Генералног секретаријата. Уредбом о Генералном секретаријату Владе ФБиХ утврђен је дјелокруг и основе унутрашње организације Генералног секретаријата, који обавља стручне послове за Владу ФБиХ. Због тога је потребно разликовати Владу ФБиХ као извршни орган власти кога чине премијер и министри од Владе ФБиХ као буџетског корисника. Буџетом ФБиХ за 2021. годину планирана су средства у износу од 1.000.000 КМ за реализацију Пројекта „Уговорене и друге посебне услуге – Транспарентност рада Владе ФБиХ у имплементацији реформских процеса“ на позицији уговорених услуга. Законом о извршавању Буџета ФБиХ за 2021. годину утврђено је да се ова средства користе по програму који доноси Влада. Посљедица наведеног је да је Програмом предвиђено да се додјела средстава реализује путем Јавног позива, према општим и посебним критеријима, а не у складу са Законом о јавним набавкама. Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима, због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ.
Федерално министарство унутрашњих послова	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Издаци и разграничени расходи који се односе на набавку опреме и реконструкцију и инвестиционо одржавање на датум биланса прецијењени су за 157.944 КМ. Књиговодствено евидентирање извршено је на основу уговора који су закључени у 2022. години, што није у складу с чланом 76. Закона о буџетима у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Министарство није уписано као носилац права власништва над грађевинским објектима и земљиштем које користи, у износу од 6.513.649 КМ, јер није донесен пропис о подјели имовине ранијег Министарства унутрашњих послова СР БиХ. <p>Мишљење о усклађености: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима, због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ.
Федерално министарство правде	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Јединица за интерну ревизију која треба обављати интерну ревизију Министарства и свих седам казнено-поправних завода није успостављена у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ.</p> <p>2. Именовање чланова комисија за утврђивање приједлога листе вјештака, полагање правосудног испита, стручног управног испита и испита за сталне судске тумаче није вршено у складу с начелом транспарентности утврђеним Законом о буџетима у ФБиХ, као и законским и подзаконским прописима којима су регулисане ове области.</p>

	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Иако је било задужено, Министарство није подузимало активности утврђене Стратешким оквиром за реформу јавне управе у БиХ 2018–2022, који је Влада ФБиХ усвојила у јуну 2018. године. Такођер, није подузело активности у којима је било задужено као носилац, а које су утврђене Акционим планом за реформу јавне управе. Правилником о унутрашњој организацији у Сектору за координацију реформе јавне управе систематизовано је пет радних мјеста, од чега није попуњено ниједно. Обрачун пореза и доприноса на накнаде члановима комисија који су запосленици Министарства није имао третман прихода од несамосталне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима с обзиром на то да Федерално министарство финансија није осигурало предуслове за овај обрачун.
Федерално министарство финансија	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Обавезе по основу правоснажних судских пресуда и судских извршних рјешења у износу од 14.063.071 КМ исказане су у оквиру дугорочних обавеза и дугорочних разграничења с обзиром на то да је највећи дио њих пристигао у 2021. години, за које нису предвиђена средства у Буџету. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Министарство се није придржавало начела законитости и ефикасности јер није рјешавало у законски утврђеном року по жалбама изјављеним на управне акте првостепених органа. Наведено није у складу са Законом о управном поступку и Законом о Порезној управи ФБиХ, што је имало за посљедицу 6.263 неријешена предмета на 31. 12. 2021. године. Министарство није осигурало услове за примјену одговарајућих стопа доприноса на накнаде за рад у комисијама, што је утицало на то да обрачун накнада запосленицима код буџетских корисника по основу ангажовања у комисијама није имао третман прихода од несамосталне дјелатности, како је прописано Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима. Регистар буџетских корисника Федерације БиХ није усклађен са Законом о буџетима у ФБиХ и Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ, што је имало утицаја на планирање и реализацију средстава за рад и извјештавање о извршењу буџета Парламента ФБиХ, Предсједника и два потпредсједника ФБиХ, Федералне управе цивилне заштите и Федералног штаба цивилне заштите. Интерна ревизија и систем финансијског управљања и контроле у јавном сектору нису успостављени на свим нивоима власти у ФБиХ у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ с обзиром на то да Министарство није подузело све потребне активности, сходно надлежностима, на њиховој успостави. Нису подузете адекватне мјере за наплату потраживања по кредитима у износу од 85.439.509 КМ, који су по основу супсидијарних споразума из ранијег периода с Федерације БиХ пренесени на крајње кориснике, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Није утврђен износ укупног дуга, задужења и осталих обавеза Федералног министарства одбране, Војске ФБиХ и Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ, нити је извршена верификација обавеза према добављачима, за плате и накнаде запосленика и остале обавезе и потраживања исказаних у Главној књизи трезора у књиговодственим евиденцијама Федералног министарства одбране, Војске ФБиХ и Обавјештајно-сигурносне службе ФБиХ. За послове везане за преосталу финансијску проблематику ових институција задужено је Министарство. На основу сагласности Министарства из претходног периода, за развојно-инвестицијске пројекте поједини буџетски корисници отворили су намјенске рачуне изван Јединственог рачуна Трезора, што није у складу са Законом о трезору у ФБиХ. За ове рачуне није успостављена књиговодствена евиденција и не сачињавају се финансијски извјештаји, на шта је и до сада указивано у извјештајима о финансијској ревизији.
Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Средства у износу од 378.174 КМ одобрена су предузећу „Алуминиј“ д.д. Мостар по Програму утрошка средстава „Субвенције приватним предузећима и предузетницима за увезивање радног стажа за 2021. годину“, иако ово предузеће није имало право учешћа, односно није испуњавало основни критериј за избор корисника и додјелу средстава, уддио власништва приватног капитала 50% плус једна дионица.

	<p>2. Приликом надзора Министарство није утврдило ненамјенски утрошак одобрених средстава финансијске помоћи извозно оријентисаним привредним друштвима у условима пандемије COVID-19, нити је спровело поступак поврата за најмање 1.874.842 КМ код предузећа која су смањила број радника на 31. 12. 2020. године у односу на 30. 9. 2020. године. Наведено није у складу с чланом 38. Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од несамосталне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ. • Ступањем на снагу Закона о нафтним дериватима ФБиХ, од 2014. године до 31. 12. 2021. године по основу таксе за успоставу резерви нафтних деривата прикупљен је и „Оператору – Терминали Федерације“ д.о.о. Сарајево дозначен износ од 68.061.150 КМ, док је у истом периоду утрошено 35.934.391 КМ (52,8%). За трошкове рада утрошено је 35,6% од укупно прикупљених средстава, а за набавку резерви нафтних деривата свега 6,65%. „Оператор-Терминали Федерације БиХ“ д.о.о. Сарајево није намјенски утрошио средства, у складу са Законом о нафтним дериватима у ФБиХ, јер нису набављени нафтни деривати с циљем формирања резерви нафтних деривата. • Уредбом о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19 за 2020. годину није испуњен општи циљ везан за очување радних мјеста и одржавање конкурентности у извозно оријентисаним секторима за превладавање ванредних околности које је изазвала пандемија, јер је ревизијом утврђено да је дошло да смањења броја радника. Начин документовања „одржавања конкурентности“ као један од циљева није био прописан Уредбом, због чега га Министарство није ни оцијенило. Такођер, Уредбом није прописан крајњи рок до када се стечај, поступак стечаја или ликвидације и исплата дивиденде/добити сматра неприхватљивим, нити на који начин извршити провјеру услова утврђених у дијелу неприхватљивости корисника.
Федерално министарство промета и комуникација	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Капитални трансфери за изградњу аутоцеста и брзих цеста нису планирани у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, на основу релевантне документације, за пројекте који су спремни за реализацију. Буџетом ФБиХ за 2021. годину одобрено је 135.000.000 КМ, програми утрошка средстава донесени су у износу од 118.200.000 КМ, а реализовано је 37.106.251 КМ (27%, односно 31% од износа утврђених Буџетом ФБиХ и програмима). На малу реализацију утицало је и то што се планирају средства за извођење радова а да претходно није ријешена пројектна документација и експропријација земљишта. 2. Приликом надзора Министарство није утврдило ненамјенски утрошак одобрених средстава финансијске помоћи пословним субјектима сектора јавног цестовног превоза у условима пандемије COVID-19, нити је провело поступак поврата за најмање 2.506.321 КМ код пословних субјеката који су смањили број запослених на 31. 12. 2020. године у односу на 30. 9. 2020. године. Наведено није у складу с чланом 38. Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Министарство је донијело Правилник о испитивању испушних плинова моторних возила (ЕКО тест) у станицама за технички преглед возила у складу с Европском директивом. Овим Правилником утврђено је да се приликом регистрације моторних возила у ФБиХ, поред техничког прегледа, обавезно врше и испитивања испушних плинова моторних возила, за које је утврђена посебна цијена, што је увећало укупну цијену техничког прегледа у ФБиХ јер обавеза ЕКО теста није утврђена у осталим дијеловима БиХ. • Обрачун пореза и доприноса на накнаде члановима комисија који су запослени у Министарству није имао третман прихода од несамосталне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима и проведбеним актима из ове области с обзиром на то да Федерално министарство финансија није осигурало предуслове за овај обрачун. • Уредбом о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19 за 2020. годину није испуњен општи циљ везан за очување радних мјеста за превладавање ванредних околности које је изазвала пандемија COVID-19. Ревизијом је утврђено да је дошло да смањења броја запослених.

	Такођер, Уредбом није прописан крајњи рок до када се стечај, поступак стечаја или ликвидације и исплата дивиденде/добити сматра неприхватљивим, нити на који начин извршити провјеру услова утврђених у дијелу неприхватљивости корисника.
Федерално министарство здравства	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Листа лијекова обавезног здравственог осигурања ФБиХ на којој су прописане велепродајне цијене лијекова, које су дужни примјењивати и кантони, није сачињена поступком преговарања, што није у складу са Законом о лијековима, односно на основу њега донесеним Правилником о изради Листе лијекова обавезног здравственог осигурања и Болничке листе. Нису донесена јасна стручно-медицинска упутства која представљају критерије на основу којих именоване комисије утврђују право коришћења на скупе лијекове с посебним режимом прописивања са Листе лијекова Фонда солидарности, што није у складу са Законом о апотекарској дјелатности, односно на основу њега донесеним Правилником о избору и коришћењу лијекова Фонда солидарности. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Министарство није ни у 2021. години предложило Влади ФБиХ именовање сталног Управног одбора Федералног завода здравственог осигурања и реосигурања, што није у складу с чланом 102. Закона о здравственом осигурању и има за посљедицу да Заводом од 2015. године управља привремени Управни одбор, именован на три мјесеца. Министарство није подузело адекватне активности у дијелу који се односи на планирање и осигурање потребног износа средстава за финансирање Федералног завода здравственог осигурања и реосигурања, што није у складу с чланом 27. Закона о буџетима у ФБиХ. Текући трансфер из Буџета ФБиХ за 2021. годину за Фонд солидарности износио је 28.500.000 КМ, што представља само 18,9% од припадајућег законског износа у односу на приходе од доприноса, што није у складу с чланом 82. Закона о здравственом осигурању. У складу са чланом 26. Закона о извршавању буџета ФБиХ за 2021. годину Влада ФБиХ је донијела Програм утрошка средстава Текућег трансфера за санацију здравствених установа у ФБиХ у износу од 60.000.000 КМ, у којем су наведена имена крајњих корисника, са износима додијељених средстава. Иако је сврха трансфера подузимање мјера и активности с циљем пружања здравствених услуга секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите обољелима од COVID-а 19 и спречавање и ублажавање његових посљедица, за доношење Одлуке о усвајању Програма утрошка средстава овог трансфера примијењени су критерији неизмирене обавезе према добављачима на 31. 12. 2020. године или просјечан приход здравствене установе од обавезног здравственог осигурања за период 2018-2019. године. У складу са одредбама постојећег Закона о здравственом осигурању незапослене особе немају право на здравствену легитимацију, односно на здравствену заштиту уколико се у року од 30 дана након престанка радног односа или губљења статуса ученика или редовног студента и сл. нису пријавиле надлежним службама за запошљавање. Рокови за пријаву надлежним службама за запошљавање нису утврђени у прописима из ове области у другим дијеловима БиХ. Истичемо значајну непопуњеност систематизованих радних мјеста и чланство запослених у великом броју комисија формираних на основу посебних прописа, за послове и задатке који су у надлежности Министарства. По том основу исплаћиване су нето накнаде у износима до 20.480 КМ, што може имати утицаја на квалитетно и ефикасно обављање радних послова и задатака. У складу са Споразумом о међусобним правима и обавезама у вези с набавком вакцина путем Инструмента за глобални приступ цјепиву против болести COVID-19 (ЦОВАХ) Министарство је авансно у 2020. години уплатило средства у износу од 13.722.042 КМ за набавку 800.000 доза вакцина, од којих је испоручено само 218.510 доза. За развојно-инвестицијске пројекте који се реализују путем пројектних рачуна Министарство није успоставило књиговодствене евиденције и финансијско извјештавање у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ, с обзиром на то да Федерално министарство финансија није дефинисало књиговодствено евидентирање, финансијско извјештавање и годишњи обрачун.
Федерално министарство трговине	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: Позитивно</p>

	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од независне дјелатности сходно Закону о порезу на доходак и Закону о доприносима, због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ.
<p>Федерално министарство просторног уређења</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> На датум биланса стална средства и извори средстава нису били у равнотежи јер су уложена средства у Унион банку д.д. Сарајево у износу од 750.000 КМ по основу успостављања револвинг фонда за енергетску ефикасност Федерације БиХ за јавне објекте евидентирана на позицији дугорочних пласмана и разграничених осталих прихода, умјесто на позицији дугорочних пласмана и осталих извора средстава. Наведено је утицало на то да су извори средства потцијењени, а разграничени приходи прецијењени, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и Трезор. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Интервентна средства по програмима утрошка текућих и капиталних трансфера у износу од 532.000 КМ додијељена су корисницима на основу захтјева, без примјене критерија утврђених програмима утрошка. Расподјелом средстава на овакав начин није осигурана транспарентност и ефикасно управљање буџетским средствима у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета у ФБиХ. У раду комисија и радних тијела током 2021. године били су ангажовани запосленици Министарства, од чега значајан број у више радних тијела, што није у складу с Уредбом о начину оснивања и утврђивању висине накнаде за рад радних тијела основаних од стране Владе ФБиХ и руководиоца федералних органа државне службе. За њихов ангажман исплаћене су накнаде у нето износу од 105.790 КМ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Активности на доношењу и имплементацији просторних и регулационих планова на територији ФБиХ не проводе се благовремено јер процедура усвајања нацрта и приједлога у Парламенту ФБиХ траје дуго. За израду ових планова до 31. 12. 2021. године утрошено је 7.589.702 КМ. Због недоношења Просторног плана ФБиХ у примјени је Просторни план СРБиХ 1981-2000. године у дијелу који није у супротности са Уставом ФБиХ. Напомињемо да недоношење планова има вишеструке посљедице на развој и унапређење просторног планирања, што може утицати на заштиту околиша и природних добара. На основу сагласности Федералног министарства финансија из претходног периода, Министарство за развојно-инвестицијски пројекат има отворен намјенски рачун изван Јединственог рачуна Трезора, што није у складу са Законом о трезору у ФБиХ. За овај рачун није успостављена књиговодствена евиденција и не сачињавају се финансијски извјештаји, на шта је и до сада указивано у извјештајима о финансијској ревизији. Обрачун пореза и доприноса на накнаде члановима комисија који су запосленици Министарства није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима, с обзиром на то да Федерално министарство финансија није осигурало предуслове за овај обрачун.
<p>Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ. Надзор и контрола кантоналних пољопривредних инспектора и додатна контрола федералне пољопривредне инспекције, у сарадњи с кантоналном, нису вршени у обиму предвиђеном чланом 27. Закона о новчаним подршкама у пољопривреди и руралном развоју. Уредбом о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19 за 2020. годину није прописан начин документовања одржавања конкурентности, нити га је оцијенило Министарство. Такођер, Уредбом није прописан крајњи рок до када се стечај, поступак стечаја или ликвидације и исплата дивиденде/добити сматра неприхватљивим, нити на који начин извршити проверу услова утврђених у дијелу неприхватљивости корисника.

	<ul style="list-style-type: none"> На основу сагласности Федералног министарства финансија из претходног периода, Министарство има отворене намјенске рачуне изван Јединственог рачуна Трезора, што није у складу са Законом о трезору у ФБиХ. За ове рачуне није успостављена књиговодствена евиденција и не сачињавају се финансијски извјештаји, на шта је и до сада указивано у извјештајима о финансијској ревизији.
Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: Позитивно
	Истицање питања <ul style="list-style-type: none"> Министарство обавља послове из области војних евиденција, а Уредба о привременом преузимању дијела функција пријашњег Федералног министарства одбране из области војних евиденција, којом су ови послови дати Министарству у надлежност, проглашена је неуставном у 2014. години, док измјене и допуне Закона о федералним министарствима и другим тијелима федералне управе у дијелу надлежности Министарства никад нису извршене. Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ. Неусклађеност члана 7. став (3) Закона о провођењу контроле законитости кориштења права из области борачко-инвалидске заштите са Законом о управном поступку, којим у претходном периоду кориснику права није омогућено учествовање у поступку, имала је за последицу да су пресудама судова корисници враћени у право и ретроактивно им је извршен обрачун и исплата накнада. У 2021. години по овом основу на позицији инвалидина исплаћен је и евидентиран износ од 7.149.710 КМ, а укупно до краја 2021. године износ од 30.467.430 КМ. Такођер, Законом није предвиђен рок за завршетак процеса ревизије нити за сачињавање детаљне анализе утрошених средстава за ревидирање имплементације Закона о провођењу контроле законитости кориштења права из области борачко-инвалидске заштите за период 2010–2021. године.
Федерално министарство развоја, подузетништва и обрта	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: Позитивно
	Истицање питања <ul style="list-style-type: none"> Расподјела средстава од игара на срећу у износу од 164.228 КМ за финансирање „Програма и пројеката из области промовисања техничке културе“ извршена је на основу посебних критерија који нису мјерљиви и за које није утврђена документација, којом би се потврдила њихова испуњеност. Ова средства се прикупљају на посебном намјенском рачуну и евидентирају се у Главној књизи као извршење буџета Федералног министарства финансија (тачка 10.2 Извјештаја).
Федерално министарство рада и социјалне политике	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Истицање питања
	<ul style="list-style-type: none"> Министарство не посједује документацију о власништву и посједу имовине чија је садашња вриједност у Билансу стања на 31. 12. 2021. исказана у износу од 512.754 КМ.
	Мишљење о усклађености: С резервом <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Не можемо потврдити да је вршен надзор над радом Федералног завода за пензијско и инвалидско осигурање у складу са Законом о пензијском и инвалидском осигурању, нити надзор над провођењем Закона о пријевременом повољнијем пензионисању бораца одбрамбено-ослободилачког рата. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> За развојно-инвестицијске пројекте који се реализују путем пројектних рачуна Министарство није успоставило књиговодствене евиденције и финансијско извјештавање у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ с обзиром на то да Федерално министарство финансија није дефинисало књиговодствено евидентирање, финансијско извјештавање и годишњи обрачун. Расподјела средстава од игара на срећу у износу од 1.411.493 КМ за пројект „Задовољавање потреба лица са инвалидитетом у смислу побољшања животних услова и рада њихових организација“ извршена је на основу посебних критерија који нису мјерљиви и за које није утврђена документација којом би се потврдила њихова испуњеност. Ова средства прикупљају се на посебном намјенском рачуну и евидентирају

	се у Главној књизи као извршење буџета Федералног министарства финансија.
Федерално министарство културе и спорта	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	Основа за мишљење
	<p>1. Примљени трансфери и донације Министарства цивилних послова у износу од 37.385 КМ нису исказани у финансијским извјештајима на позицији прихода, док су разграничени приходи прецијењени за 148.098 КМ, колико износи разлика разграничења и стања на намјенским подрачунима, због чега се не могу потврдити стања ових позиција за наведене износе. То показује да Годишњи финансијски извјештаји за 2021. годину нису сачињени према Правилнику о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.</p>
	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Министарство не посједује документацију о власништву и посједу имовине чија је садашња вриједност у Билансу стања на 31. 12. 2021. године исказана у износу од 862.444 КМ.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење
	<p>1. Реализација средстава текућих трансфера у износу од 5.085.270 КМ (трансфери за: спорт од значаја за ФБиХ, културу од значаја за ФБиХ, обнову културног и градитељског наслијеђа, институције науке и културе од значаја за БиХ и младе), од чега се на интервентна средства односи 332.000 КМ, извршена је највећим дијелом без примјене јасних и мјерљивих критерија. Такођер, није дефинисана документација којом се потврђује испуњеност утврђених критерија. Наведено указује на то да није осигурано транспарентно и ефикасно управљање буџетским средствима, у складу са чланом 38. Закона о извршавању Буџета ФБиХ за 2021. годину.</p>
	Истицање питања
	<ul style="list-style-type: none"> Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од несамосталне дјелатности сходно Закону о порезу на доходак и Закону о доприносима због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ. Расподјела средстава од игара на срећу у износу од 493.292 КМ за пројекте „Промовирање културе“ и „Промоције развоја професионалног и аматерског спорта с циљем повећања средстава фонда за награђивање за истакнуте спортске резултате“ извршена је на основу посебних критерија који нису мјерљиви и за које није утврђена документација којом би се потврдила њихова испуњеност. Ова средства прикупљају се на посебном намјенском рачуну и евидентирају се у Главној књизи као извршење буџета Федералног министарства финансија.
Федерално министарство расељених особа и избјеглица	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: Позитивно
	Истицање питања
	<ul style="list-style-type: none"> Развојно-инвестицијски пројекти утврђени Програмом јавних инвестиција ФБиХ 2021–2023. године остварени су закључивањем споразума између Министарства и општина о реализацији пројеката реконструкције стамбеног фонда и затварања колективних центара и алтернативних смјештаја пружањем јавних стамбених рјешења. Споразумима којима су дефинисане обавезе и одговорности између Министарства и општина, општине су се обавезале да ће обезбиједити сву неопходну инфраструктуру која је у њиховој надлежности с циљем реализације споразума. Општине нису благовремено обезбиједиле неопходну инфраструктуру за реализацију закључених споразума, што је имало за посљедицу реализацију од само 68% у односу на планирана средства. Такођер, у достављеним прописаним обрасцима „Информација о пројекту“ (ИП обрасци) Федералном министарству финансија за пројекте из надлежности Министарства који се финансирају из кредитних средства, донација и буџета ФБиХ, утврђена су значајна одступања у укупним вриједностима програма, планираним вриједностима и вриједностима реализације из претходних периода у односу на Програм јавних инвестиција Федерације БиХ 2021–2023. године. На основу сагласности Федералног министарства финансија из претходног периода, Министарство за реализацију развојно-инвестиционих пројеката има отворене намјенске рачуне изван Јединственог рачуна Трезора, што није у складу са Законом о трезору у ФБиХ. За ове рачуне није успоставило књиговодствену евиденцију и не сачињава финансијске извјештаје, на што је и до сада указивано у извјештајима о финансијској ревизији. Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од несамосталне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима, због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ.
	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно

Федерално министарство образовања и науке	<p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Трансфер за институције науке и културе од значаја за БиХ реализован је у износу од 800.000 КМ без примјене јасних и мјерљивих критерија, што није у складу са чланом 37. Закона о извршавању Буџета ФБиХ за 2021. годину. Такођер, Министарство није, сходно закљученим уговорима, затражило поврат средстава Трансфера за област науке од значаја за ФБиХ из 2020. године дозначених Универзитету у Зеници у износу од 153.080 КМ и Универзитету Џемал Биједић Мостар у износу од 153.080 КМ, иако је рок за доставу извјештаја о намјенском утрошку и оствареним учинцима истекао.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од несамосталне дјелатности сходно Закону о порезу на доходак и Закону о доприносима због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ. Расподјела средстава од игара на срећу у износу од 493.292 КМ за пројекте „Заштита права дјете која су жртве злостављања, педофилије и просјачења“ и „Судјеловање у лијечењу, превенцији и борби против овисности о дроги, алкохолу, играма на срећу и коцки“ извршена је на основу посебних критерија који нису мјерљиви и за које није утврђена документација којом би се потврдила њихова испуњеност. Ова средства прикупљају се на посебном намјенском рачуну и евидентирају се у Главној књизи као извршење буџета Федералног министарства финансија.
Федерално министарство околиша и туризма	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Стална средства и извори сталних средстава потцијењени су за 499.895 КМ јер аутоматске мониторинг станице за мјерење квалитета зрака, набављене из средстава текућег трансфера „Акциони план Стратегије околиша“ у 2020. години, нису евидентирани у периоду када су и набављене. Наведено није у складу с Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Надзор над намјенским утрошком текућих трансфера „Трансфер за развој туризма у ФБиХ“ (2.343.000 КМ) и „Акциони план Стратегије околиша“ (1.550.000 КМ) реализованих по програмима утрошка са критеријима расподеле из 2019. није извршен у року утврђеном интерним актом. Министарство није подузело активности на раскиду уговора и поврату средстава, у складу са закљученим уговорима, у случајевима када корисници нису оправдали средства нити доставили извјештаје о утрошку. Није извршено праћење и евалуација резултата утрошка средстава текућих трансфера, нити су покренуте активности на процјени ефеката финансираних програма у складу са Смјерницама о минималним стандардима додјеле буџетских средстава путем трансфера и субвенција у ФБиХ.</p> <p>2. Приликом надзора Министарство није утврдило ненамјенски утрошак одобрених средстава финансијске помоћи пословним субјектима туристичко-угоститељског сектора у условима пандемије COVID-19, нити је провело поступак поврата за најмање 5.623.281 КМ код пословних субјеката који су смањили број запослених на 31. 12. 2020. године у односу на 30. 9. 2020. године. Наведено није у складу са чланом 38. Уредбе о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Обрачун пореза и доприноса на накнаде члановима комисија који су запослени у Министарству није имао третман прихода од несамосталне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак, Законом о доприносима и проведбеним актима из ове области с обзиром на то да Федерално министарство финансија није осигурало предуслове за овај обрачун. Уредбом о интервентним мјерама за подршку угроженим секторима привреде ФБиХ у околностима пандемије COVID-19 за 2020. годину није испуњен општи циљ везан за очување радних мјеста за превладавање ванредних околности које је изазвала пандемија COVID-19. Ревизијом је утврђено да је дошло да смањења броја запослених. Такођер, Уредбом није прописан крајњи рок до када се стечај, поступак стечаја или ликвидације и исплата дивиденде/добити сматра неприхватљивим, нити на који начин извршити провјеру услова утврђених у дијелу неприхватљивости корисника. Критерији за додјелу финансијске помоћи у дијелу утврђивања „оствареног опорезивог промета“ нису примјењиви на дјелатност путничких агенција и туроператора, због чега је и најзначајнији поврат средстава исказан за дјелатност путничких агенција (1.872.093 КМ) и туроператора (395.615 КМ).

Федерални завод за пензијско/мировинско и инвалидско осигурање	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Суздржано</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Годишњи финансијски извјештаји нису сачињени и достављени надлежним институцијама у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у ФБиХ. Наиме, Биланс стања, као дио Годишњих финансијских извјештаја за 2021. годину, не одражава билансну равнотежу за 61.060.718 КМ, и као такав достављен је Финансијско-информатичкој агенцији. Финансијско-информатичка агенција је о томе обавијестила Федерални завод, уз захтјев да се изврши исправка, по којем није поступљено, већ је достављено образложење због чега исправка није извршена.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Рјешавања о правима осигураника из пензијског и инвалидског осигурања у првом и другом степену нису у свим случајевима завршена у роковима прописаним Законом о управном поступку. Такођер, пресуде надлежних судова, враћене на поновни поступак Федералном заводу, нису рјешаване у року утврђеном Законом о управним споровима.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Правилником о раду Федералног завода утврђено је пуно радно вријеме од 37,5 сати седмично, које се распоређује на пет радних дана. Законом о раду дефинисано је да пуно радно вријеме траје 40 сати седмично, ако законом, колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду није утврђено у краћем трајању. С обзиром на то да је ревизијом утврђено неизвршавање послова из надлежности, односно додијелиених радних обавеза и задатака у законски утврђеним роковима, сматрамо непримјереним трајање радног времена краће од 40 сати седмично. Законом о организацији пензијског и инвалидског осигурања у ФБиХ регулисано је пословање Федералног завода, због чега је постојала потреба да се прије преласка на трезорско пословање изврши усклађивање овог Закона, Закона о пензијском и инвалидском осигурању, Закона о буџетима у ФБиХ и Закона о трезору у ФБиХ. Наведено је имало је за посљедицу да у Главној књизи Трезора није осигурано евидентирање и праћење прихода и расхода намијењених за исплату пензија и рад Федералног завода, нарочито прихода из Буџета ФБиХ којим се финансирају пензије остварене по повољним условима, односно Главна књига не садржи информације о изворима и утрошку средстава у складу с важећим законским прописима. Федерални завод не посједује вјеродостојну документацију о власништву или праву кориштења пословних простора исказаних у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 6.273.189 КМ садашње вриједности.
Завод за јавно здравство ФБиХ	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Текући расходи и краткорочна разграничења за набавку лијекова у финансијским извјештајима на 31. 12. 2021. године прецијењена су за 1.734.593 КМ јер евидентирање није извршено на основу релевантне документације. Према обавијести добављача о отказивању испоруке уговорених вакцина из фебруара 2022. године, искњижавање разграничења није извршено са 31. 12. 2021. године, већ у мају наредне године.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Не можемо потврдити да су осигуране потребне количине вакцина за имунизацију дјеце у ФБиХ у складу с Наредбом о програму обавезних имунизација становништва против заразних болести у 2021. години. Добављач није у року испоручио уговорене дозе вакцина ДТаП + ИПВ + Хиб. Од уговорених 59.000 испоручено је 16.410 доза. Такођер, због непоштивања одредби закљученог уговора Завод није активирао банкарске гаранције и заштитне клаузуле.</p> <p>2. Не можемо потврдити оправданост примјене члана 10. Закона о јавним набавкама, односно изузећа приликом набавке, увоза, транспорта и складиштења 500.000 доза вакцина за COVID-19 имајући у виду да је процес набавке трајао преко три мјесеца, као и велику количину вакцина у складишту на крају године. Такођер, Влада ФБиХ је прогласила Уговор о набавци вакцина провјерљивим иако се ради о јавним средствима, што није у складу с принципом транспарентности дефинисаним чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ.</p> <p>3. Уговори о дјелу у износу од 46.287 КМ закључивани су за редовне послове који су утврђени Правилником о организацији и систематизацији, а који су обављани у континуитету током цијеле године, што није у складу с одредбама Закона о раду.</p>

	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> У току године Завод је путем донација од земаља Европске уније и ЕУ4ХЕАЛТХ Пројекта запримио 1.521.484 дозе вакцина које су имале кратак рок употребе. Иако је Завод проводио јавне промоције заштите здравља путем вакцинасања против COVID-а 19, до окончања ревизије издвојено је за уништење 375.427 доза вакцина, које ће произвести додатне трошкове за Буџет ФБиХ. Законски и интерни акти, као и основица за обрачун плаћа директора и запосленика Завода, нису дефинисани чланом 18. Закона о извршавању буџета у ФБиХ за 2021. годину, којим се осигуравају средства за плаће и накнаде за буџетске кориснике. Иако је Завод основан као здравствена установа, а финансира се из Буџета ФБиХ, сматрамо да плаће директора и запосленика требају бити усклађене с плаћама осталих буџетских корисника.
<p>Служба за заједничке послове органа и тијела ФБиХ</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Не можемо потврдити исказану вриједност сталних средстава у финансијским извјештајима у износу од 2.826.813 КМ (зграде: 2.704.681 КМ и станови: 122.132 КМ), јер Служба не располаже документацијом о власништву, нити је у посједу ових некретнина. Наведено није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.</p> <p>Мишљење о усклађености: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> У складу с Уредбом о Служби за заједничке послове органа и тијела ФБиХ, те одлукама и закључцима Владе ФБиХ из ранијег периода, Служба је, између осталог, задужена да води евиденцију и управља некретнинама војне имовине, пословних простора и непокретне имовине бившег Федералног министарства одбране и бившег Завода за платни промет Федерације БиХ. Извјештаје и информације о извршеним пословима, као и проблемима везаним за извршавање повјерених задатака, Служба редовно доставља Влади ФБиХ. Основни проблеми управљања имовином су имовинскоправни односи које Служба не може ријешити због непостојања Закона о државној имовини на нивоу БиХ којим се треба ријешити питање државне имовине Босне и Херцеговине, па самим тим Служба нема правни основ да адекватно заштити повјерену имовину. Покренути су судски процеси за наплату потраживања од закупа 72 пословна простора пријашњег Федералног министарства одбране, по којима укупни тужбени захтјеви износе 3.827.409 КМ. Наплата значајног дијела ових потраживања неизвјесна је с обзиром на то да је за већину закупљених простора неријешен статус власништва и значајан број корисника пословних простора је неликвидан. Обрачун накнада члановима комисија који су запосленици Службе није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима, с обзиром на то да Федерално министарство финансија није осигурало предуслове за овај обрачун.
<p>Федерална управа за инспекцијске послове</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Федерална управа није адекватно пратила рад, вршила стручни надзор и контролу рада кантоналних инспектора и органа за обављање инспекцијских послова из надлежности утврђених федералним и прописима БиХ, којима је утврђено да инспекцијски надзор проводе ентитетски инспекцијски органи у складу с одредбама Закона о инспекцијама ФБиХ.</p> <p>2. Попис имовине и обавеза на 31. 12. 2021. године, као и усклађивање књиговодственог са стварним стањем утврђеним пописом, није извршен у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Кантонални органи управе надлежни за инспекцијске послове, иако су били у обавези, нису Федералној управи достављали на мишљење програме и планове рада у провођењу федералних и прописа БиХ и годишње извјештаје о провођењу ових прописа, како би пратила њихово извршење у складу с одредбама Закона о инспекцијама ФБиХ. Обављеном ревизијом констатовано је да се поједини прекршајни налози издати у 2021. години односе на инспекцијски надзор извршен у 2019. години. Наведено може имати за посљедицу неблаговремено постизање сврхе кажњавања и застару покретања и вођења поступка, како је утврђено Законом о прекршајима. Обрачун пореза и доприноса на исплаћене накнаде члановима комисија није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима због мишљења Федералног министарства финансија и ограничења постојеће апликације за обрачун плаћа и накнада у Трезору ФБиХ.

Казнено-поправни завод полуотвореног типа Орашје	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: С резервом
	<p>Основа за мишљење</p> <p>1. Обрачун и исплата додатка на плаћу по основу посебних услова рада извршен је за све запосленике, због чега су више исказани трошкови бруто плаћа и накнада плаћа за најмање 20.133 КМ нето, што није у складу с чланом 23. Закона о плаћама и накнадама у органима власти ФБиХ.</p> <p>Такођер, за све запосленике обрачунат је стаж осигурања са увећаним трајањем (бенефицирани стаж), што није у складу с Одлуком о утврђивању послова на којима се стаж осигурања рачуна у увећаном трајању и степен увећања стажа осигурања у федералним установама за извршење казне затвора, судској полицији и Федералном министарству правде, што је за посљедицу имало више исказане доприносе послодавца за најмање 6.132 КМ .</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Обрачун пореза и доприноса на накнаде члановима комисија који су запослени у КПЗ-у Орашје није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима и provedбеним актима из ове области с обзиром на то да Федерално министарство финансија није осигурало предуслове за овај обрачун.
Казнено-поправни завод полуотвореног типа Бихаћ	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Мишљење о усклађености: Позитивно
	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Обрачун накнада члановима комисија који су запослени у КПЗ-у Бихаћ није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима и provedбеним актима из ове области с обзиром на то да Федерално министарство финансија није осигурало предуслове за овај обрачун.
Казнено-поправни завод полуотвореног типа Бусовача	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Истицање питања
	<ul style="list-style-type: none"> КПЗ Бусовача не посједује документацију о власништву и посједу имовине чија је садашња вриједност у Билансу стања на 31. 12. 2021. године исказана у износу од 2.085.610 КМ. <p>Мишљење о усклађености: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Обрачун пореза и доприноса на накнаде члановима комисија који су запослени у КПЗ-у Бусовача није имао третман прихода од независне дјелатности у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима и provedбеним актима из ове области с обзиром на то да Федерално министарство финансија није осигурало предуслове за овај обрачун.

Табела 10. Преглед ревидираних буџетских корисника, с датим мишљењима

3.5 Кантони и кантонални буџетски корисници

У извјештајном периоду обављене су финансијске ревизије пет кантона и седам кантоналних министарстава. Ревидирани су кантони који нису били предмет ревизије у претходној години, и то: Кантон Сарајево, Херцеговачко-неретвански кантон, Унско-сански кантон, Средњобосански кантон и Жупанија Западнохерцеговачка.

Буџети ових кантона планирани су у укупном износу од 1.978.942.953 КМ. Укупни приходи и примици пет ревидираних кантона у 2021. години исказани су у консолидованим финансијским извјештајима у износу од 1.794.345.931 КМ, а расходи и издаци у износу од 1.732.998.472 КМ.

У наставку је преглед исказаних прихода и примитака, расхода и издатака и финансијског резултата за 2021. годину, те акумулираног суфицита/дефицита на 31. 12. 2021. године, по субјектима ревизије:

(у КМ)

Ред. бр.	Кантони	Приходи и примици	Расходи и издаци	Укупан финансијски резултат	Акумулирани суфицит/дефицит ¹²
1	2	3	4	5	6
1.	Кантон Сарајево	972.493.731	958.399.515	14.094.216	-22.848.931
2.	Херцеговачко-неретвански кантон	261.108.806	251.736.704	9.372.102	-25.414.413
3.	Унско-сански кантон	219.049.084	212.710.308	6.338.776	-57.895.796
4.	Средњобосански кантон	236.853.865	217.629.762	19.224.103	12.852.063
5.	Жупанија Западнохерцеговачка	104.840.445	92.522.183	12.318.262	-19.145.420
	УКУПНО	1.794.345.931	1.732.998.472	61.347.459	-112.452.497

Табела 11. Преглед финансијских показатеља ревидираних кантона

Код четири од укупно пет ревидираних кантона исказани су акумулирани дефицити (вишкови расхода над приходима) у износу од укупно 125.304.560 КМ. Међутим, важно је истакнути да су обавезе по основу извршних судских рјешења код Унско-санског кантона (80.433.280 КМ) и Средњобосанског кантона (24.232.607 КМ), те обавезе за доприносе за здравствено осигурање и осигурање од незапослености (8.115.210 КМ) књиговођствено евидентирани у ванбилансној евиденцији Главне књиге Трезора, због чега су обавезе и вишкови прихода и расхода ових кантона потцијењени. У претходном периоду буџетима кантона нису планирана ни довољна средства за њихово измирење.

У наставку је преглед ревидираних кантона, с датим мишљењима и бројем препорука за 2021. годину:

Редни број	Субјекти ревизије	Дато мишљење		Број датих препорука
		о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5
1.	Кантон Сарајево	С резервом	С резервом	28
2.	Херцеговачко-неретвански кантон	С резервом	С резервом	27
3.	Унско-сански кантон	С резервом	С резервом	28
4.	Средњобосански кантон	С резервом	С резервом	24
5.	Жупанија Западнохерцеговачка	С резервом	С резервом	25

Табела 12. Преглед датих мишљења и броја препорука ревидираним кантонима

Уз мишљења о усклађености са законским прописима три кантона истакнута су и одређена питања која нису имала утицаја на дато мишљење.

¹² Акумулирани суфицит: Нераспоређени вишак прихода над расходима; Акумулирани дефицит: Нераспоређени вишак расхода над приходима

У наставку је преглед ревидираних кантоналних буџетских корисника, расхода и издатака исказаних у финансијским извјештајима за 2021. годину, датих мишљења и броја препорука:

Редни број	Субјекти ревизије	Расходи и издаци	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Министарство за рад, социјалну политику и избјеглице Зеничко-добојског кантона	29.294.415	С резервом	С резервом	13
2.	Министарство саобраћаја и веза Херцеговачко-неретванског кантона	9.994.290	С резервом	С резервом	12
3.	Министарство правде и управе Кантона Сарајево	7.004.396	Позитивно	Позитивно	3
4.	Министарство унутрашњих послова Жупаније Посавске	7.534.237	С резервом	С резервом	11
5.	Министарство просторног уређења и заштите околице Тузланског кантона	5.994.898	Позитивно	Позитивно	7
6.	Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Средњобосанског кантона	8.233.887	С резервом	С резервом	10
7.	Министарство gospodarства Херцегбосанске жупаније	2.295.521	С резервом	С резервом	12

Табела 13. Преглед расхода и издатака кантоналних буџетских корисника, с датим мишљењима

Кантонална министарства су први пут ревидирана у 2021. години. Ревидираним кантонима и кантоналним буџетским корисницима дато је укупно 200 препорука за 2021. годину.

Уз два мишљења с резервом о финансијским извјештајима и три мишљења с резервом о усклађености са законским прописима истакнута су одређена значајна питања.

3.5.1 Најважнији налази и препоруке

Ревизијом кантона и кантоналних буџетских корисника утврђени су одређени пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке.

Најважнији налази и препоруке су:

- Систем финансијског управљања и контроле није успостављен на начин прописан Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ.

Успоставити систем финансијског управљања и контроле у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ.

- Кантонална министарства финансија још увијек нису успоставила заједничке јединице интерне ревизије у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ. То има већи значај уважавајући чињеницу да за градове и општине у ФБиХ који не испуњавају критерије за успостављање јединице за интерну ревизију, интерну ревизију треба да обавља заједничка јединица за интерну ревизију успостављена у кантоналном министарству финансија.

Потребно је да кантонална министарства финансија успоставе заједничку јединицу за интерну ревизију, у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ.

- Поједина кантонална министарства финансија нису успоставила функцију буџетског надзора у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, што има за посљедицу да се не врши инспекцијски надзор законитости и намјенског коришћења буџетских средстава којим се налажу мјере за отклањање утврђених незаконитости и неправилности у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.

Потребно је да кантонална министарства финансија успоставе функцију буџетског надзора у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.

- Кантонална министарства нису сачинила изјаве о фискалној одговорности на прописани начин, а поједина кантонална министарства финансија нису вршила њихову провјеру, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Правилника о облику и садржају, начину попуњавања и предаје изјаве о фискалној одговорности.

Изјаве о фискалној одговорности сачињавати на прописани начин. Кантонална министарства финансија требају вршити њихову провјеру на начин прописан Правилником о облику и садржају, начину попуњавања и предаје изјаве о фискалној одговорности.

- Приликом припреме, израде и извршења кантоналних буџета нису досљедно примијењене одредбе Закона о буџетима у ФБиХ и Закона о извршавању кантоналних буџета. Између осталог, не планира се покриће оствареног дефицита из претходних година.

Приликом израде, доношења и извршавања буџета досљедно се придржавати одредби Закона о буџетима у ФБиХ и Закона о извршавању кантоналних буџета.

- Периодични и годишњи финансијски извјештаји нису сачињени на начин прописан Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.

Периодичне и годишње финансијске извјештаје сачињавати на начин прописан Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.

- Краткорочна потраживања и пласмани нису реално исказани, у оквиру редовних исказана су и сумњива потраживања и она чија је наплата неизвјесна, а нису подузимане ни довољне активности на њиховој уплати.

Извршити свеобухватну анализу исказаних потраживања и пласмана, у складу с констатованим подузети активности како би финансијски извјештаји давали тачне информације о њиховом стању, те подузимати активности на њиховој уплати.

- Нису успостављени регистри закључених уговора о концесијама, у појединим случајевима експлоатација природних ресурса вршила се без закључених уговора, те нису подузимане довољне активности наплате концесионих накнада.

Успоставити регистре уговора о концесијама, осигурати да се експлоатација природних ресурса врши у складу са кантоналним законима о концесијама, те подузимати активности на уплати концесионих накнада.

- Расподјела трансфера вршена је без критерија или без јасно утврђених и мјерљивих критерија, са корисницима трансфера нису се закључивали уговори, те није успостављен адекватан надзор над намјенским утрошком одобрених средстава.

Расподјелу трансфера вршити на основу јасно утврђених и мјерљивих критерија, са корисницима трансфера закључивати уговоре којима ће се уредити међусобна права и обавезе, те вршити надзор над намјенским утрошком средстава.

- Дугорочне обавезе по основу уговора о кредитима нису књиговодствено евидентирани или није извршено усклађивање њиховог књиговодственог са стварним стањем, због чега финансијски извјештаји не дају тачан преглед дугорочних обавеза и извора средстава.

Књиговодствено евидентирати дугорочне обавезе по основу уговора о кредитима и редовно вршити усаглашавање њиховог књиговодственог са стварним стањем.

- Набавке роба, радова и услуга нису вршене у потпуности у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и његовим provedбеним актима (тендерска документација није сачињена на прописани начин, није одабрана одговарајућа врста поступка или су набавке вршене без проведене процедуре и закључених уговора).

Набавке роба, радова и услуга вршити уз досљедну примјену Закона о јавним набавкама.

- Уговори о дјелу закључивали су се за послове који су систематизовани правилницима о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

Ангажовање извршилаца за обављање послова систематизованих правилницима о унутрашњој организацији вршити у складу са Законом о државној служби у ФБиХ, кантоналним законима о државној служби и Законом о намјештеницима у органима државне службе у ФБиХ.

Од 170 препорука које су дате кантонима у претходним извјештајима, оцјеном поступања утврђено је да је 23% њих реализовано, 19% дјелимично, а 55% није реализовано. За пет препорука (3%) није извршена оцјена поступања, у највећој мјери због тога што су се односиле на трансфере који у ревидираној години нису планирани и реализовани.

Ред. бр.	Групе субјеката ревизије	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама				
		Реализовано	Дјелимично реализовано	Није реализовано	Без оцјене/непроводиво	УКУПНО
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Кантон Сарајево	5	8	25		38
	постотак	13%	21%	66%		100%
2.	Херцеговачко-неретвански кантон	3	7	18		28
	постотак	11%	25%	64%		100%
3.	Унско-сански кантон	7	8	13	2	30
	постотак	23%	27%	43%	7%	100%
4.	Средњобосански кантон	14	3	11	3	31
	постотак	45%	10%	35%	10%	100%
5.	Жупанија Западнохерцеговачка	10	6	27		43
	постотак	23%	14%	63%		100%
6.	Министарство за рад, социјалну политику и избјеглице Зеничко-добојског кантона	Није вршена ревизија				
7.	Министарство саобраћаја и веза Херцеговачко-неретванског кантона	Није вршена ревизија				
8.	Министарство правде и управе Кантона Сарајево	Није вршена ревизија				
9.	Министарство унутрашњих послова Жупаније Посавске	Није вршена ревизија				
10.	Министарство просторног уређења и заштите околице Тузланског кантона	Није вршена ревизија				
11.	Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Средњобосанског кантона	Није вршена ревизија				
12.	Министарство gospodarства Херцегбосанске жупаније	Није вршена ревизија				
УКУПНО		39	32	94	5	170
постотак		23%	19%	55%	3%	100%

Табела 14. Информације о поступању по препорукама кантоналних буџетских корисника

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима за 2021. годину, основама за изражавање мишљења и истакнутим питањима:

Субјекти ревизије	Дата мишљења/основа за мишљење/истицање питања
1	2
Кантон Сарајево	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Не можемо потврдити исказана потраживања у износу од најмање 33.041.122 КМ јер се нисмо увјерили да су сва по основу концесија и од правних лица књиговодствено евидентирана, а потраживања за концесије и пословне просторе су дијелом призната без вјеродостојних књиговодствених исправа. Такођер, значајан дио потраживања предмет је судских спорова и њихова наплата је неизвесна, а за највећи број не врши се усаглашавање с купцима онако како је прописано Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; 2. Дугорочни гласмани по основу датих кредита припадницима борачке популације у ранијем периоду у сврху запошљавања, у износу од 7.409.012 КМ, и даље се исказују код Министарства за борачка питања, иако је за значајан дио обустављена принудна наплата због ненаплативости, због чега и не можемо потврдити исказани износ; 3. Не можемо потврдити исказана стална средства јер су код Дирекције за путеве на сталним средствима у припреми укупна улагања у реконструкцију и инвестиционо одржавање саобраћајница износила 94.306.492 КМ. Није успостављена помоћна књига сталних средстава на основу које бисмо потврдили појединачне вриједности окончаних радова за које се није вршило повећање сталних средстава у употреби и није вршен обрачун амортизације у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Такођер, код Завода за изградњу на сталним средствима у припреми, у износу од најмање 2.914.535 КМ, у посљедњих 20 година није било активности на довођењу у употребно стање; 4. Нису књиговодствено исказана стална средства за пројекат реконструкције трамвајске пруге који проводи Министарство саобраћаја, у вриједности од најмање 4.675.680 КМ, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за буџетске кориснике и трезор Кантона. <p>Мишљење о усклађеност: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Влада Кантона, Министарство привреде, Кантонално правобранилаштво, Кантонална управа за инспекцијске послове и други надлежни органи нису подузимали потребне активности на закључивању уговора и наплати потраживања како би се експлоатација природних ресурса на подручју Кантона вршила законито и на основу закључених уговора о концесији. Потраживања по овом основу исказана су у износу од 15.937.960 КМ, а приход од концесија у 2021. години у износу од 254.550 КМ. Наведено има негативан утицај на Буџет Кантона, али и на буџете јединица локалних самоуправа на чијем подручју се налазе предмети концесија, што није у складу с одредбама Закона о концесијама и Закона о буџетима у ФБиХ; 2. Завод за изградњу Кантона Сарајево проводи јавне набавке у име и за рачун других уговорних органа који нису у његовој надлежности, што утиче на обављање стручних послова које Завод треба обављати. Наведено није у складу са Законом о министарствима и другим органима управе Кантона; 3. У оквиру издатака за друге самосталне дјелатности (7.095.762 КМ), који се већином односе на Универзитет у Сарајеву, исказани су издаци за накнаде лицима по основу уговора о дјелу, која су ангажована за обављање послова систематизованих правилницима о унутарњој организацији. Није било основа да се уговори о дјелу закључују за послове који су систематизовани, будући да предмети ових уговора нису регулисани Законом о раду и другим прописима који дефинишу радноправне односе, нити интерним актима буџетских корисника. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Уговор за извођење радова у оквиру Пројекта модернизације јавног пријезова, Фаза ИИ – Реконструкција трамвајске пруге, потписан је 11. 6. 2021. године. У току имплементације уговора потписана су три адендума. Првим адендумом из аугуста 2021. године измијењен је редослијед извођења радова, а адендумом из априла 2022. године дефинисан је, између осталог, минимални износ привремених ситуација. Трећим адендумом из маја 2022. године измијењен је рок за окончање извођења радова на Секцији ИИИ, те је умјесто маја 2022. године продужен до 26. 8. 2022. године, док је рок за завршетак радова на Секцији ИВ утврђен за 31. 8. 2022. године. <p>Напомињемо да је за кашњење у извођењу радова уговорено да се обрачун казних одредби врши у износу од 0,1% укупне уговорене вриједности по дану, у максималном износу до 10% вриједности уговора. Ове одредбе нису примијењене с обзиром на то да су потписани наведени адендуми.</p>

Херцеговачко-неретвански кантон	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Стална средства (цесте и мостови) и извори средстава у Билансу стања више су исказани за 19.397.687 КМ с обзиром на то да није извршено искњижавање вриједности цесте Р-419 Јабланица – Посушје, која је Одлуком Владе ФБиХ из 2019. године прекатегорисана из регионалне у магистралну цесту и више није у надлежности Кантона, што није у складу с Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. У Херцеговачко-неретванском кантону још увијек није успостављена заједничка јединица за интерну ревизију која ће покривати све буџетске организације првог и другог реда у саставу кантона, што није у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ;</p> <p>2. Расподјела дијела текућих трансфера реализована је на основу захтјева корисника по одлукама Владе Кантона, без јавног позива и критерија за одабир корисника и расподјелу средстава. Приликом расподјеле трансфера за субвенције приватним предузећима и подузетницима нису се досљедно примијенили утврђени критерији. С одређеним корисницима трансфера нису закључени уговори којима се регулишу међусобна права и обавезе, утврђује намјена кориштења средстава и осигурава надзор над намјенским утрошком. Због тога не можемо потврдити да је осигуран надзор над утрошком средстава и принцип транспарентности у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета Херцеговачко-неретванског кантона за 2021. годину;</p> <p>3. Не можемо потврдити да је расподјела капиталних трансфера из намјенских средстава од водних накнада за 2021. годину у износу од 2.719.526 КМ код Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде извршена на основу критерија утврђених програмом утрошка ових средстава. То није у складу са Законом о извршавању Буџета Херцеговачко-неретванског кантона за 2021. год.;</p> <p>4. Средства текуће резерве Влада Кантона одобравала је на основу захтјева корисника и нису се у свим случајевима користила за хитне и непредвиђене издатке који се појаве у току буџетске године, што није у складу са Законом о извршавању Буџета Херцеговачко-неретванског кантона за 2021. годину;</p> <p>5. За набавке радова текућег одржавања цеста у износу од 279.688 КМ није проведен поступак. Тендерска документација за набавку услуга физичког и техничког обезбјеђења на нивоу Кантона, као и за набавку возила код Министарства саобраћаја и веза, није припремљена на начин да се осигура правична и активна конкуренција, што није у складу са Законом о јавним набавкама.</p>
Унско-сански кантон	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Обавезе по основу извршних судских рјешења у износу од 80.433.280 КМ евидентирани су у ванбилансној евиденцији Главне књиге Трезора и нису се признавале у периодима у којима су и настале, што има за посљедицу да обавезе и вишак расхода над приходима на 31. 12. 2021. године у Билансу стања нису тачно исказани. Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ;</p> <p>2. Обавезе у износу од 705.556 КМ, које се у највећој мјери односе на текуће трансфере за породиље и демобилисане борце, нису књиговодствено евидентирани у 2021. години. Због наведеног, мање су исказани расходи и финансијски резултат текућег периода, као и текуће обавезе и нераспоређени вишак расхода над приходима на датум биланса. Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ;</p> <p>3. Дугорочне обавезе више су исказане за 5.833.838 КМ јер су интерне трансакције у износу од 9.490.000 КМ књиговодствено евидентирани на овој позицији, дио дугорочних обавеза је књиговодствено евидентиран на краткорочним обавезама (2.374.936 КМ), а обавезе по основу два уговора о кредиту нису књиговодствено евидентирани (1.281.226 КМ). Због наведеног биланс стања не даје тачне податке о изворима средстава, дугорочним обавезама и пласманима, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. У Унско-санском кантону још увијек није успостављена заједничка јединица за интерну ревизију, што није у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ;</p> <p>2. Капитални трансфери општинама и градовима у износу од 2.095.000 КМ одобрени су без утврђених критерија и објаве јавног позива, а на основу захтјева корисника. Одлуком Владе о критеријима и поступку додјеле средстава за текуће трансфере непрофитним организацијама у износу од 486.500 КМ није утврђена документација којом се доказује испуњеност посебних критерија, због чега приликом расподјеле ових средстава није осигурано начело транспарентности, у складу с чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ;</p>

	<p>3. Годишњи попис није проведен у потпуности јер није утврђено стварно стање имовине и обавеза, нити је извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем, сходно одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Намјенска новчана средства у износу од 9.490.000 КМ, од тога накнада за шуме, средства за претворбу пољопривредног земљишта, средства ЕСЦРОВО рачуна и средства за заштиту и спашавање на датум биланса, нису враћена на намјенске подрачуне, нити су расположива за прописане намјене.
Средњобосански кантон	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обавезе по основу извршних судских рјешења у износу од 24.232.607 КМ евидентирани су у ванбилансној евиденцији Главне књиге Трезора, што има за посљедицу да обавезе и вишак прихода над расходима на 31. 12. 2021. године у Билансу стања нису тачно исказани. Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ; 2. Дугорочне обавезе по основу зајмова за „Пројекат регионални водовод Плава вода“ у износу од 15.042.159 КМ, као и потраживања од крајњег корисника, нису евидентирани на одговарајућим билансним позицијама Главне књиге Трезора, због чега Биланс стања не даје тачан преглед дугорочних обавеза и извора средстава, као и повезаних потраживања. Наведено није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У оквиру буџета Министарства образовања, науке, младих, културе и спорта одобрене су унутрашње прерасподјеле у износу од најмање 3.210.000 КМ, односно 20% одобреног буџета, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању Буџета. Наведено је имало за посљедицу да је створена нова буџетска позиција чији начин извршавања није уређен Законом о извршавању Буџета Кантона; 2. За капиталне трансфере за набавку опреме здравственим установама, текуће трансфере за финансирање основних музичких школа, дио текућих трансфера за потицај привреди и дио текућих трансфера за област културе и спорта у износу од 4.593.430 КМ нису утврђени критерији расподеле, а за капиталне трансфере за потицај повратку, заштиту околиша, потицај водопривреди и дио текућих трансфера за област културе и спорта у износу од 7.331.741 КМ нису примјењени претходно утврђени критерији за расподелу, што није у складу с одредбама Закона о извршавању Буџета; 3. Тендерска документација за јавну набавку услуга превоза ученика није сачињена на начин прописан одредбама Закона о јавним набавкама, што је имало за посљедицу усвајање жалби понуђача и набавку ових услуга у износу од 2.779.285 КМ без провођења законом прописаних поступака. У поступцима набавке имовине у износу од 985.000 КМ у појединим случајевима нису објављени јавни позиви, нису донесене одлуке о изузећу, нити су достављени извјештаји Агенцији за јавне набавке. Наведено није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама.
Жупанија Западнохерцеговачка	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нераспореди вишак расхода над приходима потцијењен је за 8.407.105 КМ с обзиром на то да су обавезе за доприносе за здравствено осигурање у износу од 6.491.287 КМ и обавезе за осигурање од незапослености у износу од 1.623.923 КМ исказане на ванбилансним позицијама, а обавезе за субвенције приправничког стажа у износу од 291.895 КМ на позицији разграничених расхода, а не на позицијама расхода и обавеза у билансној евиденцији, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ; 2. Није извршено усаглашавање стања обавеза по кредиту Владе Републике Кореје за Пројекат „Модернизација болница“ усљед промјене течаја валуте, због чега су оне мање исказане за 2.104.230 КМ, а дио дугорочних обавеза за које су закључени уговори о репрограму у износу од 1.440.484 КМ исказан је у оквиру текућих обавеза према добављачима. Због наведеног, Биланс стања не даје тачан преглед краткорочних и дугорочних обавеза по основу кредита и зајмова. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Текући трансфери Владе у износу од 2.446.439 КМ, Министарства gospodarства у износу од 720.601 КМ, Министарства просторног уређења и заштите околиша у износу од 90.000 КМ, Министарства хрватских бранитеља из Домовинског рата у износу од 88.575 КМ и Министарства просвјете, знаности, културе и спорта у износу од 85.000 КМ нису реализирани на транспарентан начин и уз примјену јасних и мјерљивих критерија. Због наведеног не можемо потврдити да је задовољено начело транспарентности дефинирано Законом о буџетима у ФБиХ;

	<p>2. Жупанија се није придржавала приоритета у извршавању буџета с обзиром на то да обавезе по кредиту ИИИ Станд-бу аранжмана у износу од 2.400.000 КМ није измиривала, иако су оне Законом о извршавању буџета за 2021. годину дефинисане као приоритетне у односу на остале обавезе.</p>
<p>Министарство за рад, социјалну политику и избјеглице Зеничко-добојског кантона</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Текући трансфери другим нивоима власти мање су исказани за 1.130.000 КМ с обзиром на то да је финансирање Јавне установе „Центар за дјецу и одрасле особе са посебним потребама Зеничко-добојског кантона“ планирано и књиговодствено евидентирано на позицији уговорених услуга и других расхода. Због тога финансијски извјештаји не дају тачан преглед ових расхода и издатака по врстама, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ;</p> <p>2. Не можемо потврдити исказани износ нераспоређеног вишка прихода над расходима у оквиру извора средства од 672.125 КМ с обзиром на то да у ранијим периодима нису досљедно примијењене Рачуноводствене политике за буџетске кориснике и трезор Кантона, у дијелу који се односи на његово утврђивање.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Расподјела капиталних трансфера другим нивоима власти у износу од 368.310 КМ извршена је на основу захтјева корисника, без утврђених критерија за одабир. Нису презентирани докази да су све јединице локалне самоуправе с подручја Кантона биле обавијештене о могућности достављања захтјева за додјелу средстава. Због наведеног не можемо потврдити да је испоштован принцип транспарентности у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.</p>
<p>Министарство саобраћаја и веза Херцеговачко-неретванског кантона</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>1. Стална средства (цесте и мостови) и извори средстава у Билансу стања више су исказани за 19.397.687 КМ с обзиром на то да није извршено искњижавање вриједности цесте Р – 419 Јабланица – Посушје, која је Одлуком Владе ФБиХ из 2019. године прекатегорисана из регионалне у магистралну цесту и није више у надлежности Кантона, што није у складу с Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Расподјела текућих трансфера другим нивоима власти у износу од 1.233.336 КМ извршена је на основу захтјева корисника, без јавног позива и утврђених критерија за расподјелу и утврђивања висине средстава по корисницима, што није засновано на принципу транспарентности, сходно Закону о буџетима у ФБиХ;</p> <p>2. За набавке радова текућег одржавања цеста у износу од 279.688 КМ није проведен поступак јавне набавке. Тендерска документација за набавку возила није припремљена на начин да се осигура правична и активна конкуренција, што није у складу са Законом о јавним набавкама.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Херцеговачко-неретвански кантон није ускладио кантонални Закон о јавним путевима из 2002. године са Законом о цестама ФБиХ, иако су кантони били дужни у року од шест мјесеци након ступања на снагу овог Закона (23. 3. 2010. године) ускладити своје законе којима је регулисана област цеста с одредбама федералног закона. Такођер, Влада Херцеговачко-неретванског кантона, иако је била обавезна у року од 60 дана од дана ступања на снагу Закона о цестама ФБиХ, није донијела одговарајуће одлуке и предузела потребне радње за организовање и почетак рада јавне кантоналне установе за цесте. Сходно томе, нису предузете активности на организовању јавне кантоналне установе за цесте, а Законом о кантоналним министарствима и другим тијелима кантоналне управе утврђено да је Управа за цесте управна организација у саставу Министарства саобраћаја и веза без својства правног лица.
<p>Министарство правде и управе Кантона Сарајево</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: Позитивно</p>
<p>Министарство унутрашњих послова Жупаније Посавске</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Обавезе за бенефицирани радни стаж из ранијег периода нису књиговодствено евидентирани, а ревизијом нисмо могли потврдити исказане краткорочне обавезе за порезе на плаћу из ранијих периода у износу од 370.578 КМ. Због наведеног, Биланс стања не даје тачан приказ обавеза према запосленима, а ефекте на финансијске извјештаје не можемо измјерити;</p>

	<p>2. Не потврђујемо исказану вриједност нераспоређеног вишка расхода над приходима у Билансу стања у износу од 1.669.788 КМ с обзиром на то да је овај салдо посљедица књиговодствених евидентирања из ранијег периода и да се, у складу с важећим прописима који чине оквир финансијског извјештавања, нераспоређени вишак прихода и расхода исказује у оквиру организацијске јединице Трезора.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Министарство не посједује вјеродостојну документацију о власништву или праву кориштења зграда исказаних у пословним књигама на 31. 12. 2021. године. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Није извршен цјеловит годишњи попис, с обзиром на то да њим нису обухваћена сва стална средства, потраживања, обавезе и извори средстава, а није извршено ни усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, како је то предвиђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p>
Министарство просторног уређења и заштите околице Тузланског кантона	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Расподјела намјенских средстава од еколошких накнада општинама и градовима утврђена је Програмом расподеле према процентуалном учешћу броја регистрованих возила са њихових подручја. С обзиром на то да накнаде загађивача околиша правних лица чине преко 50% наплаћених еколошких накнада, те да број регистрованих возила по појединим општинама и градовима није сразмјеран броју загађивача, сматрамо да би приликом расподеле средстава било примјерено уважити и број загађивача околиша на подручју јединице локалне самоуправе. Такођер, Програмом расподеле није јасно утврђено на који начин су примјијене одредбе Закона о подршци недовољно развијеним, неразвијеним и изразито неразвијеним јединицама локалне самоуправе у Тузланском кантону. <p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Трансфери другим нивоима власти из области водопривреде у износу од 3.312.104 КМ и субвенције јавним предузећима из области водопривреде и шумарства у износу од 993.005 КМ Буџетом су планирани и књиговодствено евидентирани на позицији текућих трансфера, иако су највећим дијелом одобрени за намјене које представљају повећање имовине корисника средстава. Због наведеног, финансијски извјештаји не дају тачан преглед ових расхода по врстама, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Расподјела водних накнада, концесионих накнада и интервентних средстава у износу од 3.755.109 КМ није извршена уз примјену утврђених критерија. Због наведеног, потицаји из области водопривреде нису реализовани у складу с програмима утрошка средстава, односно на начин дефинисан одредбама Закона о извршавању Буџета Кантона за 2021. годину.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> У Регистру буџетских корисника Средњобосанског кантона као буџетски корисници утврђени су и Министарство и Кантонална управа за шумарство, иако се ради о организационом дијелу Министарства, односно потрошачком мјесту. Наиме, Законом о организовању и дјелокругу кантоналних министарстава и других тијела кантоналне управе Средњобосанског кантона прописано је да је Кантонална управа за шумарство у саставу Министарства и није утврђено да има својство правног лица.
Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Средњобосанског кантона	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Не можемо потврдити краткорочна потраживања у износу од 173.890 КМ с обзиром на то да се у највећој мјери ради о застарјелим потраживањима, за која нису благовремено покренуте активности на наплати у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. Такођер, исказана потраживања потцијењена су за најмање 58.102 КМ јер дио по основу накнада за концесије није књиговодствено евидентиран, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Дио цестовне инфраструктуре књиговодствено је евидентиран у Главној књизи Министарства, иако од 2010. године послове из области цестовне инфраструктуре обавља Управа за цесте. Наведено може имати за посљедицу непотпуне евиденције о цестовној инфраструктури која је у надлежности Жупаније. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p>
Министарство gospodarства Херцегбосанске жупаније	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Не можемо потврдити краткорочна потраживања у износу од 173.890 КМ с обзиром на то да се у највећој мјери ради о застарјелим потраживањима, за која нису благовремено покренуте активности на наплати у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ. Такођер, исказана потраживања потцијењена су за најмање 58.102 КМ јер дио по основу накнада за концесије није књиговодствено евидентиран, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Дио цестовне инфраструктуре књиговодствено је евидентиран у Главној књизи Министарства, иако од 2010. године послове из области цестовне инфраструктуре обавља Управа за цесте. Наведено може имати за посљедицу непотпуне евиденције о цестовној инфраструктури која је у надлежности Жупаније. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p>

	<p>Основа за мишљење</p> <p>1. Расподјела средстава подршке gospodarству у износу од 825.641 КМ није извршена уз досљедну примјену дијела критерија, који се односе на доказивање измирења обавеза по основу свих јавних прихода закључно са 31. 12. 2021. године и активности пословног субјекта на дан расписивања позива, а који су утврђени програмима утрошка на које је сагласност дала Влада Херцегбосанске жупаније. Наведено није у складу с одредбама Закона о извршавању Буџета Херцегбосанске жупаније за 2021. годину.</p>
--	--

Табела 15. Преглед ревидираних кантоналних буџетских корисника, с датим мишљењима

3.6 Градови и општине

У извјештајном периоду обављене су финансијске ревизије 15 јединица локалне самоуправе, од чега два града и 13 општина.

Важно је истакнути да је значајан број општинских и градских вијећа ревидираних јединица локалне самоуправе у своје програме рада уврстио разматрање извјештаја о обављеним ревизијама за 2021. годину.

Планирани буџети ревидираних градова и општина износили су 231.220.009 КМ. Ревидиране јединице локалне самоуправе су у финансијским извјештајима за 2021. годину исказале укупне приходе и примитке у износу од 179.997.866 КМ, а расходе и издатке у износу од 160.696.280 КМ.

У наставку је преглед исказаних прихода и примитака, расхода и издатака и финансијског резултата за 2021. годину, те акумулираног суфицита/дефицита на 31. 12. 2021. године, по субјектима ревизије:

(у КМ)

Ред. број	Субјекти ревизије	Приходи и примитци	Расходи и издаци	Укупан финансијски резултат	Акумулирани суфицит/дефицит ¹³
1	2	3	4	5	6
1.	Општина Илиџа	26.615.451	23.989.800	2.625.651	15.703.137
2.	Општина Ново Сарајево	22.478.060	19.880.643	2.597.417	19.652.940
3.	Општина Травник	17.128.006	15.444.456	1.683.550	4.067.964
4.	Град Градачац	13.234.299	14.182.013	-947.714	2.646.320
5.	Општина Коњиц	17.466.152	13.892.403	3.573.749	5.581.540
6.	Град Сребреник	12.193.237	11.300.461	892.776	-1.336.055
7.	Општина Вогошћа	11.204.154	10.740.430	463.724	1.918.007
8.	Општина Томиславград	13.570.853	9.753.863	3.816.990	3.929.718
9.	Општина Читлук	10.364.177	8.950.117	1.414.060	1.912.518
10.	Општина Витез	9.450.504	8.187.219	1.263.285	899.358
11.	Општина Орашје	6.829.674	6.802.362	27.312	632.013
12.	Општина Горњи Вакуф-Ускопље	6.172.970	5.142.260	1.030.710	1.946.084
13.	Општина Кладањ	4.635.526	4.377.270	258.256	-16.260
14.	Општина Бусовача	6.315.043	5.803.810	511.233	184.210
15.	Општина Босанско Грахово	2.339.760	2.249.173	90.587	353.495
	УКУПНО	179.997.866	160.696.280	19.301.586	58.074.989

Табела 16. Преглед финансијских показатеља ревидираних градова и општина

У наставку је преглед датих мишљења ревидираним јединицама локалне самоуправе:

Ред. број	Субјекти ревизије	Дата мишљења		Број датих препорука
		о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5
1.	Општина Илиџа	С резервом	С резервом	22
2.	Општина Ново Сарајево	С резервом	С резервом	14
3.	Општина Травник	С резервом	С резервом	24
4.	Град Градачац	С резервом	С резервом	19
5.	Општина Коњиц	С резервом	С резервом	21
6.	Град Сребреник	С резервом	С резервом	17
7.	Општина Вогошћа	С резервом	С резервом	12
8.	Општина Томиславград	Негативно	С резервом	23
9.	Општина Читлук	С резервом	С резервом	17
10.	Општина Витез	С резервом	С резервом	22
11.	Општина Орашје	С резервом	С резервом	15
12.	Општина Горњи Вакуф-Ускопље	С резервом	С резервом	23

¹³ Акумулирани суфицит: Нераспоређени вишак прихода над расходима; Акумулирани дефицит: Нераспоређени вишак расхода над приходима

13.	Општина Кладањ	Негативно	С резервом	20
14.	Општина Бусовача	С резервом	С резервом	23
15.	Општина Босанско Грахово	Негативно	С резервом	20

Табела 17. Преглед датих мишљења и броја препорука ревидираним јединицама локалне самоуправе

У 15 извјештаја о финансијској ревизији јединица локалне самоуправе за 2021. годину дате су укупно 292 препоруке.

Напомињемо да су уз дата мишљења истакнута одређена питања која нису имала утицаја на мишљења, и то уз једно мишљење о финансијским извјештајима и шест мишљења о усклађености са законским прописима.

3.6.1 Најважнији налази и препоруке

Ревизијом градова и општина утврђени су пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке.

Најважнији налази и препоруке су:

- Нису подузете довољне активности како би се успоставио и имплементирао систем финансијског управљања и контроле заснован на COSO моделу, што је обавеза утврђена Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ. Не врши се идентификација и процјена ризика, за одређене процесе из надлежности нису донесене писане процедуре које их уређују, а у појединим случајевима дизајнирани систем није имплементиран.

Успоставити систем интерних контрола према COSO моделу, у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ.

- Јединице за интерну ревизију нису успостављене у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у ФБиХ.

Успоставити јединицу за интерну ревизију у складу са Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ.

- Рачуноводствене политике нису усклађене с Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор и нису досљедно примијењене. У појединим случајевима приликом планирања расхода и издатака и њиховог књиговодственог евидентирања није досљедно примијењен контни план прописан Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. То је за посљедицу имало погрешна исказивања у годишњим финансијским извјештајима.

Донијети рачуноводствене политике у складу с Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор и досљедно их примјењивати, те досљедно примјењивати контни план прописан Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.

- Нису успостављени регистри буџетских корисника на начин прописан Законом о буџетима у ФБиХ и Правилником о утврђивању и начину вођења регистра буџетских корисника буџета у ФБиХ. Нису окончане ни активности на успостављању трезорског система пословања, у складу са Законом о трезору у ФБиХ.

Успоставити Регистар буџетских корисника сходно Закону о буџетима у ФБиХ и окончати активности на успостављању трезорског пословања сходно Закону о трезору у ФБиХ.

- Припрема и израда буџета није се вршила у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.

Код припреме и израде буџета поступати у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.

- Не сачињава се Анализа исказа (текстуални дио), а у одређеним случајевима ни годишњи рачуноводствени извјештаји (Биланс стања, Извјештај о новчаним токовима и Годишњи извјештај о извршењу буџета) нису сачињени на начин прописан Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.

Сачињавати Анализу исказа (текстуални дио), а годишње рачуноводствене извјештаје сачињавати на начин прописан Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.

- Неискориштени намјенски приходи признати су као приход текућег периода и нису прекњижени на краткорочна разграничења прије израде годишњег обрачуна, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и трезор. То има за посљедицу погрешно исказивање прихода и финансијских резултата, као и временских разграничења и нераспоређених вишкова прихода и расхода у финансијским извјештајима.

Неутрошене намјенске приходе прије израде годишњег обрачуна прекњижавати на краткорочна разграничења и преносити у буџет наредне године, у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.

- Нераспоређени вишкови прихода над расходима/расхода над приходима нису реално исказани с обзиром на то да приликом књиговодственог евидентирања пословних промјена и закључних књижења на крају године нису досљедно примијењене рачуноводствене политике и одредбе Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.

Извршити анализу ранијих књижења на позицији нераспоређеног вишка прихода над расходима/расхода над приходима, провести корективна књижења, а закључна књижења проводити на начин прописан одредбама Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.

- Јединице локалне самоуправе нису успоставиле потпуне евиденције о сталним средствима (књиговодствене и др.), не посједују потпуну документацију о власништву или праву располагања. Набавке сталних средстава се у појединим случајевима планирају и књиговодствено евидентирају на позицији капиталних трансфера, због чега се не врши повећање њихове вриједности у пословним књигама.

Осигурати да се стална средства књиговодствено исказују на основу вјеродостојне документације, те интензивирати активности на успостави потпуних евиденција о сталним средствима.

- Са јавним предузећима којима су објекти комуналне инфраструктуре повјерени на управљање нису уређени међусобни односи.

Уговорима са јавним предузећима уредити међусобна права и обавезе и прецизније уредити питања која се односе на текуће и инвестиционо улагање у јавна добра која су им дата на управљање.

- Потраживања и пласмани јединица локалне самоуправе нису реално исказани, није презентирана документација која је била основ за књиговодствено евидентирање, у оквиру редовних потраживања исказана су и сумњива и спорна потраживања, а нису подузимане све законом прописане радње на њиховој наплати, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ.

Извршити свеобухватну анализу потраживања која су исказана у књиговодственој евиденцији, у складу с констатованим подузети активности како би финансијски извјештаји давали тачне информације о њиховом стању, те подузимати активности на њиховој наплати.

- Обавезе по основу уговора о кредитима нису књиговодствено евидентирани или њихово књиговодствено стање није усаглашено са стварним, због чега финансијски извјештаји не дају тачно стање о дугорочним обавезама и изворима средстава јединица локалне самоуправе.

Обавезе по основу дугорочних кредита евидентирати у Главној књизи, на позицијама прописаним Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ, те вршити редовно усаглашавање њиховог књиговодственог стања са стварним стањем.

- Годишњи попис имовине и обавеза није извршен детаљно и свеобухватно, а у појединим случајевима није извршено ни усклађивање стварног стања с књиговодственим, што није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.

Попис имовине и обавеза вршити свеобухватно, те вршити усклађивање стварног стања с књиговодственим.

- Набавке роба, услуга и радова нису вршене у потпуности у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и provedбеним актима и нису се поштовале одредбе закључених уговора са добављачима.

Набавке у потпуности вршити у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и закљученим уговорима с добављачима.

- Расподјела трансфера у одређеним случајевима није извршена на начин прописан одлукама о извршењу буџета и интерним актима (на основу јавног позива и уз примјену одговарајућих критерија). С корисницима трансфера не закључују се уговори којима се регулишу међусобна права и обавезе и није успостављен надзор над намјенским утрошком одобрених средстава. У појединим случајевима, одлукама о извршењу буџета није уређен начин расподјеле трансфера.

Расподјелу трансфера вршити на основу јасних и мјерљивих критерија, са корисницима трансфера закључивати уговоре којима ће се регулисати међусобна права и обавезе, те вршити надзор над намјенским утрошком средстава.

Оцјена поступања по препорукама које су дате у претходним годинама извршена је код 13 ревидираних субјеката. Код два није извршена с обзиром на значајан проток времена (препоруке дате прије десет и више година).

Од укупно 316 препорука које су дате у претходним извјештајима 44% је реализовано, 27% дјелимично, а 23% није реализовано. Оцјена поступања по 21 препоруци (осам субјеката) није извршена у највећој мјери јер су се препоруке односиле на активности којих није било у ревидираној години (нова задужења, измјене буџета и сл.).

Ред. бр.	Групе субјеката ревизије	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама				
		Реализовано	Дјелимично реализовано	Није реализовано	Без оцјене/непроводиво	УКУПНО
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Општина Илиџа	7	8	3	2	20
	постотак	35%	40%	15%	10%	100%
2.	Општина Ново Сарајево	3	1	3		7
	постотак	43%	14%	43%	0%	100%
3.	Општина Травник	14	2	8	2	26
	постотак	54%	8%	31%	8%	100%
4.	Град Градачац	24	8	4	3	39
	постотак	62%	21%	10%	8%	100%
5.	Општина Коњиц	9	7	10	5	31
	постотак	29%	23%	32%	16%	100%
6.	Град Сребреник	6	7	4		17
	постотак	35%	41%	24%	0%	100%
7.	Општина Вогошћа	10	2	3		15
	постотак	67%	13%	20%	0%	100%
8.	Општина Томиславград	15	18	5		38
	постотак	39%	47%	13%	0%	100%
9.	Општина Читлук	16	3	5	1	25
	постотак	64%	12%	20%	4%	100%
10.	Општина Витез	10	4	5		19
	постотак	53%	21%	26%	0%	100%
11.	Општина Орашје	7	6	1	2	16
	постотак	44%	38%	6%	13%	100%
12.	Општина Горњи Вакуф-Ускопље	8	16	9	3	36
	постотак	22%	44%	25%	8%	100%
13.	Општина Кладањ	Није вршена оцјена поступања по препорукама				
14.	Општина Бусовача	Није вршена оцјена поступања по препорукама				
15.	Општина Босанско Грахово	9	2	13	3	27
	постотак	33%	7%	48%	11%	100%
УКУПНО		138	84	72	21	316
постотак		44%	27%	23%	7%	100%

Табела 18. Информације о поступању по препорукама у градовима и општинама

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима за 2021. годину, основама за изражавање мишљења и истакнутим питањима:

Субјекти ревизије	Дата мишљења/основа за мишљење/истицање питања
1	2
Општина Илиџа	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Финансијски резултат текуће године потцијењен је за најмање 251.369 КМ јер су расходи у овом износу признати као расход периода, иако се односе на 2020. годину. Такођер, нераспоређени вишак прихода над расходима и краткорочна разграничења у Билансу стања нису тачно исказана јер су неутрошени намјенски приходи текуће и ранијих година признати као приход периода. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ; 2. Расходи и издаци за текуће одржавање цеста и комуналне услуге у износу од најмање 2.599.918 КМ исказани су на позицији текућих трансфера, а издаци за капитална улагања у износу од најмање 1.264.772 КМ на позицији капиталних трансфера за које није вршено увећање вриједности сталних средстава. Због наведеног финансијски извјештаји не дају тачан приказ ових расхода и издатака по врсти, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ; 3. Не можемо потврдити исказану вриједност земљишта у износу од најмање 570.930 КМ с обзиром на то да Општина набавку земљишта у ранијем периоду није евидентирала у оквиру сталних средстава. Такођер, не можемо потврдити исказану вриједност грађевина, будући да није евидентирана вриједност локалних цеста за чије је управљање, грађење, реконструкцију, одржавање и заштиту надлежна Општина. Због наведеног, стална средства нису реално исказана, а ефекте на финансијске извјештаје не можемо утврдити.
	<p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приликом израде Буџета за 2021. годину нису сачињени и донесени прописани документи, расходи и издаци нису планирани на прописаним позицијама, Одлуком о извршавању Буџета није детаљно уређена њихова структура и начин извршавања, те нису сачињавани планови новчаних токова, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ; 2. У Јединствени рачун трезора нису укључена два трансакцијска рачуна преко којих се врше исплате накнада за борачко-инвалидску и социјалну заштиту, а у Главној књизи трезора нису евидентирани трансакције које произилазе из ових пословних промјена. Наведено није у складу с одредбама Закона о трезору; 3. За реализацију закључених уговора за извођење радова на реконструкцији и изградњи цеста, водоводних, канализационих и предшколских објеката исказаних у износу од 1.519.316 КМ у појединим случајевима нису осигурани предуслови за реализацију пројеката због пропуста у пројектној документацији и неријешених имовинскоправних односа. Такођер, нису се поштовале одредбе закључених уговора и уговорени рокови, због чега приликом извршавања Буџета није поступљено у складу с начелима једне године и ефикасности, како је дефинисано Законом о буџетима у ФБиХ; 4. На датум биланса није проведен цјеловит попис имовине, нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.
Општина Ново Сарајево	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приходи и финансијски резултат текуће године у Годишњем извјештају о извршењу буџета прецијењени су за најмање 1.446.592 КМ с обзиром на то да неутрошена намјенска средства на крају године, а прије израде годишњег обрачуна, нису прекњижена на временска разграничења. Такођер, нераспоређени вишак прихода над расходима и краткорочна разграничења у Билансу стања нису тачно исказана јер су неутрошени намјенски приходи и ранијих година признати као приходи периода. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ; 2. Краткорочна потраживања и разграничења у Билансу стања потцијењена су за најмање 3.219.969 КМ јер су потраживања по основу закупа књиговодствено евидентирана ванбилансно, што није у складу са Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ; 3. Финансијски извјештаји не дају тачан податак о извршењу капиталних трансфера који су Буџетом за 2021. годину планирани у износу од 2.749.970 КМ. Исказани капитални трансфери представљају расходе ранијих периода. Због наведеног ни аванси, обавезе и нераспоређени вишак прихода над расходима нису тачно исказани. Ефекте на финансијске извјештаје не можемо измјерити;

	<p>4. Исказану вриједност грађевина не можемо потврдити будући да није евидентирана вриједност локалних цеста за чије је управљање, грађење, реконструкцију, одржавање и заштиту надлежна Општина. Због наведеног, стална средства нису реално исказана, а ефекте на финансијске извјештаје не можемо утврдити.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. На датум биланса није проведен цјеловит попис, с обзиром на то да њим нису обухваћена сва краткорочна потраживања, разграничења и стална средства, нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p>
<p>Општина Травник</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Не можемо потврдити структуру и вриједност пословних простора и станова исказаних у Билансу стања на 31. 12. 2021. године у износу од 15.499.870 КМ, за које Општина није извршила усаглашавање књиговодствених евиденција са помоћним и не располаже адекватном документацијом, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ;</p> <p>2. Не можемо потврдити потраживања у износу од 200.000 КМ и потраживања од запосленика за дате стамбене кредите у износу од 231.754 КМ с обзиром на то да се у највећој мјери ради о застарјелим потраживањима за која нису благовремено покренуте активности на наплати, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ;</p> <p>3. Потраживања за накнаду за додијелено земљиште и ренту нису евидентирана у Главној књизи у износу најмање од 160.228 КМ, због чега Биланс стања не даје тачан податак о краткорочним потраживањима, што није у складу с Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ;</p> <p>4. Уговорене услуге више су исказане за 1.867.200 КМ будући да су у оквиру њих књиговодствено евидентирани издаци за текуће одржавање (665.158 КМ), енергију (631.660 КМ), комуналне услуге (352.841 КМ), али и капитална улагања у износу од 217.541 КМ, за која није вршено увећање вриједности сталних средстава. Због наведеног, финансијски извјештаји не дају тачан преглед расхода и издатака по врстама, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Општина не располаже документацијом о власништву и праву располагања за пословне просторе и станове чија је набавна вриједност у Билансу стања на 31. 12. 2021. године исказана у износу од 15.499.870 КМ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. На датум биланса није проведен цјеловит попис и није извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ;</p> <p>2. План јавних набавки не садржи податке о појединачним поступцима јавних набавки и њиховим процијењеним вриједностима. При провођењу поступка набавке извођења радова на хитним санацијама корита ријека и потока уговорни орган прихватио је двије понуде истог понуђача. Тендерска документација за набавку намјенског возила за сакупљање рециклажног материјала није припремљена на начин да осигура правичну и активну конкуренцију, због чега није поступљено у складу с одредбама Закона о јавним набавкама.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Статут из 2005. године, којим се уређује самоуправни дјелокруг Општине, организација, овласти, начин рада његових органа и друга питања од значаја за Општину, Општинско вијеће није ускладило са Законом о принципима локалне самоуправе у ФБиХ, иако је обавеза усклађивања утврђена наведеним Законом у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу, односно 2007. године.
<p>Град Градачац</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Не можемо потврдити структуру и појединачне вриједности исказаних грађевина и земљишта, није извршен обрачун амортизације за 2021. годину, нити усаглашавање сталних средстава у Главној књизи и помоћним евиденцијама. Наведено није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ;</p> <p>2. Текући трансфери за спорт Буџетом су планирани и исказани на позицији трансфера нижим нивоима власти у износу од 595.200 КМ, иако су одобрени удружењима грађана, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p>

	<p>Наведено је имало за последицу да су текући трансфери нижим нивоима власти више, а трансфери непрофитним удружењима мање исказани за наведени износ, те да финансијски извјештаји не дају тачан преглед текућих трансфера по врстама;</p> <p>3. Издаци за отплату дугорочних кредита мање су исказани за 685.619 КМ, као и примици по истом основу, због чега финансијски извјештаји не дају тачан преглед издатака и примитака за отплату дугова. Не можемо потврдити ни дугорочне обавезе по основу кредита за Пројект водоснабдијевања и с њима повезане дугорочне пласмане, јер њихово стање није усаглашено на датум биланса. Наведено није у складу са Законом о трезору у ФБиХ и Уредби о рачуноводству буџета у ФБиХ;</p> <p>4. Приходи и финансијски резултат за 2021. годину прецијењени су за 245.697 КМ с обзиром на то да је трансфер за посебне намјене признат, иако није утрошен. За исти износ су у Билансу стања мање исказана краткорочна разграничења, а више исказан нераспоређени вишак прихода над расходима. Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Правилнику о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Извођење радова на изградњи локалних путева, уређењу пољопривредног земљишта и изградњи канализацијске мреже добављач није извршавао у предвиђеним роковима, а Град није активирао казнене одредбе усљед њиховог прекорачења, што није у складу с одредбама закључених уговора. Такођер, Град није вршио плаћања извођачу радова на изградњи локалних путева према уговору, него је склопљен споразум о плаћању и уговор о цесији којим су промијењени услови дефинисани тендерском документацијом, што није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама; 2. Буџетом нису планирани издаци за отплату анuitета по основу дугорочног кредита, који доспијевају у 2021. години, а чија отплата је извршена у току године. Наведено није у складу с одредбама Закона о трезору у ФБиХ; 3. Попис средстава, обавеза и потраживања на 31. 12. 2021. године није проведен у цијелости, те није извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем. Наведено није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Градско Вијеће није донијело статут којим се уређује самоуправни дјелокруг Града, организација, овласти, начин рада његових тијела и друга питања од значаја за Град.
Општина Коњиц	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Финансијски резултат текуће године мање је исказан за 195.944 КМ с обзиром на то да примици у износу од 703.424 КМ и расходи у износу од 55.937 КМ нису признати у складу с начелом модифицираног настанка догађаја, а расходи у износу од 843.431 КМ не представљају капиталне трансфере; 2. Капитални трансфери у износу од најмање 534.286 КМ и текући трансфери у износу од најмање 560.000 КМ више су исказани јер су на овим позицијама евидентирани издаци и расходи који се односе на набавку сталних средстава и текуће расходе Општине. Због наведеног финансијски извјештаји не дају тачан приказ ових расхода и издатака по врсти, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ; 3. Краткорочна потраживања и разграничења у Билансу стања мање су исказана за 1.074.393 КМ јер потраживања по основу уговора о продаји некретнине и потраживања по основу извршне судске пресуде нису књиговодствено евидентирани; 4. Општина није књиговодствено евидентирала цесте и путеве који су јој дати у надлежност, као ни постројење за пречишћавање отпадних вода, дио станова, улагања у канализациону мрежу која су у току. Није нам презентирана вјеродостојна документација која се односи на вриједносне папире (дионице) исказане у износу од 891.324 КМ, због чега их нисмо могли потврдити ревизијом. Због наведеног стална средства у Билансу стања нису реално исказана, а ефекте на финансијске извјештаје не можемо утврдити. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Није извршен cjеловит годишњи попис с обзиром на то да нису обухваћени вриједносни папире (дионице), те дио потраживања и сталних средстава. Дакле, попис имовине и обавеза није извршен у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; 2. Набавке роба и услуга у износу од најмање 80.863 КМ извршене су без проведене процедуре и закључених уговора, а за набавке у износу од најмање 610.855 КМ није проведен прописани поступак јавне набавке, од чега се дио од 551.052 КМ односи на услуге пријезова ученика. За значајан дио директних споразума није извршен унос извјештаја о поступку јавне набавке у информациони систем „Е-набавке“. Наведено није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама.

Град Сребреник	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Краткорочна потраживања и с њима повезана краткорочна разграничења у финансијским извјештајима потцијењена су за најмање 1.133.472 КМ с обзиром на то да су у ранијим периодима књиговодствено евидентиране само уплате, а нису евидентирана рјешења која су издале надлежне службе. Нисмо се увјерили ни да су правовремено подузимане активности на њиховој наплати сходно одредбама Закона о буџетима у ФБиХ; 2. Није успостављена књига капиталне имовине, нисмо могли потврдити структуру земљишта, грађевина и објеката, а није извршено ни усаглашавање сталних средстава са изворима сталних средстава. Наведено није у складу с одредбама Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ, а ефекте на финансијске извјештаје нисмо у могућности мјерити; 3. Дугорочне обавезе мање су исказане за 770.289 КМ с обзиром на то да нису књиговодствено евидентиране на начин прописан Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ, а обавезе по основу једног кредита нису усаглашене с Федералним министарством финансија, код којег су исказане обавезе веће за 909.138 КМ. Због наведеног Биланс стања не даје тачан приказ дугорочних обавеза и извора средстава. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дио сталних средстава, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења и обавезе нису обухваћене годишњим пописом, због чега није извршен цјеловит попис сходно Закону о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Градско Вијеће није донијело Статут којим се уређује самоуправни дјелокруг Града, организација, овласти, начин рада његових тијела и друга питања од значаја за Град, сходно Закону о Граду Сребренику и одредбама Закона о начелима локалне самоуправе у ФБиХ.
Општина Вогошћа	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Издаци за набавку сталних средстава мање су исказани за 675.211 КМ, а издаци за материјал, ситан инвентар и услуге за 1.293.192 КМ с обзиром на то да су Буџетом планирани и књиговодствено евидентирани на позицијама капиталних трансфера и текућих трансфера. Због тога финансијски извјештаји не дају тачан преглед ових расхода и издатака по врстама, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ; 2. Финансијски резултат у Годишњем извјештају о извршењу буџета мање је исказан за 306.320 КМ, а нераспоређени вишак прихода над расходима у Билансу стања више за 133.311 КМ јер примљени трансфери у овом износу нису признати када су мјерљиви и расположиви, односно уплаћени на Јединствени рачун Трезора, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • У 2021. подузете су активности на утврђивању и упису имовине у Јединствену евиденцију општинске непокретне имовине. Именоване комисије извршиле су њену процјену и у Главној књизи Општине евидентирана је имовина у вриједности од 57.514.389 КМ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У Јединствени рачун трезора нису укључена два трансакцијска рачуна преко којих се врше исплате накнада за борачко-инвалидску и социјалну заштиту, а у Главну књигу трезора нису евидентиране трансакције које произилазе из ових пословних промјена. Наведено није у складу с одредбама Закона о трезору у ФБиХ; 2. Попис имовине и обавеза није проведен у цијелости јер нису пописана сва новчана средства, није утврђено стварно стање потраживања, те није извршено усклађивање стања исказаног у књиговодству с њиховим стварним стањем сходно одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.
Општина Томиславград	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нераспоређени вишак прихода над расходима у Билансу стања прецијењен је за најмање 1.857.350 КМ с обзиром на то да дио расхода и издатака није признат у периоду на који се односи, да су намјенски приходи ранијих периода признати иако нису утрошени, те да књиговодствено евидентирање продаје земљишта није проведено у складу с одредбама Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за федералне буџетске кориснике и Трезор; 2. Краткорочна потраживања у Билансу стања мање су исказана за 117.485 КМ с обзиром на то да су њихов салдо умањиле претплате у наведеном износу. Нисмо потврдили ни потраживања и гласмане у износу од најмање 601.127 КМ, а потраживања по основу комуналне накнаде нису књиговодствено евидентирана. Због наведеног Биланс стања не даје тачан приказ краткорочних потраживања и разграничења, а ефекте не можемо мјерити;

	<p>3. За земљиште исказане вриједности од 6.526.634 КМ није презентирана структура, нисмо се увјерили да је продато земљиште првобитно било књиговодствено евидентирано, нити да је ова пословна промјена проведена у складу с рачуноводственим политикама које су у примјени. За дио сталних средстава у припреми није презентирана документација која потврђује да ли су у употреби, а обрачун амортизације врши се само за стална средства евидентирана у књизи капиталне имовине која не садржи сва стална средства исказана у Главној књизи. Због наведеног, не можемо потврдити стална средства и изворе средстава исказане у Билансу стања;</p> <p>4. Дугорочне обавезе по Уговору о кредиту за санацију комуналне инфраструктуре, које на 31. 12. 2021. године износе 262.529 КМ, нису књиговодствено евидентирани, због чега Биланс стања не даје тачан преглед дугорочних обавеза и извора средстава, што није у складу с Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Није донесен Документ оквирног буџета за период 2021–2023. године, нису се сачињавали планови новчаних токова и оперативни планови, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ;</p> <p>2. Попис имовине и обавезе није правовремено покренут, а није пописана ни целокупна имовина и обавезе Општине и осталих буџетских корисника. Није извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем, а ни извјештај о извршеном попису имовине и обавеза Општине није усвојен у законом прописаном року. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ;</p> <p>3. За набавке роба и услуга у износу од најмање 121.392 КМ нису проведени поступци. Процијењена вриједност набавке изградње канализационе мреже није утврђена на начин да чини њену процијењену тржишну вриједност, а поступак није поништен иако је прихваћена понуда била 198.148 КМ или 57% већа од осигураних средстава за ову набавку. Код набавки извођења радова рехабилитације локалних цеста и изградње канализационе инфраструктуре нису поштовани рокови увођења у посао и извођења радова. Наведено није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама и закључених уговора.</p>
Општина Читлук	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Нераспоређени вишак прихода над расходима више је исказан за 467.948 КМ, а краткорочна разграничења у Билансу стања мање за наведени износ, с обзиром на то да су као приход у ранијим периодима признате намјенске донације за изградњу спортске дворане које нису утршене. Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ;</p> <p>2. Обавезе по основу уговора с Међународном агенцијом за развој и Хупо Алпе-Адриа банке, које на 31. 12. 2021. године износе 837.875 КМ, нису књиговодствено евидентирани. Због тога Биланс стања не даје тачан преглед дугорочних обавеза и извора средстава, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ;</p> <p>3. Није успостављена књига капиталне имовине, те нисмо могли потврдити структуру набавне вриједности исказаних сталних средстава. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ;</p> <p>4. Општина књиговодствено не евидентира потраживања за закуп, због чега Биланс стања не даје тачан преглед краткорочних потраживања и разграничења, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Учинке на финансијске извјештаје не можемо квантификирати.</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>1. Општина није успоставила Регистар буџетских корисника, нити је сачињавала планове новчаних токова и оперативне планове. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ;</p> <p>2. Општина се у појединим случајевима није придржавала ограничења утврђених Буџетом, те су створени расходи и издаци, односно преузете су обавезе изнад износа одобрених посебним дијелом Буџета за те намјене од најмање 146.585 КМ (издаци за цесте и мостове, трансфери, доприноси и друго). Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Одлуке о извршавању Буџета за 2021. годину;.</p> <p>3. На датум биланса није проведен cjеловит попис, с обзиром на то да њиме није обухваћена целокупна имовина и обавезе, нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.</p>
Општина Витез	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Не можемо потврдити потраживања у износу од најмање 2.925.743 КМ с обзиром на то да се у највећој мјери ради о застарјелим потраживањима, за која нису благовремено покренуте активности на наплати у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ); 2. Издаци за материјал, ситан инвентар и услуге мање су исказани за 917.634 КМ, а капитални трансфери за 266.752 КМ с обзиром на то да су Буџетом планирани и књиговодствено евидентирани на позицијама текућих трансфера и издатака за набавку сталних средстава. Због наведеног, финансијски извјештаји не дају тачан преглед ових расхода и издатака по врстама, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ; 3. Општина није књиговодствено евидентирала све цесте које су јој дате у надлежност. Књиговодствено су евидентирани само новоизграђене цесте и накнадна улагања у постојеће цесте. Због наведеног, стална средства нису реално исказана, а ефекте на финансијске извјештаје не можемо утврдити. Наведено није у складу с одредбама Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Буџет и Одлука о извршавању Буџета не садрже све прописане елементе, нити су се сачињавали планови новчаних токова и оперативни планови, што није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ; 2. За набавку роба, услуга и радова у износу од најмање 388.746 КМ није проведена одговарајућа врста поступка, што није у складу са Законом о јавним набавкама.
Општина Орашје	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Не можемо потврдити стална средства у припреми у износу од најмање 657.989 КМ с обзиром на то да се ради о улагањима из ранијих година на којима није било промјена дужи период, те да на основу презентираних документације нисмо потврдили у којој су фази ова улагања, јесу ли окончана и јесу ли у употреби. Наведено није у складу с одредбама Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ; 2. Дугорочна разграничења и извори средстава у Билансу стања више су исказани за 4.963.394 КМ, с обзиром на то да њихова салда нису исправно преузета из Главне књиге Трезора, што није у складу с Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ; 3. Текући трансфери за спорт (144.600 КМ) Буџетом су планирани и књиговодствено евидентирани на позицији текућих трансфера нижим нивоима власти, иако су одобрени непрофитним удружењима, а трансфери мјесним заједницама (137.810 КМ) на позицији других текућих расхода. Због наведеног, финансијски извјештаји не дају тачан преглед ових расхода и издатака по врстама. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пописне листе сталних средстава не садрже све прописане елементе, није извршен цјеловит попис сталних средстава у припреми, дугорочних депозита, краткорочних потраживања, краткорочних обавеза и краткорочних разграничења, а није извршено ни усклађивање њиховог књиговодственог са стварним стањем. Наведено није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.
Општина Горњи Вакуф - Ускопље	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Неутрошени дио намјенских прихода није прекњижен на краткорочна разграничења, због чега је финансијски резултат ревидиране године више исказан за 599.782 КМ, а нераспоређени вишак прихода над расходима за најмање 971.713 КМ. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ, Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ и Рачуноводственим политикама за федералне кориснике и Трезор; 2. У Главну књигу не евидентирају се краткорочна потраживања. Краткорочна потраживања и разграничења из ранијег периода у износу од 181.986 КМ не можемо потврдити јер нам није презентована документација на основу које су евидентирана. Због наведеног Биланс стања не даје тачан приказ потраживања и разграничења, а ефекте на финансијске извјештаје не можемо мјерити; 3. Средства у припреми више су исказана за 891.593 КМ јер је Градска спортска дворана у употреби, а дио њене вриједности књиговодствено је евидентиран на позицији средстава у припреми, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. Књиговодствена вриједност цеста и мостова није потпуна јер нису евидентирани све цесте које су у надлежности Општине. Због наведеног не можемо потврдити исказану вриједност сталних средстава, а ефекте на финансијске извјештаје не можемо мјерити. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дио јавних прихода уплаћује се на трансакцијски рачун који није у оквиру Јединственог рачуна трезора и пословне промјене које произилазе из промета на овом рачуну књиговодствено се не евидентирају у Главну књигу трезора. Наведено није у складу с одредбама Закона о трезору у ФБиХ; 2. Није проведен cjеловит попис имовине и обавеза јер није пописана cjелокупна имовина Општине и није извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; 3. Набавке финансијских и банкарских услуга и набавке других роба и услуга у износу од најмање 19.303 КМ извршене су без проведене процедуре. За набавке у износу од најмање 53.777 КМ није извршена одговарајућа процјена вриједности и одабир поступка. Процедура провођења преговарачких поступака без објаве обавјештења није проведена на прописани начин. Наведено није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Статут, са посљедњим измјенама из 2005. године, којим се уређује самоуправни дјелокруг Општине, организација, овласти, начин рада њених органа и друга питања од значаја за Општину, Општинско вијеће није ускладило са Законом о принципима локалне самоуправе у ФБиХ, иако је обавеза усклађивања утврђена у Закону, у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу, односно 2007. године
Општина Кладањ	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Примљени трансфери за посебне намјене у износу од 387.200 КМ признати су као приход периода, иако нису утрошени. То је имало за посљедицу да су приходи и финансијски резултат у Годишњем извјештају о извршењу Буџета и нераспоређени вишак прихода над расходима у Билансу стања више исказани, а краткорочна разграничења мање исказана за овај износ. Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ; 2. Биланс стања не даје тачан приказ краткорочних текућих обавеза и краткорочних разграничења јер су краткорочне обавезе мање исказане за 371.898 КМ, а краткорочна разграничења за 279.384 КМ. Наведено је посљедица недосљедне примјене Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ и Рачуноводствених политика за федералне буџетске кориснике и трезор; 3. Стална средства у Билансу стања потцијењена су за најмање 640.906 КМ, колико износи исправка вриједности сталног средства које је у припреми, а за које је вршен обрачун амортизације. Није реално исказана набавна вриједност зграде Општине и Дома културе (1.070.131 КМ) с обзиром на то да су као стална средства признати само накнадно настали издаци за реконструкцију и санацију ових објеката, као ни вриједносни папири, за које није вршена процјена наплативости. Наведено није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ; 4. Дугорочне обавезе по основу зајма за изградњу регионалне депоније, уговореног износа од 977.915 КМ, и с њим повезана потраживања нису исказана у Главној књизи. Због тога Биланс стања не даје тачан преглед дугорочних обавеза и повезаних потраживања, што није у складу с одредбама Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Општина није успоставила Регистар буџетских корисника сходно Закону о буџетима у ФБиХ, нити је успоставила трезорски начин пословања према Закону о трезору у ФБиХ; 2. Не поштује се Закон о буџетима у ФБиХ у дијелу рокова израде и доставе буџета, планирања расхода и издатака по изворима финансирања, планирања покрића дефицита, сачињавања оперативних планова и планова новчаних токова, а није именован ни Одбор за ликвидност; 3. Попис средстава, обавеза и потраживања на 31. 12. 2021. године није проведен у цијелости и у законски дефинисаном року. Није извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем утврђеним пописом, како је то предвиђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.
Општина Бусовача	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Издаци за текуће одржавање мање су исказани за 170.446 КМ, а трошкови електричне енергије за 169.897 КМ с обзиром на то да су Буџетом планирани и књиговодствено евидентирани на другим позицијама расхода. Због тога финансијски извјештаји не дају тачан преглед ових расхода по врстама, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ;

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Обавезе по основу уговора с Јавним предузећем Регионални водовод „Плава вода“ д.о.о. Травник о сервисирању кредита Развојне банке Вијећа Европе, које на 31. 12. 2021. године износе 1.394.116 КМ, нису књиговодствено евидентирани. Због тога Биланс стања не даје тачан преглед дугорочних обавеза и извора средстава, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ; 3. Општина није успоставила књигу капиталне имовине, нисмо могли потврдити структуру сталних средстава набавне вриједности у износу од 10.307.270 КМ која се односи на набавну вриједност дијела цеста, грађевина и опреме, а није извршено ни усаглашавање сталних средстава са изворима сталних средстава. Наведено није у складу с одредбама Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Буџет и Одлука о извршењу Буџета не садрже све прописане елементе, нису се сачињавали планови новчаних токова и оперативни планови, а створени су расходи и издаци у износу од најмање 738.917 КМ, односно преузимане су обавезе изнад износа одобрених Буџетом за те намјене, што није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ; 2. Није проведен cjеловит попис средстава, потраживања и обавеза, те није проведено усаглашавање књиговодственог са стањем утврђеним пописом, како је то предвиђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; 3. За набавку роба, услуга и радова у износу не мањем од 227.396 КМ није проведена одговарајућа врста поступка, што није у складу са Законом о јавним набавкама.
Општина Босанско Грахово	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нераспоређени вишак прихода над расходима у Билансу стања више је исказан за 614.465 КМ јер затварање конта и утврђивање резултата није проведено на начин прописан Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ; 2. Обавезе по основу уговора о кредитима за финансирање пројеката „Побољшање система водоопскрбе питком водом“ и „Урбана инфраструктура и пружање услуга“, које на 31. 12. 2021. године износе 1.361.395 КМ, нису књиговодствено евидентирани. Због тога Биланс стања не даје тачан преглед дугорочних обавеза и извора средстава, што није у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ; 3. Не можемо потврдити потраживања која су исказана у износу од 415.599 КМ с обзиром на то да се не воде ажурне помоћне евиденције, нити су подузимане све законом предвиђене мјере с циљем њихове наплате, како је прописано Законом о буџетима у ФБиХ. С купцима нису проведена усаглашавања исказаних потраживања слањем извода отворених ставки, како је предвиђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, а дио потраживања неутемељено је исказан. Учинке на финансијске извјештаје нисмо у могућности квантификирати; 4. Не можемо потврдити исказано стање обавеза према запосленима у Билансу стања у износу од 44.566 КМ с обзиром на то да су оне у Главној књизи исказане као претплата у наведеном износу (дуговни салдо). Дио обавеза за доприносе из и на плаћу у ранијем периоду није био књиговодствено евидентиран, због чега је књиговодствено евидентирање принудне наплате из 2015. године у износу од 529.194 КМ имало за посљедицу нереално исказивање обавеза према запосленицима у Билансу стања; 5. Није успостављена књига капиталне имовине те нисмо могли потврдити структуру набавне вриједности исказаних сталних средстава у износу од 587.083 КМ, која се односи на набавну вриједност цеста и објеката водовода и канализације. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Општина није сачињавала планове новчаних токова и оперативне планове. Наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ; 2. Општина се у појединим случајевима није придржавала ограничења утврђених Буџетом, те су створени расходи и издаци, односно преузете су обавезе изнад износа одобрених посебним дијелом Буџета за те намјене у износу од најмање 69.579 КМ (издаци за електричну енергију, уговори о дјелу, издаци за набавку моторних возила и друго). Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ; 3. Није проведен cjеловит попис средстава, потраживања и обавеза, те није проведено усаглашавање књиговодственог са стањем утврђеним пописом како је то предвиђено Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ.

Табела 19. Преглед ревидираних јединица локалне самоуправе, с датим мишљењима

3.7 Заводи, фондови, агенције и јавне установе

У извјештајном периоду обављено је 27 финансијских ревизија, и то: шест завода на федералном и кантоналном нивоу (четири завода за здравствено осигурање, Федерални завод за запошљавање и Завод здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ), 17 јавних установа на кантоналном и општинском нивоу (осам служби за запошљавање, четири дома здравља, четири болнице и једна установа за медицинску рехабилитацију и бањско лијечење) и четири федералне агенције. Код шест субјеката ревизија је обављена први пут.

Финансијски планови ревидираних завода, агенција и јавних установа износили су 1.369.585.619 КМ.¹⁴ У наставку је преглед исказаних укупних прихода и примитака, расхода и издатака, финансијског резултата, те обавеза у финансијским извјештајима ревидираних субјеката за 2021:

Ред. бр.	Ревидирани субјекти	Приходи и примици	Расходи и издаци	Финансијски резултат	Обавезе на 31. 12. 2021. године
1	2	3	4	5	6
1.	Федерални завод за запошљавање	64.910.985	59.552.069	5.358.916	559.997
2.	Завод здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ	196.375.678	205.763.638	-9.387.960	36.503.806
3.	Завод за здравствено осигурање Жупаније Западнохерцеговачке	60.774.710	55.632.692	5.142.018	14.327.127
4.	Завод за здравствено осигурање Херцегбосанске жупаније	31.762.996	30.456.118	1.306.878	5.027.227
5.	Завод здравственог осигурања Кантона Сарајево	453.399.518	439.722.475	13.677.043	19.953.351
6.	Завод здравственог осигурања Босанско-подрињског кантона Горажде	19.586.613	18.457.502	1.129.111	1.518.286
7.	Агенција за водно подручје Јадранског мора	4.624.485	4.392.156	232.328	1.057.242
8.	Агенција за водно подручје ријеке Саве	17.540.089	17.684.459	-144.370	5.488.675
9.	Жупанијски завод за запошљавање Ливно	3.100.469	3.044.749	55.720	135.036
10.	Јавна установа „Служба за запошљавање Кантона Сарајево“	41.926.403	40.673.737	1.252.666	873.927
11.	Јавна установа Служба за запошљавање Тузланског кантона	25.233.254	22.818.799	2.414.455	1.632.842
12.	Служба за запошљавање Средњобосанског кантона/Кантона Средишња Босна Травник	11.443.866	11.249.566	194.300	821.976
13.	Јавна установа Служба за запошљавање Зеничко-добојског кантона	20.301.406	20.141.120	160.286	1.496.328
14.	Служба за запошљавање Жупаније Западнохерцеговачке	5.807.708	5.583.350	224.358	313.760
15.	Служба за запошљавање Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона Мостар	15.922.129	15.916.179	5.950	392.895
16.	Јавна установа Служба за запошљавање Унско-санског кантона Бихаћ	10.231.193	9.877.297	353.896	30.402.045
17.	Јавна установа за медицинску рехабилитацију и бањско лијечење – љечилиште „Реумал“ Фојница	7.566.515	7.350.622	170.553	11.336.050

¹⁴ Дом здравља Мостар - није донесен финансијски план за 2021. годину; исказани остварени приходи за 2021. годину.

18.	Јавна здравствена установа Опћа болница у Санском Мосту	3.599.818	3.333.564	266.254	870.537
19.	Јавна установа Кантонална болница Зеница	82.381.451	81.394.078	987.373	20.439.346
20.	Јавна установа Болница за плућне болести и туберкулозу Травник	6.624.907	4.961.235	1.662.914	312.291
21.	Јавна здравствена установа Опћа болница „Др. Мустафа Бегановић“ Грачаница	7.521.194	7.297.578	223.616	1.118.663
22.	Дом здравља Мостар	15.388.466	15.326.470	59.828	1.723.582
23.	Јавна установа Дом здравља Кантона Сарајево	83.123.915	79.054.252	4.069.662	8.117.324
24.	Јавна здравствено-наставна установа Дом здравља „Др. Мустафа Шеховић“ Тузла	25.176.481	25.086.892	89.589	2.576.969
25.	Јавна установа „Дом здравља“ Зеница	19.669.074	19.281.628	387.446	3.071.043
26.	Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине	3.931.579	3.027.303	904.276	24.351
27.	Институт за медицинско вјештачење здравственог стања	2.844.080	2.952.075	-107.995	242.648
УКУПНО		1.240.768.982	1.210.031.603	30.689.111	170.337.324

Табела 20. Преглед финансијских показатеља ревидираних завода, агенција и јавних установа

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима и бројем препорука за 2021. годину:

Ред. бр.	Ревидирани субјекти	Дато мишљење		Број датих препорука
		о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5
1.	Федерални завод за запошљавање	С резервом	С резервом	19
2.	Завод здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ	Позитивно	С резервом	8
3.	Завод за здравствено осигурање Жупаније Западнохерцеговачке	Позитивно	С резервом	19
4.	Завод за здравствено осигурање Херцегбосанске жупаније	С резервом	С резервом	17
5.	Завод здравственог осигурања Кантона Сарајево	Позитивно	С резервом	21
6.	Завод здравственог осигурања Босанско-подрињског кантона Горажде	С резервом	С резервом	24
7.	Агенција за водно подручје Јадранског мора	С резервом	С резервом	11
8.	Агенција за водно подручје ријеке Саве	С резервом	Позитивно	5
9.	Жупанијски завод за упошљавање Ливно	С резервом	С резервом	9
10.	Јавна установа „Служба за запошљавање Кантона Сарајево“	С резервом	С резервом	12
11.	Јавна установа Служба за запошљавање Тузланског кантона	Позитивно	С резервом	11
12.	Служба за запошљавање Средњобосанског кантона/ Кантона Средишња Босна Травник	Позитивно	Позитивно	4
13.	Јавна установа Служба за запошљавање Зеничко-добојског кантона	Позитивно	С резервом	11
14.	Служба за запошљавање Жупаније Западнохерцеговачке	Позитивно	С резервом	13
15.	Служба за запошљавање Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона Мостар	Позитивно	Позитивно	4
16.	Јавна установа Служба за запошљавање Унско-санског кантона Бихаћ	Негативно	С резервом	16

17.	Јавна установа за медицинску рехабилитацију и бањско лијечење – љечилиште „Реумал“ Фојница	Позитивно	С резервом	17
18.	Јавна здравствена установа Опћа болница у Санском Мосту	С резервом	С резервом	15
19.	Јавна установа Кантонална болница Зеница	Негативно	С резервом	31
20.	Јавна установа Болница за плућне болести и туберкулозу Травник	С резервом	С резервом	10
21.	Јавна здравствена установа Опћа болница „Др. Мустафа Бегановић“ Грачаница	С резервом	С резервом	15
22.	Дом здравља Мостар	С резервом	С резервом	18
23.	Јавна установа Дом здравља Кантона Сарајево	С резервом	С резервом	28
24.	Јавна здравствено-наставна установа Дом здравља „Др. Мустафа Шеховић“ Тузла	Позитивно	С резервом	13
25.	Јавна установа „Дом здравља“ Зеница	Позитивно	С резервом	9
26.	Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине	Позитивно	С резервом	5
27.	Институт за медицинско вјештачење здравственог стања	Позитивно	С резервом	15

Табела 21. Преглед датих мишљења заводима, агенцијама и јавним установама

У 27 извјештаја о финансијској ревизији завода, агенција и јавних установа за 2021. годину дато је укупно 380 препорука с циљем отклањања утврђених неправилности и јачања система интерних контрола.

Напомињемо да су у 18 извјештаја, уз дата мишљења о финансијским извјештајима, истакнута одређена питања, и то у десет извјештаја у којима је дато позитивно мишљење, седам извјештаја у којима је дато мишљење с резервом и једном извјештају у којем је дато негативно мишљење.

Такођер, истакнута су одређена питања и уз мишљења о усклађености са законским прописима за 23 субјекта, од којих је 20 уз мишљења с резервом и три уз позитивна мишљења.

3.7.1 Најважнији налази и препоруке

Ревизијом завода, агенција и јавних установа утврђени су одређени пропусти и неправилности за које су дате одговарајуће препоруке.

Најважнији налази и препоруке су:

- Код великог броја ревидираних субјеката нису подузете довољне активности како би се успоставио и имплементирао систем финансијског управљања и контроле заснован на COSO моделу, сходно Закону о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и осталим прописима који регулишу ову област. Нису сачињене мапе процеса које садрже описе пословних процеса који се реализују у ревидираним субјектима, начин њиховог провођења, правила, процедуре, контроле, надлежности и одговорности потребне за њихово реализирање. Није вршено идентифицирање и процјена ризика, нити је успостављен Регистар ризика.

Дизајнирати и имплементирати систем интерних контрола према COSO моделу, у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ.

- Јединице за интерну ревизију нису успостављене сходно Закону о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Правилнику о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у ФБиХ.

Успоставити јединицу за интерну ревизију сходно Закону о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ.

- Један број ревидираних субјеката не посједује вјеродостојну документацију о власништву или праву кориштења пословних простора исказаних у пословним књигама субјеката, или не посједује документацију на основу које је извршено књиговодствено евидентирање пословних простора.

Осигурати вјеродостојну документацију о власништву или праву кориштења пословних простора исказаних у пословним књигама, као и њиховој вриједности, с циљем реалног исказивања имовине у финансијским извјештајима.

- Код већег броја ревидираних субјеката годишњи попис имовине и обавеза и усклађивање књиговодственог са стварним стањем није извршено према одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.

Годишњим пописом утврдити стварно стање средстава и обавеза, усагласити књиговодствено са стварним стањем, и провести потребна књиговодствена евидентирања за утврђене разлике, како је прописано одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ и Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.

- Кантонални заводи здравственог осигурања вршили су уговарање услуга здравствене заштите примјеном кантоналних прописа и аката који нису усклађени с чланом 52. Закона о здравственој заштити којим је, између осталог, регулисано да ће се додјеле уговора о пружању здравствених услуга проводити према прописима о јавним набавкама.

У сарадњи са кантоналним скупштинама/владама осигурати да се уговарање услуга здравствене заштите проводи путем поступака јавне набавке, како је прописано одредбама Закона о здравственој заштити.

- Дио кантоналних завода здравственог осигурања није вршио праћење и контролу извршења уговорених услуга, што није у складу с Јединственом методологијом којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора између надлежног завода здравственог осигурања и здравствене установе, као ни закљученим уговорима са здравственим установама о регулисању међусобних односа у вези с пружањем услуга здравствене заштите.

Проводити контролу и праћење извршења уговорених обавеза у вези с пружањем здравствене заштите, сходно Јединственој методологији којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора између завода здравственог осигурања и здравствених установа и закљученим уговорима.

- Код Федералног завода за запошљавање реализација закључених, а нереализираних уговора за провођење мјера активне политике запошљавања у значајном износу пренесена је у 2022. годину, иако су за те намјене у Финансијском плану за 2021. годину била осигурана средства, што је за посљедицу имало смањење ефеката запошљавања. Осим тога, наведено није у складу са Законом о буџетима у ФБиХ.

Програме за провођење мјера активне политике запошљавања имплементирати на вријеме како би се средства одобрена финансијским планом реализирала у години када су и одобрена.

- Код Завода здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ право на кориштење лијекова по посебним програмима одобрено је а да претходно нису осигурана додатна финансијска средства за њихово финансирање. Такођер, именоване комисије за издавање сагласности за лијечење осигураних особа ФБиХ на терет средстава Фонда солидарности при увођењу пацијената у право кориштења лијекова нису примјењивале Упутство о успостави Листе чекања за лијекове са листе лијекова Фонда солидарности ФБиХ.

Право на кориштење лијекова по посебним програмима одобравати по осигурању додатних финансијских средстава, сходно Одлуци о листи лијекова Фонда солидарности ФБиХ.

Листе чекања пацијената водити на обрасцима и са свим потребним подацима, како је утврђено Упутством о успостави Листе чекања за лијекове са Листе лијекова Фонда солидарности ФБиХ, које је донио Управни одбор.

- Нису досљедно примијењени Међународни рачуноводствени стандарди и Међународни стандарди финансијског извјештавања, посебно у дијелу: признавања прихода по основу донираних намјенских новчаних средстава; признавања прихода од продаје учинака; процјене неизвјесности у вези сталности пословања; исказивања и мјерења залиха; мјерења цјелокупне групе сталних средстава након почетног признавања; признавања прихода по основу укидања резервирања, као и расхода на име нових резервисања по судским споровима; вршења процјене постојања индиција да је вриједност неке имовине умањена, односно процјене надокнадивог износа.

Досљедно примјењивати Међународне рачуноводствене стандарде и Међународне стандарде финансијског извјештавања, с циљем истинитог и фер извјештавања.

- Набавке роба и услуга нису вршене у потпуности према процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и provedбеним актима Закона. Плановима јавних набавки нису обухваћене набавке одређених роба и услуга, а поједине набавке су вршене без провођења прописаних процедура јавних набавки. За поједине набавке тендерска документација није сачињавана никако или није сачињена на начин да садржи све неопходне информације и појашњења која морају бити јасно дефинисана, а на основу којих добављачи могу припремити своје понуде. Осим тога, код једног дијела ревидираних субјеката планови јавних набавки нису сачињени према стварним потребама и нису донесени на начин да се детаљно планира потрошња средстава путем провођења једног од поступака прописаних Законом.

План јавних набавки сачињавати у складу са стварним потребама, а набавку роба и услуга проводити у цијелости према процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и provedбеним актима Закона.

- Пријем запосленика на одређено и неодређено вријеме без јавног оглашавања вршен је примјеном кантоналних уредби које су омогућиле правним лицима пријем запосленика без јавног оглашавања.

Извршена је оцена поступања по препорукама за 20 субјеката. Од укупно 352 дате препоруке 49% је реализовано, 15% дјелимично, а 30% није реализовано. За 20 препорука (6%) није извршена оцена поступања у највећој мјери због тога што су се односиле на пословне догађаје којих у ревидираној години није било или је у међувремену дошло до измјене прописа и аката због којих су непроводиве.

Ред. бр.	Групе субјеката ревизије	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама				
		Реализовано	Дјелимично реализовано	Није реализовано	Без оцјене/непроводиво	УКУПНО
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	Федерални завод за запошљавање	4	10	9	1	24
	<i>постотак</i>	17%	42%	37%	4%	100%
2.	Завод здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ	10	2	5	1	18
	<i>постотак</i>	56%	11%	27%	6%	100%
3.	Завод за здравствено осигурање Жупаније Западнохерцеговачке	16	0	18	1	35
	<i>постотак</i>	46%	0%	51%	3%	100%
4.	Завод за здравствено осигурање Херцегбосанске жупаније	6	4	7	2	19
	<i>постотак</i>	32%	21%	37%	10%	100%
5.	Завод здравственог осигурања Кантона Сарајево	12	5	5	0	22
	<i>постотак</i>	54%	23%	23%	0%	100%
6.	Завод здравственог осигурања Босанско-подрињског кантона Горажде	7	1	15	0	23
	<i>постотак</i>	31%	4%	65%	0%	100%
7.	Агенција за водно подручје Јадранског мора	11	1	5	5	22
	<i>постотак</i>	50%	4%	23%	23%	100%
8.	Агенција за водно подручје ријеке Саве	9	3	0	2	14
	<i>постотак</i>	64%	22%	0%	14%	100%
9.	Жупанијски завод за запошљавање Ливно	5	1	2	1	9
	<i>постотак</i>	56%	11%	22%	11%	100%
10.	Јавна установа „Служба за запошљавање Кантона Сарајево“	5	2	5	0	12
	<i>постотак</i>	42%	16%	42%	0%	100%
11.	Јавна установа Служба за запошљавање Тузланског кантона	6	2	0	1	9
	<i>постотак</i>	67%	22%	0%	11%	100%
12.	Служба за запошљавање Средњобосанског кантона/ Кантона Средишња Босна Травник	4	3	1	0	8
	<i>постотак</i>	50%	38%	12%	0%	100%
13.	Јавна установа Служба за запошљавање Зеничко-добојског кантона	13	1	2	0	16
	<i>постотак</i>	81%	6%	13%	0%	100%
14.	Служба за запошљавање Жупаније Западнохерцеговачке	9	1	3	0	13
	<i>постотак</i>	69%	8%	23%	0%	100%
15.	Служба за запошљавање Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона Мостар	11	0	0	0	11
	<i>постотак</i>	100%	0%	0%	0%	100%
16.	Јавна установа Служба за запошљавање Унско-санског кантона Бихаћ	6	3	6	0	15

	постотак	40%	20%	40%	0%	100%
17.	Јавна установа за медицинску рехабилитацију и бањско лијечење – љечилиште „Реумал“ Фојница	7	5	5	3	20
	постотак	35%	25%	25%	15%	100%
18.	Јавна здравствена установа Опћа болница у Санском Мосту	Није вршена ревизија				
19.	Јавна установа Кантонална болница Зеница	15	4	14	1	34
	постотак	44%	12%	41%	3%	100%
20.	Јавна установа Болница за плућне болести и туберкулозу Травник	Није вршена ревизија				
21.	Јавна здравствена установа Опћа болница „Др. Мустафа Бегановић“ Грачаница	Није вршена ревизија				
22.	Дом здравља Мостар	Није вршена ревизија				
23.	Јавна установа Дом здравља Кантона Сарајево	Није извршена оцјена поступања по препорукама				
24.	Јавна здравствено-наставна установа Дом здравља „Др. Мустафа Шеховић“ Тузла	Није вршена ревизија				
25.	Јавна установа „Дом здравља“ Зеница	Није вршена ревизија				
26.	Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине	3	2	0	0	5
	постотак	60%	40%	0%	0%	100%
27.	Институт за медицинско вјештачење здравственог стања	14	2	5	2	23
	постотак	61%	9%	21%	9%	100%
УКУПНО		173	52	107	20	352
постотак		49%	15%	30%	6%	100%

Табела 22. Информације о поступању по препорукама заводима, агенцијама и јавним установама

Оцјена поступања по препорукама није извршена код једне јавне установе с обзиром на то да је од претходне ревизије протекло преко десет година, а преосталих шест субјеката ревидирано је први пут.

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима за 2021. годину, основама за изражавање мишљења и истакнутим питањима:

Субјекти ревизије	Дата мишљења/основа за мишљење/истицање питања
1	2
Федерални завод за запошљавање	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Годишњи финансијски извјештаји за 2021. годину нису потпуни с обзиром на то да уз рачуноводствене извјештаје није сачињена анализа исказа, што није у складу с Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуна буџета у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> У претходном периоду преко банака су крајњим корисницима (правним и физичким лицима), путем комисионих кредита и позајмица, пласирана средства од доприноса за осигурање од незапослености. Највећи дио ових средстава пласиран је путем Развојне банке ФБиХ. По овом основу на позицији сумњивих и спорних потраживања на датум биланса исказан је износ од 17.803.071 КМ који се односи на доспјела потраживања из периода 2001–2013. године. Иако су банке и Федерални завод подузимали активности на поврату пласираних средстава, због необезбјеђења адекватних инструмената осигурања поврата кредита, у складу са закљученим уговорима, и неблаговременог покретања законом прописаних радњи на наплати, неизвјестан је поврат пласираних средстава.

	<ul style="list-style-type: none"> Дугорочна потраживања по основу доспјеле, а ненаплаћене главнице за дате комисионе кредите из претходног периода исказана су у износу од 20.645.776 КМ. Ова позајмљивања су одобрена у складу с уговорима о комисионим пословима закљученим с банкама комисионарима (УПИ банка – садашња Интеса Санпаоло банка д.д. Сарајево, АБС банка – садашња Спаркассе банка д.д. Сарајево и Инвестицијска банка ФБиХ – садашња Развојна банка ФБиХ), на име подстицаја запошљавања физичким и правним лицима, а ризик поврата пласираних средстава сносио је Федерални завод. Иако су банке и Федерални завод у претходном периоду и током 2021. године подузимали активности на поврату пласираних средстава, неизвјесна је наплата ових потраживања с обзиром на то да је већи дио оцијењен као трајно ненаплатив. Управни одбор Федералног завода је 17. 2. 2022. године усвојио Свеобухватну информацију о стању кредитног портфолија комисионих кредита одобрених у периоду 2001–2005. године из средстава Федералног завода на име подстицаја за запошљавање, која је достављена Федералном министарству рада и социјалне политике 21. 2. 2022. године на даљње поступање, а у којој је предложено да се ненаплатива потраживања у износу од 6.269.056 КМ књиговодствено отпишу усљед апсолутне немогућности наплате и застарјелости потраживања. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Финансијским планом за 2021. годину осигурана средства за реализацију закључених, а нереализованих уговора за провођење мјера активне политике запошљавања у износу од 28.497.732 КМ пренесена су у 2022. годину, што је за посљедицу имало смањење ефеката запошљавања. Наведено није у складу с чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ. Није извршен попис и усклађивање књиговодственог са стварним стањем активних и пасивних временских разграничења, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> У 2021. години, као ни у претходном периоду, ресорно Федерално министарство рада и социјалне политике није вршило управни и други надзор над законитошћу рада кантоналних служби за запошљавање у погледу примјене Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа, међународних споразума, те надзор над законитошћу рада Федералног завода, како је прописано чланом 54. овог Закона.
Завод здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Завод не посједује вјеродостојну документацију о власништву или праву кориштења зграде исказане у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 1.686.941 КМ садашње вриједности. Подузете су активности на обезбјеђењу те документације. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Именоване комисије за издавање сагласности за лијечење осигураних особа ФБиХ на терет средстава Фонда солидарности при увођењу пацијената у право кориштења лијекова нису примјењивале Упутство о успостави Листе чекања за лијекове са листе лијекова Фонда солидарности ФБиХ, што није у складу са Законом о апотекарској дјелатности и Правилником о ближим критеријима за избор лијекова, поступку и начину израде листе лијекова Фонда солидарности, као и кориштењу лијекова са листе лијекова Фонда солидарности; Није обављан континуирани мониторинг и периодична евалуација терапијског лијечења пацијената лијековима са Листе лијекова Фонда солидарности. То није у складу са Законом о апотекарској дјелатности и Правилником о ближим критеријима за избор лијекова, поступку и начину израде листе лијекова Фонда солидарности, као и кориштењу лијекова са листе лијекова Фонда солидарности; Осигуране особе у ФБиХ увођене су у право на кориштење лијекова из посебног програма а да претходно нису осигурана додатна финансијска средства за њихово финансирање, што није у складу са Одлуком о листи лијекова Фонда солидарности, а самим тим није у складу са Законом о апотекарској дјелатности; План јавних набавки лијекова који се финансирају из средстава Фонда солидарности није сачињен уз јасно дефинисање предмета и појединачно процијењене вриједности набавки, чиме није осигурано транспарентно провођење јавних набавки, што није у складу са Законом о јавним набавкама. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Иако је Завод подузео активности према надлежном министарству, Федералном министарству финансија и Влади ФБиХ везано за осигурање потребног износа средстава из Буџета ФБиХ за финансирање Фонда солидарности, у 2021. години нису обезбијеђена средства за његово финансирање у законом прописаном износу.

	<p>Приходи од доприноса за обавезно здравствено осигурање остварени су у износу од 157.996.702 КМ, док су приходи из Буџета ФБиХ износили 28.500.000 КМ, што представља само 18% средстава која су се требала уплатити из Буџета ФБиХ у складу са Законом о здравственом осигурању;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Заводом од 2015. године управља привремени Управни одбор, именован на три мјесеца, што није у складу с чланом 102. Закона о здравственом осигурању. Наведено може имати за посљедицу нерјешавање проблема из надлежности Завода.
Завод за здравствено осигурање Жупаније Западнохерцеговачке	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завод не посједује вјеродостојну документацију о власништву или праву кориштења пословних простора исказаних у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 1.940.703 КМ садашње вриједности. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приликом израде и доношења Финансијског плана за 2021. годину и Ребаланс финансијског плана није се досљедно придржавало одредби Закона о буџетима у Жупанији Западнохерцеговачкој. Такођер, нису планирана и издвојена средства обавезне резерве у висини од 5% укупних расхода остварених у претходној години у складу с чланом 106. Закона о здравственом осигурању. 2. Попис имовине и обавеза на 31. 12. 2021. године, као и усклађивање књиговодственог са стварним стањем утврђеним пописом, није извршен у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Закон о здравственој заштити донесен на кантоналном нивоу није усклађен са чланом 52. федералног Закона о здравственој заштити којим је, између осталог, регулисано да ће се додјела уговора о пружању здравствених услуга проводити према прописима о јавним набавкама БиХ и Јединственој методологији. Наведено је имало за посљедицу да је уговарање услуга здравствене заштите вршено на основу одлука о закључивању уговора које је донио Управни одбор Завода уз сагласност надлежног министра, а не на основу проведених поступака јавних набавки. Осим тога, федералним Законом о здравственој заштити није предвиђено осигурање средстава за инвестицијско улагање и инвестицијско и текуће одржавање здравствених установа у финансијском плану кантоналних завода здравственог осигурања, већ у кантоналним буџетима, док је чланом 8. кантоналног Закона о здравственој заштити дефинисано да се средства за ове намјене осигуравају, између осталог, и из финансијског плана Завода, на основу чега се средства за ове намјене и планирају у финансијском плану Завода.
Завод за здравствено осигурање Херцегбосанске жупаније	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У оквиру грађевинских објеката исказан је износ од 277.648 КМ садашње вриједности, који датира из ранијег периода, за који није презентирана документација на основу које је извршено књиговодствено евидентирање, што није у складу с чланом 11. Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. За наведени износ не можемо потврдити вриједност исказаних сталних средстава на датум биланса. 2. Не можемо потврдити исказано стање обавеза на 31. 12. 2021. године с обзиром на то да се значајан дио краткорочних обавеза у износу од 1.445.417 КМ односи на обавезе настале у периоду од 2002. до 2009. године према здравственим установама у Републици Хрватској, а није презентирана документација о њиховом усаглашавању, што није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завод није вршио праћење и контролу извршења уговорених услуга, нити је сачинио Општи план контроле уговора о међусобним односима у пружању здравствене заштите за 2021. годину, што није у складу с Јединственом методологијом којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора између надлежног завода здравственог осигурања и здравствене установе, као ни са закљученим уговорима са здравственим установама о регулисању међусобних односа у вези с пружањем услуга здравствене заштите. 2. Средства утрошена за остале расходе у здравству у износу од 537.500 КМ, која се односе на једнократне трансфере здравственим установама, нису планирана и додијељена на основу адекватне документације, нити су нам презентовани критерији расподеле за појединачне износе утврђене одлукама о исплати новчаних средстава здравственим установама на подручју Херцегбосанске жупаније, које је донио Управни одбор. Не можемо потврдити да су средства утрошена у сврху помоћи здравственим установама на подручју Херцегбосанске жупаније због тешке финансијске ситуације усљед пандемије COVID-19 и да је извршен надзор над њиховим намјенским утрошком.

	<p>3. Попис сталних средстава (грађевинских објеката) и усаглашавање стварног са књиговодственим стањем имовине и обавеза на 31. 12. 2021. године није извршено на начин како је прописано Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Уговарање услуга здравствене заштите за подручје Херцегбосанске жупаније вршено је на основу Одлуке о основама, критеријима и мјерилима за закључивање уговора о пружању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања, коју је донијела Влада Херцегбосанске жупаније 27. 3. 2008. године. Поступак уговарања утврђен Одлуком није усклађен с чланом 52. Закона о здравственој заштити којим је, између осталог, регулисано да ће се додјеле уговора о пружању здравствених услуга проводити према прописима о јавним набавкама.
Завод здравственог осигурања Кантона Сарајево	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Приликом одређивања припадајућих средстава и уговарања обављања здравствених услуга са здравственим установама на подручју Кантона за 2021. годину Завод није донио Програм здравствене заштите Кантона Сарајево за 2021. годину и примјенио прописане Стандарде и нормативе здравствене заштите и Јединствену методологију којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора између надлежног завода здравственог осигурања и здравствене установе, што није у складу са члановима од 35. до 40. Закона о здравственом осигурању и чланом 52. Закона о здравственој заштити; Планирана средства за пружање дефицитарних услуга здравствене заштите за које постоје листе чекања у јавним здравственим установама у износу од 1.342.976 КМ нису реализована, што није у складу са чланом 21. Одлуке о извршавању финансијског плана Завода за 2021. годину; Завод са испоручиоцима медицинских средстава за 2021. годину није закључио нове уговоре, што није у складу са члановима 19. и 28. Уредбе о обиму, условима и начину остваривања права осигураних лица у Кантону Сарајево на медицинска средства из 2020. године, већ је умјесто тога примјењивао потписане уговоре из ранијег периода; Планом јавних набавки нису обухваћене набавке ампулираних лијекова и медицинских средстава, иако су средства за њихову реализацију предвиђена Финансијским планом Завода за 2021. годину. Набавка ампулираних лијекова у износу од 4.741.291 КМ и медицинских средстава која се серијски производе у износу од најмање 4.066.458 КМ извршена је без провођења прописаних процедура јавних набавки, што није у складу са Законом о јавним набавкама. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Влада Кантона је у јулу 2021. године донијела Измјену и допуну Уредбе о обиму, условима и начину остваривања права осигураних лица у Кантону Сарајево на медицинска средства, којом је дефинисала да се уговарање са испоручиоцима медицинских средстава врши на основу проведеног јавног позива и да одлуку о висини учешћа доноси Управни одбор на основу постојеће цијене, промјене цијена на тржишту, упоредне цијене у окружењу и расположивих средстава. Измјеном и допуном ове Уредбе остављена је могућност да се приликом набавке медицинских средстава поступа у супротности са Законом о јавним набавкама; Завод финансира капитална улагања у здравствене установе по основу обавеза које је преузео и измирује од Кантона Сарајево (кредит Саудијског фонда за развој), као и капиталне издатке по основу информатизације здравствене дјелатности, иако је финансирање оваквих улагања и издатака у здравство искључива обавеза оснивача; Одлуком о оснивању Завода здравственог осигурања Кантона Сарајево дефинисано је да се Завод оснива с циљем остваривања права и осигуравања средстава из обавезног здравственог осигурања и да проводи политику развоја и унапређивања здравствене заштите која се осигурава обавезним здравственим осигурањем. Завод је у 2021. години остварио вишак прихода над расходима у износу од 13.677.043 КМ, док акумулирани вишак прихода над расходима из ранијих година, без средстава законских резерви, износи 40.792.560 КМ.
Завод здравственог осигурања Босанско-подрињског кантона Горажде	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Није вршено књиговодствено евидентирање потраживања и обавеза произашлих из међународних уговора о социјалном осигурању у складу с чланом 76. Закона о буџетима у ФБиХ и чланом 16. Уредбе о рачуноводству буџета у ФБиХ. Ефекте на финансијске извјештаје није могуће процијенити. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p>

	<ol style="list-style-type: none"> Документ оквирног буџета није сачињен, а приликом израде и доношења Финансијског плана за 2021. годину није се досљедно придржавало одредби Закона о буџетима у ФБиХ. Такођер, нису у складу с чланом 106. Закона о здравственом осигурању планирана и издвојена средства обавезне резерве у прописаном износу. Није донесен Програм здравствене заштите, није сачињен План и програм контрола извршења закључених уговора о пружању здравствених услуга из обавезног здравственог осигурања за 2021. годину, нити је вршено праћење и контрола извршења уговорених услуга здравствене заштите. Такођер, нису обављани послови контроле прописивања лијекова са есенцијалне листе лијекова који се финансирају из средстава Завода. Наведено није у складу са Јединственом методологијом којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора између надлежног завода здравственог осигурања и здравствене установе и закљученим уговорима о пружању услуга здравствене заштите са здравственим установама. Попис обавеза и потраживања на 31. 12. 2021. године није извршен, што је обавеза прописана одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Уговарање услуга здравствене заштите за подручје Босанско-подрињског кантона Горажде вршено је на основу Одлуке Владе Босанско-подрињског кантона Горажде о основама, критеријима и мјерилима за закључивање уговора између Завода и здравствених установа на подручју Босанско-подрињског кантона Горажде. Поступак уговарања утврђен Одлуком није усклађен с чланом 52. Закона о здравственој заштити којим је, између осталог, регулисано да ће се додјеле уговора о пружању здравствених услуга проводити према прописима о јавним набавкама.
Агенција за водно подручје Јадранског мора	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p>
	<p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Није евидентиран припадајући износ (најмање 5.510.251 КМ) потраживања од правних лица по основу неизмирених посебних водних накнада, што није у складу са чланом 18. Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.
	<p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Контрола обрачунавања и плаћања посебних водних накнада и правремености достављања попуњених и овјерених образаца није вршена у складу с чланом 156. Закона о водама и члановима 45. и 46. Правилника о начину обрачунавања, поступку и роковима за обрачунавање и плаћање и контроли измиривања обавеза на основу опће водне накнаде и посебних водних накнада; За набавку услуга које су вршене путем пет преговарачких поступака без објаве обавјештења, укупне уговорене вриједности од 223.674 КМ, није сачињена тендерска документација. Наведено није у складу са Законом о јавним набавкама и Упутством за припрему модела тендерске документације и понуда. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Није именовано Савјетодавно вијеће водног подручја Јадранског мора након истека мандата (јануар 2021. године). Нови сазив Савјетодавног вијећа није именован, о чему је Агенција обавијестила Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства, које је доставило мишљење да је потребно обуставити активности на његовом формирању јер ће се у предстојеће измјене Закона о водама унијети и измјене које се односе на рад Савјетодавног вијећа. До окончања ревизије није донесен нови Закон о водама, нити је именовано Савјетодавно вијеће водног подручја Јадранског мора; Контрола правилног обрачунавања и плаћања водних накнада на различит начин је дефинисана Законом о водама, као и Правилником о начину обрачунавања, поступку и роковима за обрачунавање и плаћање и контроли измиривања обавеза на основу опће водне накнаде и посебних водних накнада (донесен на основу члана 174. Закона о водама) у односу на Закон о порезној управи у ФБиХ у дијелу контроле правилног обрачунавања и плаћања водних накнада. Такођер, чланови 1. и 3. Закона о порезној управи нису међусобно усаглашени, односно у једном дијелу обухваћене су опће водне накнаде, док су у другом обухваћене и опће и посебне водне накнаде. Наведено је имало за посљедицу да контрола правилног обрачунавања и плаћања посебних водних накнада није вршена, што је могло имати утицаја на смањену уплату јавних прихода по основу посебних водних накнада; Накнада за регрес за годишњи одмор исплаћена је у 2021. години изнад неопорезивог износа за 21.840 КМ, што није примјерено с обзиром на то да се Агенција финансира из јавних средстава.

<p>Агенција за водно подр ријеке Саве</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Исказана потраживања по основу посебних водних накнада у Главној књизи Агенције прецијењена су за 8.505.093 КМ, односно за износ који припада кантонима и Фонду за заштиту околиша ФБиХ, што није у складу с чланом 18. Правилника о књиговодству буџета у ФБиХ.</p> <p>Мишљење о усклађености: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Није именовано Савјетодавно вијеће водног подручја ријеке Саве након истека мандата (јануар 2021. године). Нови сазив Савјетодавног вијећа није именован, о чему је Агенција обавијестила Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства, које је доставило мишљење да је потребно обуставити активности на његовом формирању до разматрања Закона о измјенама и допунама Закона о водама који се налази у парламентарној процедури. До окончања ревизије није донесен нови Закон о водама, нити је именовано Савјетодавно вијеће водног подручја ријеке Саве; Контрола правилног обрачунавања и плаћања водних накнада на различит начин је дефинисана Законом о водама, као и Правилником о начину обрачунавања, поступку и роковима за обрачунавање и плаћање и контроли измиривања обавеза на основу опће водне накнаде и посебних водних накнада (донесен на основу члана 174. Закона о водама) у односу на Закон о Порезној управи ФБиХ у дијелу контроле правилног обрачунавања и плаћања водних накнада. Такођер, чланови 1. и 3. Закона о Порезној управи ФБиХ нису међусобно усаглашени, односно у једном дијелу обухваћене су опће водне накнаде, док су у другом обухваћене и опће и посебне водне накнаде. Наведено је имало за посљедицу да контрола правилног обрачунавања и плаћања посебних водних накнада није вршена, што је могло имати утицаја на смањену уплату јавних прихода по основу посебних водних накнада; За провођење мјера обављања послова којима се остварује управљање водама Агенција је у 2021. години реализовала средства у износу од 11.420.119 КМ, што представља 74% планираних средстава за те намјене. Наведено је једним дијелом посљедица начина рада, односно provedбе уговорених активности општинских органа на чијем подручју се изводе радови, због чега нису у потпуности остварени очекивани ефекти на заштити од вода, што није у складу са чланом 2. Закона о водама и чланом 4. Закона о буџетима у ФБиХ; Накнада за регрес за годишњи одмор исплаћена је у 2021. години изнад неопорезивог износа за 82.719 КМ, што није примјерено с обзиром на то да се Агенција финансира из јавних средстава; Агенција не посједује документацију о власништву за пословни простор који користи и који је исказан у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 441.408 КМ садашње вриједности.
<p>Жупанијски завод за упошљавање Ливно</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Годишњи финансијски извјештаји за 2021. нису потпуни с обзиром на то да уз рачуноводствене извјештаје није сачињена анализа исказа, што није у складу с Правилником о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Завод не посједује документацију о власништву за пословне просторе које користи и који су исказани у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 262.813 КМ садашње вриједности. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Годишњи попис имовине и обавеза није извршен у прописаном року, а Управно вијеће га је усвојило након сачињавања финансијских извјештаја за 2021. годину. Пописом нису обухваћена сва потраживања и обавезе, краткорочни пласмани и краткорочна разграничења, нити је извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем, што није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Од 6.129 незапослених особа на подручју Херцегбосанске жупаније на 31. 12. 2021. године, њих 1.420 није имало плаћено здравствено осигурање Завода и могућност добивања здравствене легитимације. Наведено је највећим дијелом посљедица примјене члана 19. Закона о здравственом осигурању, члана 3.б тачка И) Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа и члана 5. Закона о посредовању при упошљавању и социјалној сигурности незапослених особа Херцегбосанске жупаније, који прописују рокове у којима се незапослене особе морају пријављивати надлежним службама за запошљавање након престанка радног односа или губљења статуса ученика или редовног студента и сл., с циљем остваривања прописаних права.

<p>Јавна установа „Служба за запошљавање Кантона Сарајево“</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Потраживања по основу више исплаћених средстава новчане накнаде за незапосленост у износу од 360.916 КМ, по основу издатих првостепених и другостепених рјешења, као и рјешења о извршењу, нису евидентирана у оквиру билансне евиденције у складу с Правилником о књиговодству буџета ФБиХ; У оквиру грађевинских објеката исказан је износ од 4.008.397 КМ садашње вриједности, за који није презентирана документација на основу које је извршено књиговодствено евидентирање у ранијем периоду, што није у складу с чланом 11. Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. За наведени износ не можемо потврдити вриједност исказаних сталних средстава на датум биланса; Не могу се потврдити дугорочни пласмани по основу доспјеле, а ненаплаћене главнице за комисионе кредите дате у ранијем периоду, јер доспјеле камате по основу потраживања за ненаплаћену главницу нису евидентирани у главној књизи у складу с Правилником о књиговодству буџета у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Служба не посједује документацију о власништву и посједу пет пословних простора, чија је набавна вриједност у Билансу стања на 31. 12. 2021. године исказана у износу од 6.198.002 КМ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Није извршен попис активних и пасивних временских разграничења, нити је презентована документација о усаглашавању књиговодственог са стварним стањем сталних средстава. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Од 57.965 незапослених особа на подручју Кантона Сарајево у децембру 2021. године њих 12.164 нису имале плаћено здравствено осигурање Службе и могућност добивања здравствене легитимације. Наведено је највећим дијелом посљедица примјене члана 19. Закона о здравственом осигурању и члана 3.б. тачка И) Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа, који прописују рокове у којима се незапослене особе морају пријављивати надлежним службама за запошљавање након престанка радног односа или губљења статуса ученика или редовног студента и сл., с циљем остваривања прописаних права. Планирана средства по програмима запошљавања из 2021. године износе 18.253.965 КМ, док је реализација ових програма 1.678.711 КМ, што представља извршење од 9,2%. Мања реализација програма у односу на планирана средства резултат је касног усвајања програма мјера од Владе Кантона у односу на Финансијски план, касног отпочињања неопходних процедура, као и чињенице да у већини случајева корисници средстава нису достављали потребну документацију у уговореном року.
<p>Јавна установа Служба за запошљавање Тузланског кантона</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Служба не посједује документацију о власништву и посједу четири пословна простора чија је набавна вриједност у Билансу стања на 31. 12. 2021. године исказана у износу од 2.052.432 КМ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Није осигурана транспарентност приликом запошљавања 15 радника на неодређено вријеме и једнак приступ информацијама свим незапосленим особама које су испуњавале потребне услове за упражњена радна мјеста, јер на веб-страници није објављена Процедура о провођењу поступка пријема у радни однос путем јавног огласа у Служби, којом се прописује поступак избора кандидата. Наведено није у складу с одредбама Статута. Такођер, с обзиром на то да су ови запосленици претходно били у радном односу на одређено вријеме и имали приступ Процедуре, то упућује на погодновање у запошљавању. Откази уговора о раду с понудом измијењеног уговора о раду запосленицима Службе извршени су позивајући се на измјене и допуне Правилника о раду, иако у највећем броју случајева није дошло до организацијске измјене, што је један од услова предвиђен за отказивање уговора о раду. Поред тога, поједини уговори о раду за иста радна мјеста закључени су а да запослење претходно није понуђено радницима чији су уговори о раду отказани. Наведено није у складу с одредбама Закона о раду. Измјене уговора о раду у појединим случајевима за резултат су имале деградацију и унапређења без документације која би потврдила њихову оправданост.

	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Влада Тузланског кантона донијела је Уредбу о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у Тузланском кантону, којом је омогућила заводима, агенцијама, дирекцијама, организацијама под другим називом, правним особама са јавним овлашћењима на територији Тузланског кантона, града или општине, као и у јавним установама и јавним предузећима чији је оснивач Кантон, град или општина, те у привредним друштвима у којима Кантон, град или општина учествује са више од 50% укупног капитала, пријем у радни однос на одређено вријеме најдуже до шест мјесеци, једнократно у току једне календарске године за конкретно радно мјесто. Служба је по овом основу у току 2021. године примила у радни однос на одређено вријеме укупно 16 запосленика. Планирана средства по програмима запошљавања из 2021. године износе 385.280 КМ, док је реализација ових програма 48.037 КМ, што представља извршење од 12,5%. Мања реализација програма у односу на планирана средства резултат је касног усвајања буџета кантона, касног закључивања споразума, а самим тим и доношења програма запошљавања, те остале неопходне процедуре прије него што започне реализација пројеката.
<p>Служба за запошљавање Средњобосанског кантона/Кантона Средишња Босна Травник</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Служба не посједује документацију о власништву за пословне просторе које користи у Јајцу и Доњем Вакуфу, који су исказани у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 290.556 КМ садашње вриједности. <p>Мишљење о усклађености: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Од 32.753 незапослене особе на подручју Средњобосанског кантона/Кантона Средишња Босна, у новембру 2021. године њих чак 18.459 није имало плаћено здравствено осигурање Службе и могућност добивања здравствене легитимације. Наведено је посљедица примјене члана 19. Закона о здравственом осигурању и члана 3.б. тачка И) Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа, који прописују рокове у којима се незапослене особе морају пријављивати надлежним службама за запошљавање након престанка радног односа или губљења статуса ученика или редовног студента и сл., с циљем остваривања прописаних права.
<p>Јавна установа Служба за запошљавање Зеничко-добојског кантона</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> За пословни простор исказан у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 91.788 КМ садашње вриједности Служба не посједује документацију о власништву или праву кориштења. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> План јавних набавки не садржи информације о броју, врсти и процијењеним вриједностима појединачних поступака набавки. Није донесен на начин да се детаљно планира потрошња средстава путем провођења једног од поступака прописаних Законом о јавним набавкама, како би се осигурало транспарентно и економично трошење средстава. Наведено није у складу са Законом о јавним набавкама и Законом о буџетима у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Од 52.365 незапослених особа на подручју Зеничко-добојског кантона на 31. 12. 2021. године њих 9.523 нису имале плаћено здравствено осигурање и могућност добивања здравствене легитимације. Наведено је посљедица примјене члана 19. Закона о здравственом осигурању и члана 3.б тачка И) Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа, који прописују рокове у којима се незапослене особе морају пријављивати надлежним службама за запошљавање након престанка радног односа или губљења статуса ученика или редовног студента и сл., с циљем остваривања прописаних права.
<p>Служба за запошљавање Жупаније Западнохерцеговачке</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Служба не посједује документацију о власништву за пословни простор који користи и који је исказан у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 48.469 КМ садашње вриједности. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Годишњим пописом нису обухваћене обавезе, нити је извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем обавеза, што није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Накнаде по основу рада запосленима за регрес и вјерске празнике у износу од 23.623 КМ исплаћене су изнад законски прописаног неопорезивог износа на који су обрачунати и исплаћени пуни порези и доприноси. С обзиром на то да се Служба финансира највећим дијелом из уплате доприноса за запошљавање, сматрамо да њихова исплата у наведеним износима није примјерена. Такођер, скрећемо пажњу на то да је, у складу с одредбама Правилника о раду Службе, регрес обрачунат и исплаћен у висини од 70% плаће сваког запосленика. Сматрамо да то није примјерено, будући да се ради о накнади трошкова запослених коју би сваки запосленик требао остварити у истом износу. • Од 10.852 незапослене особе на подручју Жупаније Западнохерцеговачке на 31. 12. 2021. године, њих 2.078 није имало плаћено здравствено осигурање и могућност добивања здравствене легитимације. Наведено је највећим дијелом посљедица примјене члана 19. Закона о здравственом осигурању и члана 3.б. тачка И) Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа, који прописују рокове у којима се незапослене особе морају пријављивати надлежним службама за запошљавање након престанка радног односа или губљења статуса ученика или редовног студента и сл., с циљем остваривања прописаних права.
<p>Служба за запошљавање Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона Мостар</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Служба не посједује документацију о власништву за пет пословних простора које користи и који су евидентирани у пословним књигама у оквиру грађевинских објеката на 31. 12. 2021. године, укупне садашње вриједности 431.749 КМ, као ни за пословни простор евидентиран на средствима ван употребе, који не користи, садашње вриједности у износу од 568.910 КМ. <p>Мишљење о усклађености: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Од 29.811 незапослених особа на подручју Херцеговачко-неретванског кантона у децембру 2021. године њих 5.418 није имало плаћено здравствено осигурање Службе и могућност добивања здравствене легитимације. Наведено је посљедица примјене члана 19. Закона о здравственом осигурању и члана 3.б. тачка И) Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа, који прописују рокове у којима се незапослене особе морају пријављивати надлежним службама за запошљавање након престанка радног односа или губљења статуса ученика или редовног студента и сл., с циљем остваривања прописаних права. • Накнаде по основу рада запосленима за регрес (74.799 КМ) и вјерске и државне празнике (86.500 КМ) исплаћене су изнад законски прописаног неопорезивог износа на који су обрачунати и исплаћени пуни порези и доприноси. С обзиром на то да се Служба финансира највећим дијелом из уплате доприноса за запошљавање, сматрамо да њихова исплата у наведеним износима није примјерена.
<p>Јавна установа Служба за запошљавање Унско-санског кантона Бихаћ</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Служба није евидентирала сва краткорочна потраживања, нити је подузимала све законом прописане радње ради наплате или евентуалног отписа потраживања, због чега не можемо потврдити исказано стање потраживања у износу од 477.074 КМ. Такођер, не можемо потврдити ни исказани износ дугорочних потраживања по основу извршених пласмана од 517.284 КМ. Наведено није у складу с одредбама Закона о буџетима у ФБиХ и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; 2. Не можемо потврдити исказано стање сталних средстава у Главној књизи у износу од 253.666 КМ, што се односи на садашњу вриједност пословног простора над којим Служба нема право власништва. Такођер је утврђена неусаглашеност исказаног стања сталних средстава у Главној књизи и помоћној евиденцији сталних средстава, као и неусаглашеност исказаног износа сталних средстава и извора сталних средстава у Главној књизи. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Уредбом о рачуноводству буџета у ФБиХ; 3. У финансијским извјештајима исказане су обавезе по основу доприноса за здравствено осигурање незапослених особа у износу од 29.826.960 КМ, што је мање за 37.788.770 КМ у односу на обавезе према евиденцијама Порезне управе ФБиХ. Служба није поступила по Рјешењу Порезне управе ФБиХ од 15. 11. 2005. године, којим је наложено плаћање утврђених обавеза по наведеном основу, због чега се основни дуг повећавао. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p>

	<p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> У Јединствени рачун трезора није укључен трансакцијски рачун Службе отворен код НЛБ банке д.д. Сарајево, а у Главној књизи трезора нису евидентирани трансакције које произилазе из пословних промјена на овом рачуну, што није у складу са Законом о трезору у ФБиХ. Годишњи попис имовине и обавеза није извршен у прописаном року, а Управни одбор га је усвојио након сачињавања финансијских извјештаја за 2021. годину. Није извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Иако је требала, Влада Унско-санског кантона није именовала Надзорни одбор Службе, што није у складу с чланом 8. Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа и чланом 28. Статута; Од 32.974 незапослене особе на подручју Унско-санског кантона у новембру 2021. године њих чак 12.732 нису имале плаћено здравствено осигурање Службе и могућност добивања здравствене легитимације. Наведено је посљедица примјене члана 19. Закона о здравственом осигурању и члана 3.б, тачка И) Закона о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених особа, који прописују рокове у којима се незапослене особе морају пријављивати надлежним службама за запошљавање након престанка радног односа или губљења статуса ученика или редовног студента и сл., с циљем остваривања прописаних права.
<p>Јавна установа за медицинску рехабилитацију и бањско лијечење – љечилиште „Реумал“ Фојница</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> За земљиште исказано у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 3.430.900 КМ Реумал не посједује документацију о власништву; Вриједност основног капитала није усаглашена у пословним књигама и судском регистру, јер је у финансијским извјештајима на 31. 12. 2021. године исказан основни капитал у износу од 21.178.980 КМ, а у Рјешењу о упису у судски регистар у износу од 42.045.397 КМ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Реумал није поступио у складу са Законом о јавним набавкама у дијелу доношења Плана јавних набавки за 2021. годину и провођења поступака за робе и услуге које нису намијењене даљњој продаји. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> У току 2019. године Реумал је покренуо судски спор против НЦФ-а д.о.о. Фојница и Привредне банке д.д. Сарајево за ништавност уговора за судужништву, који је потписан без сагласности оснивача Реумала, а рочиште по покренутом спору није одржано. По основу Уговора о судужништву Реумал је исплатио банци доспјеле обавезе за период од 2016. до 2021. године у износу од 1.973.788 КМ.
<p>Јавна здравствена установа Опћа болница у Санском Мосту</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Признавање прихода по основу донираних намјенских новчаних средстава од Федералног министарства здравства повезаних с имовином, у износу од 210.000 КМ, није извршено у складу с одредбама МРС-а 20 – Рачуноводство државних бесповратних давања и објављивање државне помоћи, што је имало за посљедицу да су пословни приходи и финансијски резултат текућег периода прецијењени за наведени износ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Болница не посједује документацију о власништву за грађевинске објекте које користи и који су исказани у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 4.093.006 КМ садашње вриједности. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Обрачун и исплата плаћа запосленика вршен је примјеном коефицијената сложености послова и нето сатнице који су се утврђивали током године у зависности од расположивих средстава, што није у складу с Колективним уговором о правима и обавезама послодаваца и радника у области здравства на територији Унско-санског кантона; Није успостављена помоћна књига (материјално књиговодство) залиха, а евидентирање утрошка сировина и материјала (лијекова, медицинског и санитетског потрошног материјала и прехранбених производа) није извршено у моменту настанка пословног догађаја, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Наведено је имало за посљедицу да Болница не располаже аналитичким евиденцијама сировина и материјала, које би представљале основу за књиговодствено евидентирање залиха у пословним књигама Болнице;

	<p>3. На датум биланса није проведен свеобухватан попис, с обзиром на то да њиме нису обухваћене залихе лијекова, санитетског и медицинског потрошног материјала, нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Влада Унско-санског кантона није именовала Управни одбор Болнице у складу с чланом 64. Закона о здравственој заштити и чланом 38. Статута. Болница је у периоду од 30. 3. 2020. до 17. 5. 2021. године функционисала без Управног одбора, а од 17. 5. 2021. до 17. 8. 2021. године с привременим Управним одбором. Влада Унско-санског кантона је 9. 9. 2021. године именовала Управни одбор у непотпуном сазиву, који је, као такав, доносио све одлуке. Привремени управни одбор у пуном сазиву именован је 28. 7. 2022. године.
<p>Јавна установа Кантонална болница Зеница</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Признавање прихода по основу донација од Владе Зеничко-добојског кантона у износу од 1.073.479 КМ није извршено на основу директне повезаности између насталих трошкова и остварених прихода, што није у складу с Концептуалним оквиром за финансијско извјештавање. Наведено је имало за посљедицу да су приходи и финансијски резултат прецијењени; Приликом састављања годишњих финансијских извјештаја Управа Установе није извршила процјену, нити објавила значајну неизвјесност у вези сталности пословања, односно није поступила у складу с тачком 25. МРС-а 1 - Презентација финансијских извјештаја. На 31. 12. 2021. године акумулирани губитак до висине капитала из ранијег периода износио је 12.133.294 КМ, укупне обавезе 20.439.346 КМ, од чега се на краткорочне обавезе односи 17.772.679 КМ, док је текућа имовина износила 12.482.807 КМ. Наведено указује на то да Установа текућим средствима није у могућности правовремено измиривати доспјеле обавезе. Ове околности стварају сумњу у способност Установе да настави с временски неограниченим пословањем, што није објављено у финансијским извјештајима; Залихе сировина и материјала у укупном износу од 3.615.931 КМ нису исказане у складу са захтјевима параграфа 9. МРС-а 2 - Залихе. Установа не прати рочну структуру свих залиха, нити утврђује нето надокнадиву вриједност на датум биланса, ради правилног мјерења вриједности залиха у складу са захтјевима стандарда. Ефекте на финансијске извјештаје није могуће квантификирати; Стална средства су прецијењена за 980.000 КМ, што се односи на садашњу вриједност грађевинских објеката које Установа не користи и за које нема право кориштења. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и захтјевима Концептуалног оквира за финансијско извјештавање; У оквиру грађевинских објеката исказан је износ од 90.018 КМ садашње вриједности (стан) који датира из ранијег периода, за који није презентирана документација на основу које је извршено књиговодствено евидентирање, што није у складу с чланом 11. Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. За наведени износ не можемо потврдити вриједност исказаних сталних средстава на датум биланса. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> За пословни простор исказан у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 317.215 КМ садашње вриједности (зграда бившег стационара Жељезаре Зеница) Установа не посједује документацију о власништву. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Установа је обрачунала и исплатила накнаду за регрес у износу од 725.783 КМ, иако је пословала с губитком у претходној години, што није у складу с одредбама Колективног уговора о правима и обавезама послодаваца и радника у здравству на подручју Зеничко-добојског кантона, Колективног уговора о правима и обавезама послодаваца и радника у дјелатности доктора медицине и стоматологије на подручју Зеничко-добојског кантона и Правилника о раду Установе; План јавних набавки Установе за 2021. годину није сачињен у складу са стварним потребама, што је имало за посљедицу неефикасно провођење и дијељење поступака. Наведено није у складу с члановима 3. и 15. Закона о јавним набавкама; Попис имовине и обавеза (грађевинских објеката, потраживања од купаца, других краткорочних потраживања, обавеза према добављачима, пасивних временских разграничења и туђе робе) и усаглашавање књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза није извршено у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Влада Зеничко-добојског кантона је у току 2020. године донијела Измјену Уредбе о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у Зеничко-добојском кантону, која је установама из области здравства у вријеме природне несреће и епидемије омогућила пријем у радни однос без обавезног јавног оглашавања. Уредбом није дефинисано да ли се овај изузетак односи на пријем у радни однос на одређено или на неодређено вријеме. Уредба, као и њене измјене и допуне, на различит начин третира запошљавање у јавним здравственим установама током трајања пандемије COVID-19. Установа је по овом основу у току 2021. године примила у радни однос укупно 590 запосленика, од чега 58 (већином медицински кадар) на период дужи од 120 дана, а 40 на неодређено вријеме; Одредбама члана 41. Закона о установама дефинисано је да оснивач супсидијарно одговара за обавезе установе и да је дужан покрити вишак расхода над приходима у року од 60 дана од дана усвајања годишњег обрачуна. Одлуком о преузимању права и обавеза оснивача и усклађивању организације и пословања Јавне установе Кантонална болница Зеница, дефинисано је да за своје обавезе Установа одговара средствима којима располаже и да оснивач не одговара за њене обавезе. Ова Одлука није у складу с чланом 41. Закона о установама у дијелу дефинисања обавеза оснивача за покриће вишка расхода над приходима који је остварила Установа. Акумулирани губитак до висине капитала исказан је на 31. 12. 2021. године у износу од 12.133.293 КМ. Није презентирано да је оснивач (Влада Зеничко-добојског кантона) подузимао било какве активности на покрићу исказаног акумулираног губитка ранијих година.
<p>Јавна установа Болница за плућне болести и туберкулозу Травник</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Не можемо потврдити исказани капитал у износу од 1.936.166 КМ јер није презентирана документација на основу које је извршено књиговодствено евидентирање, нити је исказани капитал усаглашен са судским регистром. То није у складу са чланом 11. Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Концептуалним оквиром за финансијско извјештавање. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Није извршен попис дијела имовине и капитала (земљишта, инвестиција у току, датих аванса за грађевинске објекте и капитала), као ни усаглашавање књиговодственог са стварним стањем. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; Уговор за набавку ЦТ апарата у износу од 702.000 КМ измијењен је у односу на услове утврђене тендерском документацијом у дијелу рокова за испоруку и плаћање, што није у складу са чланом 72. Закона о јавним набавкама. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Влада Кантона је у децембру 2020. године донијела Измјену и допуну Уредбе о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у Средњобосанском кантону, којом је јавним здравственим установама са подручја Кантона дата могућност пријема у радни однос на одређено вријеме без расписивања јавног огласа, а најдуже док је на територији ФБиХ на снази Наредба федералног министра здравства о проглашењу епидемије заразне болести COVID-19. Установа је по овом основу у току 2021. године примила у радни однос на одређено вријеме 20 запосленика без јавног оглашавања (13 запосленика на период од шест мјесеци једнократно и седам запосленика на шест мјесеци у два наврата, односно у укупном трајању од 12 мјесеци).
<p>Јавна здравствена установа Опћа болница „Др. Мустафа Бегановић“ Грачаница</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење:</p> <ol style="list-style-type: none"> Грађевински објекти и земљишта исказани су више за 2.142.470 КМ, што је посљедица примјене модела ревалоризације као начина мјерења дијела сталних средстава, док се сва остала стална средства воде по моделу трошка. Није донесен акт о избору рачуноводствене политике за мјерење након почетног признавања ових сталних средстава по моделу ревалоризације. Наведено није у складу с МРС-ом 16 – Некретнине, постројења и опрема, што је за посљедицу имало да су стална средства и ревалоризацијске резерве прецизиране за наведени износ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Болница није уписана у земљишним књигама као власник свих некретнина које користи. Некретнине које користи укњижене су на основу закљученог уговора између Болнице и Јавне здравствене установе Дом здравља Грачаница. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Попис имовине и обавеза (потраживања, обавеза, ситног инвентара и аутогума) није извршен, као ни усаглашавање књиговодственог са стварним стањем. Управни одбор усвојио је извјештај о проведеном попису након сачињавања финансијских извјештаја за 2021. годину. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ;

	<p>2. Набавка појединих лијекова у износу од 66.332 КМ извршена је без провођења прописаних процедура јавних набавки и закљученог уговора, те је извршено дијељење поступка јавне набавке лијекова и медицинског потрошног материјала. Наведено није у складу с одредбама Закона о јавним набавкама.</p>
<p>Дом здравља Мостар</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приходи од продаје учинака у износу од 72.658 КМ признати су у 2021. години, иако се нисмо могли увјерити да су услуге систематских прегледа извршене у 2021. години у складу с одредбама МСФИ-ја 15 – Приходи од уговора с купцима. То је имало за посљедицу да су приходи и финансијски резултат текућег периода прецијењени за наведени износ. 2. Признавање прихода по основу Одлуке Града Мостара број 02-40-12/21 од 27. 12. 2021. године (донација намјенских новчаних средстава повезаних с имовином), у износу од 200.000 КМ, није извршено у складу с одредбама МРС-а 20 – Рачуноводство државних бесповратних давања и објављивање државне помоћи, што је имало за посљедицу да су пословни приходи и финансијски резултат текућег периода прецијењени за наведени износ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Установа не посједује вјеродостојну документацију о власништву или праву кориштења пословних простора исказаних у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 4.222.310 КМ садашње вриједности. Током 2021. године нису подузимане активности на обезбјеђењу наведене документације. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Финансијски план, план рада и развоја и годишњи програм рада за 2021. годину нису сачињени, а самим тим Управни одбор није их одобрио, што није у складу с одредбама Закона о здравственој заштити и одредбама Статута Установе.
<p>Јавна установа Дом здравља Кантона Сарајево</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Не може се потврдити да је признавање прихода по основу укидања резервисања, као и расхода на име нових резервисања по судским споровима извршено уз досљедну примјену МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина. Наведено је имало утицаја на финансијски резултат који нисмо у могућности квантификирати. 2. Утврђена је неусаглашеност билансних позиција садашње вриједности донираних сталних средстава и одложеног прихода из основа донираних сталних средстава у износу од 1.652.933 КМ, због чега не можемо потврдити да је књиговодствено евидентирање донираних сталних средстава и новчаних донација за набавку сталних средстава извршено у складу са захтјевима МРС-а 20 – Рачуноводство државних бесповратних давања и објављивање државне помоћи. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Установа не посједује вјеродостојну документацију о власништву или праву кориштења пословних простора исказаних у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 18.579.488 КМ садашње вриједности. Током 2021. године нису подузимане активности на обезбјеђењу наведене документације. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правилник о раду Установе, са измјенама и допунама, није био усклађен с одредбама Закона о плаћама и накнадама чланова органа управљања и других органа институција Кантона Сарајево, кантоналних јавних предузећа и јавних установа чији је оснивач Кантон Сарајево у дијелу положајног додатка директора. Поред тога, обрачун и исплата плаћа за 91 запосленика из области здравства вршила се на основу посебне Одлуке генералног директора, што није у складу са Статутом и члановима од 55. до 65. Правилника о раду. 2. Управни одбор није у прописаном року усвојио Програм рада и Финансијски план Установе за 2021. годину, што није у складу с Одлуком о методологији израде годишњих програма рада са финансијским планом и извјештаја о раду и финансијском пословању јавних здравствених установа на подручју Кантона Сарајево, донесеном на основу Закона о установама. 3. План јавних набавки Установе за 2021. годину није сачињен у складу са стварним потребама, што је имало за посљедицу неефикасно провођење и дијељење поступака јавних набавки. Наведено није у складу с члановима 3. и 15. Закона о јавним набавкама. 4. Пописом средстава и обавеза није утврђено стварно стање и није извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Истицање питања</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Правилником о раду Установе није утврђена адекватна организација и систематизација радних мјеста. Број и распоред медицинског кадра није систематизован по домовима здравља, већ за све домове здравља заједнички на нивоу Установе, што смо обављеном ревизијом препознали као недостатак будући да постоји проблем управљања кадровима и важним пословним процесима повезаним с материјалним ресурсима чије осигурање је предуслов за ефикасно пружање здравствених услуга осигураним лицима. • Установа није користила одобрена средства за нове специјализације у 2021. години, што није у складу с одобреним Планом специјализација и субспецијализација здравствених радника Кантона Сарајево који је донесен у складу са Законом о здравственој заштити. С обзиром на то да је конкурсна процедура за додјелу специјализација за докторе медицине покренута тек на крају године, кашњење у додјели специјализација може имати утицаја на квалитет пружања здравствених услуга у наредном периоду. • Стоматолошки материјал није набављан у довољним количинама и уз поштовање уговорених рокова, нити су у складу са захтјевима стоматолошке служби правовремено и редовно вршене поправке стоматолошке опреме и њено сервисирање, што је имало утицаја на пружање стоматолошких услуга у потребном обиму.
Јавна здравствено-наставна установа Дом здравља „Др. Мустафа Шеховић“ Тузла	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Установа није уписана у земљишним књигама као власник свих непокретности које користи. Грађевински објекти у државном власништву набавне вриједности у износу од најмање 1.534.043 КМ евидентирани су у пословним књигама на основу Одлуке Општинског вијећа о оснивању Установе, којом су јој ови објекти дати на кориштење. Према презентираној документацији, Установа је у претходном периоду подузимала активности с циљем рјешавања имовинскоправних односа, али у ревидираној години није било промјена по овом питању. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Није вршен обрачун и исплата плаћа и накнада у складу с одредбама Закона о раду и Колективног уговора о правима и обавезама послодавца и радника у области здравства на подручју Тузланског кантона у дијелу обрачуна плаће за ноћни рад за вријеме годишњег одмора, исплате стимулација за рад у другим здравственим установама и исплате новчаних средстава запосленицима Установе поводом међународног празника. 2. План јавних набавки није сачињен на начин да се детаљно планира потрошња средстава путем провођења једног од поступака прописаних Законом о јавним набавкама, како би се осигурало економично трошење средстава. Поступци јавних набавки уговорене вриједности у износу од најмање 186.964 КМ проведени су а да претходно нису испуњени услови за њихово покретање прописани Законом. Такођер, одабир поступака није вршен у складу са Законом с обзиром на то да је извршено дијелење поступака уговорене вриједности у износу од најмање 75.069 КМ.
Јавна установа „Дом здравља“ Зеница	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Није извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем сталних средстава утврђеним пописом, због чега не можемо потврдити да је попис сталних средстава извршен како је то предвиђено одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Влада Зеничко-добојског кантона је у току 2020. године донијела Измјену Уредбе о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у Зеничко-добојском кантону, која је установама из области здравства у вријеме природне несреће и епидемије омогућила пријем у радни однос без обавезног јавног оглашавања. Уредбом није дефинисано да ли се овај изузетак односи на пријем у радни однос на одређено или на неодређено вријеме. Уредба, као и њене измјене и допуне, на различит начин третира запошљавање у јавним здравственим установама током пандемије COVID-19. Установа је по овом основу у току 2021. године примила у радни однос на одређено вријеме укупно 44 запосленика, од чега 26 (већином медицински кадар) на период дужи од 120 дана.
Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно</p> <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Планирање и реализација плана надгледања ималаца ФЕРК-ових дозвола за рад није у складу са Законом о електричној енергији у ФБиХ, Законом о нафтним дериватима у ФБиХ и Законом о кориштењу обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације с обзиром на то да је од 474 издате дозволе планирано 17 надзора, а извршено само шест.

Институт за медицинско вјештачење здравственог стања	Мишљење о финансијским извјештајима: Позитивно
	Истицање питања <ul style="list-style-type: none"> • Институт не посједује документацију о власништву простора које користи (пословни простори у Сарајеву, Тузли, Мостару и Зеници), који су исказани у пословним књигама на 31. 12. 2021. године у износу од 1.063.520 КМ садашње вриједности.
	Мишљење о усклађености: С резервом
	Основа за мишљење <ol style="list-style-type: none"> 1. Годишњим пописом нису обухваћена нематеријална стална средства, краткорочне обавезе, дио потраживања, активна и пасивна временска разграничења, ванбилансна евиденција и дјела ликовне умјетности, нити је извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем ове имовине и обавеза, што није у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.
	Истицање питања <ul style="list-style-type: none"> • У 2021. години Федерално министарство рада и социјалне политике, Федерално министарство здравства, Федерално министарство за питање бораца и инвалида обрмбено-ослободилачког рата, Федерално министарство правде и Федерално министарство финансија нису вршили надзор над законитошћу рада Института, свако у оквиру својих мјеродавности, како је прописано чланом 29. Закона о оснивању Института за медицинско вјештачење здравственог стања.

Табела 23. Преглед ревидираних завода, агенција и јавних установа, с датим мишљењима

3.8 Предузећа у већинском државном власништву

У извјештајном периоду обављена је ревизија 21 предузећа у већинском државном власништву,¹⁵ и то: седам предузећа у којима Федерација БиХ има већинско учешће у капиталу, четири кантонална шумскопривредна друштва, осам комуналних предузећа и два аеродрома. Код осам субјеката ревизија је обављена први пут.

Планирана ревизија финансијских извјештаја „Нафтних терминала Федерације БиХ“ д.о.о. Плоче за 2021. годину није обављена јер Уред за ревизију није добио тражену документацију, због чега је донесен Закључак о привременој обустави ове ревизије, до стицања услова за њен наставак.

У наставку је преглед остварених прихода и примитака, расхода и издатака и финансијског резултата за 2021. годину код ревидираних субјеката:

(у КМ)

Редн и	Ревидирани субјекти	Приходи и примици	Расходи и издаци	Нето добит/ губитак
1	2	3	4	5
1.	ШПД ЗДК д.о.о. Завидовићи	33.011.242	32.978.628	26.148
2.	УНИС „ГИНЕХ“ д.д. Горажде	54.271.730	42.005.100	11.070.328
3.	БИНАС д.д. Бугојно	1.663.817	7.694.746	(6.030.929)
4.	КЈКП ВиК д.о.о. Сарајево	53.496.522	66.786.459	(13.289.937)
5.	ЈП Међународни аеродром Тузла д.о.о.	7.705.778	9.269.974	(1.564.196)
6.	КЈП „Сарајево-шуме“ д.о.о. Сарајево	17.135.035	16.861.967	273.068
7.	ЈП „Међународна зрачна лука – Аеродром Мостар“ д.о.о. Мостар	2.503.324	3.406.054	(902.730)
8.	Енергоинвест д.д. Сарајево	173.487.070	173.079.679	407.391
9.	Привредно друштво за производњу и транспорт гаса „БХ ГАС“ д.о.о. Сарајево	60.703.123	50.482.740	9.166.581
10.	ЈП Водовод Тузла	15.433.170	15.103.295	329.875
11.	ЈП ШГД „Шуме Херцеговачко-неретванске“ д.о.о. Мостар	824.793	700.585	111.957
12.	ЈП „Високо Екоенергија“ д.о.о. Високо	4.546.756	4.481.935	64.821
13.	ЈП „Гријање“ д.о.о. Зеница	14.192.057	13.296.522	815.339
14.	ЈКП „Водоград“ д.о.о. Прозор – Рама	2.981.572	2.927.058	44.517
15.	ЈКП Комунално д.о.о. Ливно	3.070.717	3.363.859	(293.142)
16.	ЈП „Шуме Тузланског кантона“ д.д. Кладањ	16.932.223	18.262.993	(1.330.770)
17.	ЈП „Цесте ФБиХ“ д.о.о. Сарајево	60.473.932	60.473.932	0
18.	КЈКП Сарајевогас д.о.о. Сарајево	102.741.841	101.526.611	1.060.305
19.	Технички ремонтни завод д.д. Хаџићи	1.157.321	1.866.783	(709.826)
20.	ЈКП Водовод д.о.о. Цазин	4.378.293	4.611.842	(233.549)
21.	ЈП ВиК д.о.о. Зеница	7.629.292	7.335.883	293.409
	УКУПНО	638.339.608	636.516.645	(691.340)

Табела 24. Преглед финансијских показатеља ревидираних предузећа

У наставку је преглед датих мишљења о финансијским извјештајима и усклађености са законским прописима ревидираних предузећа, као и број датих препорука за 2021. годину:

Ред. бр.	Ревидирани субјекти	Дато мишљење		Број датих препорука
		о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5
1.	ШПД ЗДК д.о.о. Завидовићи	Негативно	Негативно	27
2.	УНИС „ГИНЕХ“ д.д. Горажде	С резервом	С резервом	9
3.	БИНАС д.д. Бугојно	Негативно	Негативно	29
4.	КЈКП ВиК д.о.о. Сарајево	Негативно	С резервом	25
5.	ЈП Међународни аеродром Тузла д.о.о.	Негативно	Негативно	25

¹⁵ Надлежност Уреда за ревизију обухвата и предузеће у којем држава има власнички удјел од 50% плус једну дионицу или више (Закон о ревизији институција у ФБиХ, члан 11. став 3).

6.	ЈП „Сарајево-шуме“ д.о.о. Сарајево	Негативно	Негативно	24
7.	ЈП „Међународна зрачна лука – Аеродром Мостар“ д.о.о. Мостар	Негативно	С резервом	12
8.	Енергоинвест д.д. Сарајево	Негативно	С резервом	17
9.	Привредно друштво за производњу и транспорт гаса „БХ ГАС“ д.о.о. Сарајево	С резервом	С резервом	11
10.	ЈП „Водовод“ д.о.о. Тузла	С резервом	С резервом	18
11.	ЈП ШГД „Шуме Херцеговачко-неретванске“ д.о.о. Мостар	С резервом	Негативно	15
12.	ЈП „Високо Екоенергија“ д.о.о. Високо	С резервом	С резервом	18
13.	ЈП „Гријање“ д.о.о. Зеница	С резервом	С резервом	12
14.	ЈКП „Водоград“ д.о.о. Прозор – Рама	С резервом	С резервом	20
15.	ЈКП Комунално д.о.о. Ливно	с резервом	Негативно	23
16.	ЈП „Шуме Тузланског кантона“ д.д. Кладањ	С резервом	Негативно	22
17.	ЈП „Цесте ФБиХ“ д.о.о. Сарајево	С резервом	С резервом	15
18.	ЈКП Сарајевогас д.о.о. Сарајево	С резервом	С резервом	10
19.	Технички ремонтни завод д.д. Хаџићи	Негативно	С резервом	19
20.	ЈКП Водовод д.о.о. Цазин	С резервом	С резервом	16
21.	ЈП Вик д.о.о. Зеница	С резервом	С резервом	10

Табела 25. Преглед датих мишљења и броја препорука предузећима

Напомињемо да је у седам извјештаја, уз дата мишљења о финансијским извјештајима, скренута пажња на одређена питања. Скренута је пажња у четири извјештаја у којима је дато мишљење с резервом и у три у којима је дато негативно мишљење.

Такођер, скренута је пажња на одређена питања и уз мишљења о усклађености са законским прописима за 13 субјеката, од којих је осам уз мишљење с резервом и пет уз негативно мишљење.

3.8.1 Најважнији налази и препоруке

У наставку је преглед најважнијих налаза који су утврђени приликом обављања ревизија предузећа, те датих препорука:

- Одређени број предузећа није, у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о провођењу финансијског управљања и контроле у јавном сектору у ФБиХ, успоставио функционалан систем интерних контрола по COSO моделу. Велики број интерних аката није усклађен са законским прописима или нису никако донесени, те се не врши процјена ризика.

Успоставити систем интерних контрола у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору.

- Није се успоставило и осигурало функционисање одјела интерне ревизије као кључног елемента интерног надзора којим се осигурава систематичан, дисциплиниран приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања, у складу са захтјевима Закона о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

Успоставити и осигурати функционисање одјела интерне ревизије, у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Законом о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ.

- Трогодишњи план пословања није донесен сходно одредбама Закона о јавним предузећима у ФБиХ, како би представљао основу за извршење пословних активности за период на који се односи.

Израдити трогодишњи план пословања, у складу са Законом о јавним предузећима у ФБиХ.

- Код одређених предузећа пријем запосленика у радни однос није вршен у складу са Законом о раду, који налаже обавезно провођење процедуре јавног оглашавања, већ су примјењивана изузећа, сходно Уредби о поступку пријема у радни однос. На овај начин није испоштована транспарентност код запошљавања. Међутим, ни примјена изузећа сходно Уредби није испоштована с обзиром на то да су друштва закључивала нове уговоре са истим особама и након истека рока који је дозвољен Уредбом.

Пријем у радни однос вршити у складу са Законом о раду с циљем осигурања транспарентности и једнаког приступа запошљавању, а у случају потребе досљедно примјењивати Уредбу о поступку пријема у радни однос.

- Уговори о дјелу закључивани су за систематизирана радна мјеста.

Уговоре о дјелу закључивати за послове који не представљају редовне послове и не представљају систематизована радна мјеста.

- Нису досљедно примјењиване одредбе Међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и Међународних стандарда финансијског извјештавања (МСФИ) приликом састављања финансијских извјештаја, што је имало за посљедицу да нису реално исказана средства, обавезе, приходи, расходи, финансијски резултат, а самим тим ни капитал.

Приликом састављања и презентације финансијских извјештаја обавезна је примјена Међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и Међународних стандарда финансијског извјештавања (МСФИ), како је прописано Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

Најчешћи пропусти у примјени МРС-а и МСФИ-ја:

- За потраживања старија од годину дана није вршена процјена очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти, што за посљедицу може имати да су расходи потцијењени, а потраживања и финансијски резултат прецијењени.

За потраживања извршити процјену очекиваних кредитних губитака, у складу са МСФИ-јем 9 – Финансијски инструменти, ради фер и тачног исказивања имовине (потраживања) и финансијског резултата.

- На датум биланса није вршена оцјена умањења вриједности имовине у складу с одредбама МРС-а 36 – Умањење имовине, које налажу да се на крају сваког извјештајног периода процијени постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена, што за посљедицу има да се вриједност некретнина, постројења и опреме може значајно разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Стандарда. Потребно је истаћи да одређена предузећа улагања у инвестиције у току воде дужи период, а да није извршена процјена надокнадивих улагања.

На датум биланса вршити процјену умањења вриједности средстава, односно процјену надокнадиве вриједности таквог средства, у складу са захтјевима МРС-а 36 – Умањење имовине, те извршити оцјену признавања средстава у билансу стања, у складу са захтјевима МСФИ-ја.

- Код одређеног броја предузећа није се могла потврдити вриједност залиха јер Друштва не прате рочну структуру залиха, нити су вршила вредновање, односно усклађивање вриједности залиха у складу с МРС-ом 2 – Залихе, према којем се залихе вреднују по трошку или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа.

Вредновање и усклађивање вриједности залиха материјала вршити у складу са захтјевима МРС-а 2 – Залихе, ради реалног исказивања њихове вриједности.

- Одређени број предузећа нема успостављено материјално књиговодство, те нема адекватну евиденцију о кретању залиха, нити су залихе вредноване у складу са захтјевима МРС-а 2 – Залихе, и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, а самим тим није реално исказана имовина ни финансијски резултат.

Успоставити материјално књиговодство у складу са захтјевима МРС-а 2 – Залихе, и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

- Резервисања по основу извјесних судских спорова нису вршена у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства, која се признају када предузећа имају садашњу обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја, када је вјероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за измирење обавеза и када се износ обавеза може поуздано процијенити.

Резервисања по основу извјесних судских спорова вршити у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства, како би финансијски извјештаји по свим битним питањима приказали истинито и објективно финансијски положај и резултат пословања.

- Биљешке уз финансијске извјештаје за дио предузећа нису састављане у складу с тачком 25 МРС-а 1 – Презентација финансијских извјештаја, нити је менаџмент при састављању финансијских извјештаја процијенио и објавио способност предузећа да настави пословати у временски неограниченом периоду.

Биљешке уз финансијске извјештаје састављати у складу с МРС-ом 1 – Презентација финансијских извјештаја.

- За исплаћене плаће нису благовремено уплаћене обавезе по основу доприноса за пензионо и инвалидско осигурање, здравство и незапосленост, што није у складу са Законом о доприносима, Правилником о начину обрачунавања и уплате доприноса и Законом о јавним предузећима.

Обавезе за порезе и доприносе на исплаћене плаће измиривати благовремено, уз исплату плаће, у складу Законом о доприносима и Законом о јавним предузећима.

- Велики дио ревидираних комуналних предузећа не располаже доказима о статусу власништва над некретнинама у посједу, а посебно над комуналном инфраструктуром.

У сарадњи са оснивачима комуналних предузећа осигурати потпуну документацију о објектима комуналне инфраструктуре због фер и истинитог приказивања вриједности средстава предузећа у већинском државном власништву у финансијским извјештајима.

- Код водоводних предузећа остварују се значајни губици на мрежи приликом испоруке воде крајњим купцима, што указује на бесправне прикључке и друге проблеме на мрежи при снабдијевању водом.

Потребно је подузети активности на контроли бесправно прикључених корисника и поправци водоводне мреже како би се губици свели на најмању могућу мјеру, чиме би се заштитили интереси Друштва, у складу са Законом о привредним друштвима.

- Попис имовине и обавеза није извршен детаљно и свеобухватно у свим предузећима, с циљем утврђивања стварног стања, нити је извршено усклађивање стварног стања са књиговодственим, како је прописано Законом о рачуноводству и ревизији у Федерацији БиХ.

Попис имовине и обавеза вршити детаљно и свеобухватно, с циљем да се утврди стварно стање, те у пословним књигама изврши усклађивање стварног стања са књиговодственим, како је прописано Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

- Набавке роба, услуга и радова нису вршене у потпуности у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и provedбеним актима (поступци нису покретани благовремено, избор поступака није адекватан и набавке су вршене на основу уговора закључених у претходним годинама).

Набавке у потпуности вршити у складу с процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и provedбеним актима везаним за јавне набавке.

У наставку је преглед поступања по препорукама предузећа:

Ред. бр.	Групе субјеката ревизије	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама				
		Реализовано	Дјелимично реализовано	Није реализовано	Без оцјене/непроводно	УКУПНО
1	2	3	4	5	6	7 (3+4+5+6)
1.	ШПД ЗДК д.о.о. Завидовићи	5	1	2	-	8
	<i>постотак</i>	62,5%	12,5%	25%	%	100%
2.	УНИС „ГИНЕХ“ д.д. Горажде	Није вршена ревизија				
3.	БИНАС д.д. Бугојно	Није вршена ревизија				
4.	КЈКП ВИК д.о.о. Сарајево	7	2	13	-	22
	<i>постотак</i>	31,82%	9,09%	59,09%	0%	100%
5.	ЈП Међународни аеродром Тузла д.о.о.	4	2	13	-	19
	<i>постотак</i>	21,05%	7,69%	68,42%	0%	100%
6.	КЈП „Сарајево-шуме“ д.о.о. Сарајево	2	2	9	1	14
	<i>постотак</i>	14,28%	14,28%	64,29%	7,14%	100%
7.	ЈП „Међународна зрачна лука – Аеродром Мостар“ д.о.о. Мостар	15	5	6	2	28
	<i>постотак</i>	53,57%	17,86%	21,43%	7,14%	100%
8.	Енергоинвест д.д. Сарајево	-	2	6	5	13
	<i>постотак</i>	0%	15,28%	46,15%	38,46%	100%
9.	Привредно друштво за производњу и транспорт гаса „БХ ГАС“ д.о.о. Сарајево	2	1	8	5	16
	<i>постотак</i>	12,5%	6,25%	50%	31,25%	100%
10.	ЈП Водовод Тузла	1	4	2	-	7
	<i>постотак</i>	14,29%	57,14%	28,57%	0%	100%
11.	ЈП ШГД „Шуме Херцеговачко-неретванске“ д.о.о. Мостар	Није вршена ревизија				
12.	ЈП „Високо Екоенергија“ д.о.о. Високо	Није вршена ревизија				
13.	ЈП „Грињање“ д.о.о. Зеница	Није извршена оцјена поступања по препорукама				
14.	ЈКП „Водоград“ д.о.о. Прозор – Рама	Није вршена ревизија				
15.	ЈКП Комунално д.о.о. Ливно	Није вршена ревизија				
16.	ЈП „Шуме Тузланског кантона“ д.д. Кладањ	7	4	8	-	19
	<i>постотак</i>	36,84%	21,05%	42,11%	0%	100%
17.	ЈП „Цесте ФБиХ“ д.о.о. Сарајево	11	5	7	-	23
	<i>постотак</i>	47,82%	21,74%	30,43%	0%	100%
18.	КЈКП Сарајевогас д.о.о. Сарајево	Није извршена оцјена поступања по препорукама				
19.	Технички ремонтни завод д.д. Хаџићи	Није вршена ревизија				
20.	ЈКП Водовод д.о.о. Цазин	Није вршена ревизија				
21.	ЈП ВИК д.о.о. Зеница	22	1	1	-	24
	<i>постотак</i>	91,67%	4,17%	4,17%	0%	100%
УКУПНО		76	29	75	13	193
<i>постотак</i>		39,18%	14,95%	38,65%	7,22%	100%

Табела 26. Информације о поступању по препорукама предузећа

Од 21 ревизије, код 11 је извршена оцјена поступања по препорукама, код осам није оцијењено поступање јер се ревизија вршила први пут и код двије није извршена оцјена због протока времена (више од десет година).

У наставку је преглед ревидираних субјеката, с датим мишљењима за 2021. годину, основама за изражавање мишљења и истакнутим питањима:

Субјекти ревизије	Дата мишљења/основа за мишљење/истицање питања
1	2
ШПД ЗДК д.о.о. Завидовићи	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На датум биланса није извршена оцјена умањења вриједности имовине која је исказана у износу од 12.692.732 КМ, сходно одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине. То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности, односно да су средства и финансијски резултат за 2021. годину прецијењени; 2. Друштво није успоставило адекватне интерне контроле које би биле усмјерене на превенцију и откривање могуће злоупотребе у процесу дозначавања, сјече, класирања, мјерења и отпремања дрвних сортимената, што ствара сумњу у исказане приходе од продаје готових производа и залихе готових производа, а тиме и у финансијски резултат; 3. Краткорочна потраживања су прецијењена, а расходи потцијењени, због чега је финансијски резултат за 2021. годину више исказан за 96.622 КМ јер није извршена исправка вриједности потраживања из ранијих година, која се односе на потраживања од предузећа у стечају „Криваја“ Завидовићи и „Ступчаница“ Олово. С обзиром на то да се ради о ненаплативим потраживањима, потребно је извршити исправку на терет расхода, у складу с МСФИ-јем 9 – Финансијски инструменти; 4. Стална средства су прецијењена, а расходи потцијењени, због чега је финансијски резултат за 2021. годину више исказан за 80.598 КМ јер неотписана вриједност шумскопривредне основе ШПП „Оловско“ није искњижена на терет расхода, што није у складу с МРС-ом 16 – Некретнине, постројења и опрема. Шумскопривредна основа истекла је са 31. 12. 2021. године и нема употребну вриједност. <p>Мишљење о усклађености: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послови биолошке обнове шума нису извршени минимално у обиму који је предвиђен шумскопривредним основама, што није у складу са Законом о шумама Зеничко-добојског кантона и Уговором о преносу послова управљања државним шумама на подручју Зеничко-добојског кантона. У 2021. години послови биолошке обнове шума извршени су за 995 ха у износу од 760.196 КМ, а планирано је за 4.797 ха или 3.977.400 КМ, што представља само 20,7% у односу на обим утврђен шумскопривредним основама; 2. Друштво није у току године понудило накнадном продајом, односно лицитацијом/јавним надметањем, минимално 20% класираних шумских дрвних сортимената, што није у складу са Одлуком о начину продаје шумских дрвних сортимената поријеклом из државних шума на територију ФБиХ. Након проведене 24 лицитације у 2021. години, укупно расписана дрвна маса износила је 32.590 м³, а остварена је сјеча дрвне масе у укупном износу од 309.073 м³, односно 10,54%, и значајно је мања у односу на минимум прописан Одлуком; 3. Приликом годишњег пописа имовине, код пописа земљишта и грађевинских објеката није извршена анализа власништва над исказаном имовином, није извршена анализа неупотребљивих залиха, те није извршен попис нематеријалних средстава у припреми и датих аванса, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Такођер, констатовани су пропусти код пописа залиха дрвних сортимената, који могу имати значајне посљедице на исказана стања залиха; 4. Набавке услуга сјече, израде и извоза дрвних сортимената у износу од најмање 4.598.188 КМ нису обухваћене Планом јавних набавки нити посебним одлукама, што није у складу са Законом о јавним набавкама. Наиме, ове набавке планиране су у износу од 6.500.000 КМ, а реализоване су у износу од 11.098.188 КМ; 5. Друштво није доставило трогодишњи план пословања Уреду за ревизију институција у ФБиХ у складу с одредбама члана 22. Закона о јавним предузећима у ФБиХ.

	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Друштво је основано ради управљања државним шумама, у складу са Законом о шумама ЗДК, те има за циљ очување, заштиту и боље кориштење природних станишта и шумског биодиверзитета. Скрећемо пажњу на то да је највећи дио остварених пословних прихода за 2021. годину (80,68%) утрошен на плаће радника и трошкове ангажовања услуга коопераната за послове који су у надлежности Друштва. Наведено указује на то да су ресурси усмјерени на покриће трошкова плаћа и производних услуга, а не на обављање послова који су дати у надлежност Друштву; • Друштво није измиривало обавезе за накнаду за кориштење државних шума у ранијем периоду, које на 31. 12. 2021. године износе 3.308.499 КМ, што није у складу с чланом 38. Закона о шумама ЗДК.
<p>УНИС „ГИНЕХ“ д.д. Гораче</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На датум биланса није извршена оцјена постоје ли било какви показатељи да је вриједност опреме, алата, намјештаја и транспортних средстава умањена, нити је вршена процјена надокнадиве вриједности за таква средства сходно одредбама МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Опрема, алат, намјештај и транспортна средства исказани су у износу од 39.383.400 КМ. То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности, односно да су средства и финансијски резултат за 2021. годину прецијењени. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Друштво није успоставило и осигурало функционисање Одјела интерне ревизије као кључног елемента интерног надзора којим се осигурава систематичан, дисциплиниран приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања, у складу са захтјевима Закона о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Трошкови посредничких провизија који су исказани у износу од 234.132 КМ односе се на услуге посредовања у извозу које Друштво плаћа на основу закључених уговора о посредовању. Утврђено је да Друштво нема интерни акт којим би се регулисале процедуре ангажовања посредника, што је имало за посљедицу да посредничким уговорима нису јасно дефинисане обавезе посредника, да су се неки уговори закључивали знатно касније од уговора склопљених са крајњим купцима и да је Друштво имало различит приступ уговарању односно различите износе провизија за посредничке услуге, које су се у ревидираној години кретале између 5 и 20% по закљученом уговору
<p>БИНАС д.д. Бугојно</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На датум биланса није извршена оцјена умањења вриједности имовине исказане у износу од 17.654.526 КМ, у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине. Због тога се књиговодствена вриједност сталних средстава може разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине; 2. Друштво не врши евидентирање залиха готових производа у складу са захтјевима МРС-а 2 – Залихе, јер не врши обрачун производње на основу одговарајућих књиговодствених докумената, због чега није могуће утврдити ефекте разлике између продајне цијене и цијене коштања; 3. За потраживања старија од годину дана у износу од најмање 3.514.612 КМ Друштво није извршило процјену очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти. То за посљедицу може имати да су расходи потцијењени, а имовина (потраживања) и финансијски резултат прецијењени за наведени износ; 4. Не можемо потврдити исказане обавезе за порезе и доприносе у износу од 12.436.449 КМ јер је у протеклом периоду Влада ФБиХ у својству солидарног дужника по овом основу извршила плаћање у укупном износу од 7.685.333 КМ за извршење пресуда по судским споровима. Такођер, Друштво од 2019. године није усагласило ове обавезе с Порезном управом ФБиХ; 5. Не можемо потврдити исказани капитал Друштва у износу од најмање 4.584.229 КМ јер Скупштина Друштва није поступила у складу с Одлуком Владе ФБиХ о финансијској консолидацији привредног друштва „Бинас“ д.д. Бугојно и за износ измиренних обавеза повећала учешће државног капитала, у складу с чланом 3. Закона о финансијској консолидацији привредних друштава у ФБиХ; 6. Приликом састављања годишњих финансијских извјештаја Управа Друштва није извршила процјену способности субјекта да настави пословати у временски неограниченом периоду у складу с тачком 25 МРС-а 1 – Презентација финансијских извјештаја.

	<p>Акумулирани губитак на 31. 12. 2021. године износи 12.156.073 КМ и изнад је висине основног капитала. Коefицијент текуће ликвидности је 0,38, што указује на то да Друштво текућим средствима није у могућности правовремено измиривати доспјеле новчане обавезе. Ове околности стварају сумњу у способност Друштва да настави с временски неограниченим пословањем, што није објављено у финансијским извјештајима у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ;</p> <p>7. Друштво није извршило резервисања за покренуте судске спорове у износу од најмање 5.700.402 КМ, а односе се на тужбе радника за разлике плаћа, топли оброк, регрес и отпремнине у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства. То може имати за посљедицу да су расходи и обавезе потцијењени, а финансијски резултат прецијењени.</p> <p>Мишљење о усклађености: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Друштво није успоставило и осигурало функционисање Одјела интерне ревизије као кључног елемента интерног надзора којим се осигурава систематичан, дисциплиниран приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања, у складу са захтјевима Закона о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; 2. Не можемо потврдити намјенски утрошак грант средстава додијељених од Федералног министарства енергије, рударства и индустрије у износу од 436.744 КМ за финансирање развојних пројеката за покретање производње, јер их је Друштво искористило за измиривање обавеза као што су плаће, обавезе за електричну енергију и друге обавезе; 3. Не може се потврдити да је Друштво проводило редовне мјере управљања ризиком и мјере за обезбјеђење адекватности капитала у складу са Законом о финансијском пословању с обзиром на то да Друштво послује у условима потпуне неликвидности и инсолвентности и има условну блокаду рачуна, те да акумулирани губитак премашује укупан капитал Друштва за 7.126.251 КМ; 4. Обрачун плаћа током године у Друштву није се вршио на основу евиденције о радном времену лица ангажованих на раду, што није у складу с Правилником о садржају и начину вођења евиденције о радницима и другим лицима ангажованим на раду; 5. Друштво није уплаћивало обавезе по основу плаћа, пореза и доприноса на плаће које на 31. 12. 2021. године износе 17.524.218 КМ, од чега се на обавезе из 2021. године односи 5.344.068 КМ, што није у складу с одредбама Закона о доприносима и Закона о порезу на доходак; 6. Годишњи попис имовине и обавеза није извршен у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ јер није извршен попис потраживања, обавеза и новчаних средстава, није извршена анализа употребљивости залиха и нису извршена усаглашавања потраживања и обавеза путем извода отворених ставки. <p>Истицање питања</p> <p>Скупштина Друштва није засједала у 2021. години, на што указујемо с обзиром на то да Друштво већ дужи период има проблема у пословању, а само у 2021. години постојала су два активна уговора са купцима, пословни приходи остварени су у износу од 1.628.859 КМ, а трошкови 7.694.746 КМ;</p> <p>Због неисплаћених плаћа радници Друштва су у периоду од 12. 8. 2021. до 16. 11. 2021. године самовољно обуставили рад, а Управа Друштва је 21. 9. 2021. године поднијела суду приједлог за одређивање мјере осигурања – забране штрајка. Суд је Рјешењем од 16. 11. 2021. године утврдио да се дешавања која се односе на обуставу рада у Друштву у периоду од аугуста до новембра 2021. године не могу окарактерисати као штрајк, јер суду нису предочени докази да се ради о штрајку који је организовао Синдикат Друштва;</p> <p>Друштво је 2007. године издало под закуп земљиште површине од најмање 35.000 м² физичким лицима за подизање воћњака на период од 20 година, уз укупну вриједност закупнине од 12.000 КМ која је и плаћена одмах након закључивања уговора. Није нам презентована документација о томе да ли је за закључивање Уговора о најму добивена сагласност Надзорног одбора и Скупштине будући да се ради о државној имовини која је у већинском власништву ФБиХ.</p>
КЈКП Вик д.о.о. Сарајево	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На датум биланса није извршена оцјена постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена, нити је вршена процјена надокнадиве вриједности за таква средства сходно одредбама МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Имовина је исказана у износу од 815.408.552 КМ, од чега се значајан дио од 225.716.377 КМ односи на инвестиције у току на којима није било промјена од 1992. године.

	<p>То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности, односно да су средства и финансијски резултат за 2021. годину прецијењени;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. На позицији инвестиција у току исказан је уређај за пречишћавање отпадних вода и припадајућа опрема у Бутилама у износу од 47.345.984 КМ који је стављен у функцију, али Друштво није активирало инвестицију у складу са захтјевима МРС-а 16 – Некретнине, постројења и опрема. Наведено има за посљедицу да су расходи и финансијски резултат потцијењени јер није обрачуната амортизација за средство које је у функцији и од којег се остварују економске користи; 3. Не можемо потврдити исказану вриједност залиха у износу од најмање 1.559.513 КМ јер Друштво није вршило вредновање залиха у складу с МРС-ом 2 – Залихе, а ради се о залихама за које је Друштво извршило анализу структуре залихе и које су набављене у ранијим периодима. Ефекте усклађивања на финансијски резултат нисмо могли квантификирати; 4. Не можемо потврдити структуру и висину исказаног капитала од 700.482.636 КМ јер је у оквиру резерви исказан основни капитал од 713.762.573 КМ, иако је основни капитал у 100% власништву Кантона Сарајево и износи 10.000 КМ. Исказивање власничког капитала на резервама није у складу с Концептуалним оквиром за финансијско извјештавање, а право на овај капитал није утврђено; 5. Приликом састављања годишњих финансијских извјештаја Управа Друштва није извршила процјену способности субјекта да настави пословати у временски неограниченом периоду у складу с тачком 25 МРС-а 1 – Презентација финансијских извјештаја. Друштво је у 2021. години остварило нето губитак у износу од 13.289.937 КМ, а континуирано биљежи губитке који су од 2012. до 2021. године износили 185.518.099 КМ, има значајне губитке воде, а цијена воде није формирана у складу са Законом о комуналним дјелатностима Кантона Сарајево. Ове околности стварају сумњу у способност Друштва да настави с временски неограниченим пословањем, што није објављено у финансијским извјештајима у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.
	<p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цијена воде није сачињена у складу са Законом о комуналним дјелатностима Кантона Сарајево јер у њу није укључена амортизација, која се састоји из амортизације сталних средстава даваоца комуналне услуге (Друштво) и амортизације сталних средстава инфраструктурног комуналног система (водоводне и канализационе мреже), односно јавних добара у опћој употреби, што за посљедицу има да цијена није формирана на економским показатељима; 2. Органи управљања нису подузели одговарајуће активности како би Друштво заштитили од негативних економских посљедица губитака воде, за које смо утврдили да износе цца 71%, а који указују на бесправне прикључке, потребу санације водоводне инфраструктуре и потребу увођења у систем јавног водоснабдијевања свих корисника на подручју Кантона Сарајево. Наведено није у складу са Законом о привредним друштвима, према којем су у обавези да послове обављају савјесно, с пажњом доброг привредника и у разумном увјерењу да дјелују у најбољем интересу Друштва; 3. Приликом годишњег пописа имовине, код пописа земљишта и грађевинских објеката није извршена анализа власништва и располагања над исказаном имовином, није извршена анализа неупотребљивих залиха, инвестиције у току су само преписане из књиговодствених евиденција, те није извршен попис ванбилансне евиденције, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; 4. Друштво није доставило трогодишњи план пословања Уреду за ревизију институција у ФБиХ у складу с одредбама члана 22. Закона о јавним предузећима у ФБиХ.
<p>ЈП Међународни аеродром Тузла д.о.о.</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На позицији материјалних средстава у припреми исказани су путнички терминали Фаза И и Фаза ИИ у износу од 5.342.631 КМ који су стављени у функцију, али Друштво није активирало инвестицију у складу са захтјевима МРС-а 16 – Некретнине, постројења и опрема. Наведено има за посљедицу да су расходи и финансијски резултат потцијењени јер није обрачуната амортизација за средства која су у функцији и од којих се остварују економске користи; 2. На датум биланса није извршена оцјена постоје ли било какви показатељи умањења вриједности материјалних средстава у припреми исказаних у износу од 6.711.968 КМ, нити је вршена процјена надокнадиве вриједности за таква средства сходно МРС-у 36 – Умањење вриједности имовине и одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. То може имати за посљедицу да се књиговодствена вриједност материјалних средстава у припреми може разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Закона и МРС-а 36;

	<p>3. Имовина Друштва је потцијењена за 2.080.322 КМ јер у финансијским извјештајима нису исказане некретнине које су Друштву приликом оснивања додијељене и наведене у Статуту, и то објекат путничког терминала, портирница са надстрешницом и паркинг за аутомобиле, што није у складу са МРС-ом 16 – Некретнине, постројења и опрема и Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ;</p> <p>4. Приликом састављања годишњих финансијских извјештаја Управа Друштва није извршила процјену способности субјекта да настави пословати у временски неограниченом периоду у складу с тачком 25. МРС-а 1 – Презентација финансијских извјештаја. Акумулирани губитак претходних година исказан је у износу од 3.462.650 КМ, што са исказаним губитком извјештајне године од 1.564.194 КМ премашује укупан капитал Друштва за 966.744 КМ. Друштво највећи дио свог пословања обавља само са једним купцем и значајним дијелом се финансира од виших нивоа власти. Ове околности стварају сумњу у способност Друштва да настави с временски неограниченим пословањем;</p> <p>5. За потраживања старија од годину дана у износу од најмање 154.241 КМ није извршена процјена очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти. То за посљедицу може имати да су расходи потцијењени, а имовина (потраживања) и финансијски резултат прецијењени за наведени износ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Основни капитал Друштва, према члану 9. Статута, износи 6.140.424 КМ и састоји се од средстава у новцу од 4.060.102 КМ и у стварима у вриједности од 2.080.322 КМ, које чине: привремени путнички терминал, портирница са надстрешницом и паркинг за аутомобиле. Ове некретнине, које је оснивач додијелио на кориштење Друштву приликом оснивања и које су наведене у Статуту у дијелу капитала, нису књиговодствено евидентирани као основни капитал, нити је овај капитал уписан у судском регистру. Наиме, суд није прихватио овај основ за повећање капитала јер не постоји доказ о упису некретнина у корист Друштва због неријешених питања војне имовине, односно земљишта на којем се оне налазе. <p>Мишљење о усклађености: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Пријем у радни однос на одређено вријеме проводио се без јавног оглашавања, што није у складу са Законом о раду, а приликом примјене изузећа у запошљавању закључивани су уговори о раду на период дужи од 120 дана, без провођења поступка јавног оглашавања, што није у складу с Уредбом о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у Тузланском кантону; Друштво није доставило трогодишњи план пословања Уреду за ревизију институција у ФБиХ у складу с одредбама члана 22. Закона о јавним предузећима у ФБиХ; Не можемо потврдити намјенски утрошак донација које су примљене у периоду од 2008. до 2021. године, у износу од најмање 777.782 КМ, јер је на 31. 12. 2021. године Друштво евидентирало неутрошени износ од 2.738.742 КМ које је добило за потребе улагања у стална средства, а укупан износ новчаних средстава у домаћој валути износи 1.960.960 КМ, што није у складу са одлукама и споразумима којима су утврђене намјене утрошка средстава; Приликом годишњег пописа имовине и обавеза није извршена анализа статуса материјалних средстава у припреми и власништва над имовином, те није утврђено стварно стање потраживања и обавеза, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; Код провођења поступака јавних набавки роба, услуга и радова у износу од најмање 362.629 КМ Друштво је закључивало уговоре по цијенама знатно већим од осигураних средстава, проводило поступке у већим износима од оних процијењених планом јавних набавки, те није сачињавало тендерску документацију у складу са Законом о јавним набавкама БиХ.
<p>КЈП „Сарајево-шуме“ д.о.о. Сарајево</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Није извршено усаглашавање капитала исказаног у књиговодственим евиденцијама Друштва с власничким капиталом регистрованим у судском регистру за државни капитал и исказаном у ранијим годинама, који је настао на основу преноса послова управљања државним шумама и шумским земљиштем. Основни капитал у судском регистру и Статуту Друштва исказан је у износу од 10.000 КМ, а у пословним књигама, поред њега, исказан је државни капитал од 354.573.698 КМ и дионички капитал од 408.699 КМ. Исказивање шума и шумског земљишта, који су у државном власништву, у имовини и капиталу има за посљедицу да су прецијењени за наведени износ и да финансијски извјештаји нису састављени у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; Друштво није могло признати приход у износу од 409.756 КМ за примљену накнаду за експроприрано земљиште на подручју општине Трново јер није власник шума и шумског земљишта. Такођер, није добило сагласност оснивача за поступање по добивеној накнади; На датум биланса није извршена оцјена умањења вриједности имовине у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине, због чега се књиговодствена вриједност сталних средстава у износу од 10.878.122 КМ може разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Закона и Стандарда.

	<p>То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности, односно да су средства и финансијски резултат за 2021. годину прецијењени.</p> <p>Мишљење о усклађености: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Послови биолошке репродукције шума нису извршени у минималном у обиму који је предвиђен шумскопривредним основама, у складу са Законом о шумама Кантона Сарајево и Уговором о преносу послова управљања државним шумама на подручју Кантона Сарајево. У 2021. години шумскоузгојни радови извршени су у износу од 94.444 КМ, односно 7% од планираних (1.249.709 КМ). Није поступљено ни у складу са чланом 19. Закона, према којем све површине настале чистом сјечом морају бити пошумљене у року од двије године након сјече или шумског пожара, природном обновом или путем пошумљавања; 2. Трогодишњи план пословања за период 2021–2023. те на основу њега настали План за 2021. годину донесени су тек у новембру 2021. године и не могу представљати основу за праћење и извршење пословних активности текуће године на начин прописан чланом 24. Закона о јавним предузећима у ФБиХ. Усвојени План пословања није достављен Уреду за ревизију институција у ФБиХ у складу с одредбама Закона о јавним предузећима у ФБиХ; 3. Продаја шумских дрвних сортимената није вршена транспарентно и на тржишни начин, у складу с Одлуком о начину продаје дрвних сортимената поријеклом из државних шума на територији ФБиХ. Испоручене су веће количине (150.709 м³) од уговорених путем јавног оглашавања (137.466 м³), а за додатне испоруке нису примјењиване увећане цијене сходно Јавном огласу. Друштво није понудило минимално 20% класираних шумских дрвних сортимената накнадном продајом, јер је путем лицитације уговорено 13.027 м³, што је 8,64% од остварене реализације; 4. Пописом имовине и обавеза на датум биланса није утврђено стварно стање, нити је у пословним књигама извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем имовине дате другим правним лицима на зајам, потраживања, резервирања и осталих пасивних разграничења, на начин прописан Правилником о попису имовине и обавеза и Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; 5. Надзорни одбор и Скупштина Друштва су се у јулу 2019. године огласили ненадлежним у поступку потпуне експропријације некретнина (28.027 м²) на подручју општине Трново, која је дата Друштву на господарење, због чега Друштво није судјеловало у поступцима експропријације на начин прописан чланом 4. Уговора о преношењу послова управљања над државним шумама и шумским земљиштима у административним границама Кантона Сарајево. Друштво није поступило ни у складу са чланом 4. Закона о шумама Кантона Сарајево, којим је утврђено да шуме и шумско земљиште, као добро од опћег интереса, уживају посебну бригу и заштиту Кантона Сарајево и општина; 6. Не можемо потврдити да је Друштво транспарентно и ефикасно користило јавна средства у вези с предметима набавки, према Закону о јавним набавкама. Предвиђене су набавке услуга сјече и извоза дрвних сортимената за 2021. годину у износу од 1.000.000 КМ, а након проведених процедура набавке у складу с Анексом ИИ дио Б Закона закључени су уговори укупне вриједности од 1.886.468 КМ, што је значајно више од планираних. Набавка намјенског возила са надоградњом за ватрогасне потребе (119.000 КМ) није извршена у уговореном року и са надоградњом. Надзорни одбор није дао сагласност на све поступке процијењене вриједности изнад 50.000 КМ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Друштво је основано ради управљања државним шумама и, у складу са Законом о шумама Кантона Сарајево, има за циљ очување, заштиту и боље кориштење природних станишта и шумског биодиверзитета. Скрећемо пажњу на то да је највећи дио остварених пословних прихода за 2021. годину (74%) утрошен на плаће радника и трошкове ангажовања услуга коопераната за послове који су у надлежности Друштва, а да је извршено само 7% прописаних послова биолошке репродукције шума. Наведено указује на то да су ресурси усмјерени на покриће трошкова плаћа и производних услуга, а не на обављање послова из надлежности; • У органима управљања Друштва током ревидиране године било је сталних измјена усљед истека мандата и оставки, због чега се нису обављали послови из њихове надлежности у складу са Статутом и Законом о јавним предузећима у ФБиХ. Скупштину чини један опуномоћеник, што није у складу са Статутом, више пута током године није било Надзорног одбора, у Управи је било више измјена током године, те је у једном периоду Друштво било без Управе. Извршни директор и предсједница Одбора за ревизију поднијели су неопозиве оставке. Све то указује на велике ризике у пословању, посебно уважавајући дјелатност којом се Друштво бави и вриједност шуме којом господари, као добро од опћег интереса; • Друштво је током године вршило пријем радника на одређено до три мјесеца, до окончања процедуре по јавном огласу. Тако је, на примјер, одлукама директора примљено 29 радника до окончања јавног конкурса, а најдуже до три мјесеца.
--	--

	<p>Запошљавање прије окончања конкурсне процедуре није у складу са чланом 5. Уредбе о поступку пријема у радни однос у јавном сектору на територији Кантона Сарајево јер се не може сматрати неопходним хитним ангажирањем радника с обзиром на то да се ради о редовним пословима који су Друштву дати у надлежност, могу се планирати и континуирано се обављају. Исто тако, током године осам радника је стекло право на уговор на неодређено вријеме, јер се са њима закључивало више узастопних уговора на одређено вријеме.</p>
<p>ЈП „Међународна зрачна лука – Аеродром Мостар“ д.о.о. Мостар</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На датум биланса није извршена оцјена постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена, нити је вршена процјена надокнадиве вриједности за таква средства сходно МРС-у 36 – Умањење вриједности имовине, и одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности исказане у износу од 12.650.921 КМ, односно да су средства и финансијски резултат за 2021. годину прецијењени; 2. Приликом састављања финансијских извјештаја Управа Друштва није извршила процјену, нити објавила значајну неизвјесност у вези сталности пословања Друштва, односно није поступила у складу са МРС-ом 1 – Презентација финансијских извјештаја. Друштво остварује губитак у пословању, што за посљедицу има исказане акумулиране губитке претходних година од 1.656.383 КМ, и што са исказаним губитком извјештајне године износи 2.559.113 КМ. Приходи од субвенција и донација већи су од прихода које Друштво остварује обављањем редовних пословних активности и износе 2.250.119 КМ, што је 90% укупно остварених прихода. Наведено омогућава Друштву покриће текућих трошкова пословања, од чега само за плаће и остала особна примања 1.763.858 КМ. Ове околности стварају сумњу у способност Друштва да настави с временски неограниченим пословањем, што није објављено у финансијским извјештајима, због чега она нису састављена у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; 3. Није извршена процјена обавеза за покренуте судске спорове у износу од најмање 75.000 КМ, нити је извршено резервисање у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, због чега су обавезе и трошкови потцијењени, а финансијски резултат прецијењен. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У Друштву није формиран одбор за ревизију који разматра студије ризика и осигурава да интерне контроле буду адекватне и функционишу како је предвиђено, што није у складу с одредбама Статута и Закона о јавним предузећима у ФБиХ. Поред тога, није формиран ни одјел за интерну ревизију у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, што је обавеза Друштва као субјекта од јавног интереса; 2. Трогодишњи план пословања није достављен Уреду за ревизију институција у ФБиХ у складу с одредбама члана 22. Закона о јавним предузећима у ФБиХ; 3. Друштво, иако је било обавезно, није за све набавке примјењивало одредбе Закона о јавним набавкама, као ни одредбе његових проведбених и интерних аката, како би се осигурала транспарентност и омогућио већи степен стварне конкуренције и ефикасније трошење јавних средстава. Такођер, није сачинило измјене и допуне Плана јавних набавки због значајног одступања реализираних од планираних набавки. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • У складу са Статутом Друштва, Управу чине: директор и извршни директор за развој Зрачне луке – Аеродрома. Одлукама Надзорног одбора и на основу сагласности градоначелника Мостара закључивани су уговори с вршиоцем дужности директора у континуитету од јуна 2020. до јуна 2022. године, а посљедњом измјеном уговор је продужен до 14. децембра 2022. године, или до окончања конкурсне процедуре. С вршиоцем дужности извршног директора уговор је закључен у новембру 2021. на период од шест мјесеци, који је након истека продужен до новембра 2022. године. Надзорни одбор је на другој редовној сједници одржаној 4. 5. 2022. донио Одлуку о расписивању јавног конкурса за избор и именовање директора и извршног директора Друштва, али до окончања ревизије није проведена конкурсна процедура именовања Управе Друштва; • Друштво је током 2021. и 2022. године запошљавало шест радника на одређено вријеме по програму Службе за запошљавање ХНК и примјеном Уредбе о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у Херцеговачко-неретванском кантону. Наконведеног конкурса у априлу 2022. године иста лица су примљена у радни однос на неодређено вријеме.
<p>Енергоинвест д.д. Сарајево</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p>

1. Друштво није вршило мјерење и признавање прихода током реализације појединачних уговора о грађењу у складу са захтјевима МСФИ-ја 15 – Приходи од уговора с купцима, што може имати за посљедицу да се укупни приходи и пратећи повезани трошкови разликују од прихода и трошкова у случају да је Друштво на одговарајући начин примијенило захтјеве овог Стандарда. Утјецај на финансијске извјештаје за годину која се завршила 31. 12. 2021. нисмо у могућности процијенити;
2. Не можемо потврдити вриједност сталних средстава јер Друштво није извршило ревалоризацију средстава у складу са захтјевима МРС-а 16, нити је на датум биланса извршена оцјена постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена, нити процјена надокнадиве вриједности за таква средства сходно МРС-у 36 – Умањење вриједности имовине и одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Ефекте на финансијске извјештаје за годину која се завршила 31. 12. 2021. не можемо квантификирати;
3. Приликом састављања годишњих финансијских извјештаја Управа Друштва није извршила процјену способности субјекта да настави пословати у временски неограниченом периоду у складу са тачком 25. МРС-а 1 – Презентација финансијских извјештаја. Губитак до висине капитала на 31. 12. 2021. године исказан је у износу од 224.270.660 КМ и већи је од исказаног темељног капитала за 3.549.635 КМ. Над некретнинама Друштва постоје заложна права процијењене вриједности од 73.018.604 КМ. Коефицијент текуће ликвидности је 0,59, што указује на то да Друштво текућим средствима није у могућности правовремено измиривати доспјеле новчане обавезе. Ове околности стварају сумњу у способност Друштва да настави с временски неограниченим пословањем, што није објављено у финансијским извјештајима, због чега они нису састављени у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ;
4. Друштво није поступило у складу са захтјевима МСФИ-ја 5 – Дуготрајна имовина намијењена продаји и прекинуто пословање и МРС-а 40 – Улагања у некретнине, јер је извршило рекласификацију дуготрајне имовине која је престала бити класифицирана као намијењена за продају исказану 2.898.462 КМ на инвестицијске некретнине, без да је извршено мјерење фер вриједности како налажу стандарди. Ефекте на финансијске извјештаје за годину која се завршила 31. 12. 2021. нисмо могли утврдити;
5. За потраживања старија од годину дана у износу од 3.568.930 КМ Друштво није извршило процјену очекиваних кредитних губитака на датум биланса у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти, што за посљедицу може имати да су расходи подцијењени, а имовина (потраживања) и финансијски резултат прецијењени за наведени износ. Није поступљено ни у складу са Правилнику о рачуноводственим политикама у дијелу вриједносног усклађивања ненаплаћених потраживања.

Истицање питања

- Против Друштва, Владе ФБиХ и „БХ Гаса“ током 2022. године транспортер природног гаса из Мађарске „ФГСЗ“ покренуо је арбитражни спор у вриједности од 21.125.000 УСД. У извјештају о покренути судским споровима наводи се да реалну прогнозу успеха у поступку није могуће дати имајући у виду измјене позитивних законских прописа, неуједначену судску праксу и недостатак валидне документације, због чега Друштво на 31. 12. за овај спор није извршило резервисање. Резервирања по започетим судским споровима исказана су у износу од 2.921.713 КМ

Мишљење о усклађености: С резервом

Основа за мишљење

- Пријем у радни однос за поједине запосленике није вршен у складу са Законом о раду и Правилнику о раду с обзиром на то да је Друштво запошљавало без провођења јавног оглашавања, односно на основу одлука директорице на период од шест мјесеци, с циљем осигурања транспарентности и једнаког приступа запошљавању;
- Друштво није успоставило и осигурало функционисање Одјела интерне ревизије као кључног елемента интерног надзора којим се осигурава систематичан, дисциплиниран приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања, у складу са захтјевима Закона о унутарњој ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ;
- У току 2021. године плаће и накнаде нису исплаћене у складу са Законом о раду, нити су уплаћивани припадајући порези и доприноси на исплаћене плаће у 2021. години у роковима како је прописано Законом о доприносима и Правилником о начину обрачунавања и уплате доприноса. Укупне обавезе за неисплаћене нето плаће запосленицима за 2021. годину износе 2.620.945 КМ, а обавезе за порезе и доприносе 1.172.347 КМ;
- Није проведен цјеловит попис средстава и обавеза и усаглашавање књиговодственог са стањем утврђеним пописом, како налаже Закон о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.

Истицање питања

- Федерално министарство енергије, рударства и индустрије није издало дозволу за обављање енергетске дјелатности Друштву у складу са Уредби о организацији и регулацији сектора гасне привреде.

Привредно друштво за производњу и транспорт гаса „БХ ГАС“ д.о.о. Сарајево	Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом
	<p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Инвестиције по Пројекту гасификације Средњобосанског кантона на гасоводу Зеница – Травник (40.906.039 КМ) исказане су дужи низ година у пословним књигама Друштва, а улагања извршена до краја 2013. године. Физичко старење средства које се не употребљава доводи до смањења економских користи које би се могле добити од средства. Друштво није на основу показатеља којима располаже, на датум биланса, извршило тест на умањење вриједности инвестиција у току како би утврдило одступање надокнадиве вриједности имовине од књиговодственог износа, у складу са захтјевима МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине; Друштво није вршило процјену исхода по појединачним споровима, нити се могу утврдити износи резервисања по појединим споровима, због чега не можемо потврдити да су резервисања по судским споровима у износу од 100.000 КМ извршена у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина; Таксе за транспорт природног гаса за период април – август 2021. године преко Мађарске, исказане у износу од 1.463.869 КМ, евидентирани су на основу потписаног уговора са транспортером природног гаса „ФГСЗ“ Мађарска. С обзиром на то да у наведеном периоду није било испоруке гаса, не можемо потврдити оправданост овог трошка, јер није евидентиран на основу релевантне и суштински исправне документације. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, што може имати за последицу да су трошкови и обавезе прецијењени, а резултат потцијењен за наведени износ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Друштво и Енергоинвест потписници су Дугорочног уговора о транспорту гаса са мађарским транспортером „ФГСЗ“, са уговореним транспортом до краја 2023. године и значајним пеналима за случај раскида. Због промијењеног правца транспорта тај уговор се више није могао примјењивати. Мађарски транспортер „ФГСЗ“ је у септембру 2021. године против Друштва, Владе ФБиХ и Енергоинвеста покренуо арбитражни спор, којим захтијева плаћање у износу од 21.125.000 УСД. Узимајући у обзир уговорене пенале за раскид уговора и трошкове за покренути арбитражни поступак, Друштво није резервисало трошкове које може очекивати у наредном периоду јер није било у могућности процијенити исход поступка
	Мишљење о усклађености: С резервом
	<p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Трогодишњи план пословања Друштва, који је донесен тек у октобру текуће године, није сачињен у складу с одредбама Закона о јавним предузећима у ФБиХ, јер није донесен прије почетка пословне године, како би могао представљати основу за извршење пословних активности. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Током 2021. године десиле су се значајне пословне промјене у обављању дјелатности Друштва на основу закључака Владе ФБиХ, Споразума између Друштва и Енергоинвеста д.д и измјена Уредбе о организацији и регулацији сектора гасне привреде. Наиме, Закључком Владе ФБиХ од 8. 4. 2021. године Друштву, као оператору транспортног система у ФБиХ, наложено је да са Енергоинвестом сачини споразум о начину рада у наредном периоду, уз поштовање Уредбе о организацији и регулацији сектора гасне привреде (из 2007. године). Након тога, 2. 6. 2021. године закључен је Споразумом о начину плаћања природног гаса, по којем уговори са купцима природног гаса у ФБиХ од 1. 7. 2021. године прелазе на Енергоинвест д.д. Влада Федерације Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 11. 8. 2021. године, донијела Одлуку о утврђивању привремене тарифе за Оператора транспортног система гаса у ФБиХ. На приједлог Федералног министарства енергије, рударства и индустрије Влада ФБиХ 8. 9. 2021. године доноси Уредбу о измјенама Уредбе о организацији и регулацији сектора гасне привреде, којом Друштво више није снабдјевач гаса. На основу Уредбе, Одлуке о утврђивању тарифа за Оператора транспортног система и закључака Владе Федерације БиХ, Друштво је закључило уговор о транспорту природног гаса са Енергоинвестом на период од 11. 8. до 1. 10. 2022. године. Процес избора и именовања Управе провео је Надзорни одбор почетком 2022. године, који је уједно чинио конкурсну комисију. Нихада Гламоч као чланица Надзорног одбора истовремено је била чланица Комисије за избор и пријављена кандидаткиња за чланицу Управе. Након обављеног интервјуа кандидаткиња је на листи успешних кандидата, иако њена пријава не испуњава опће увјете прописане Одлуком. Наиме, Комисија није узела у обзир Одлуку Надзорног одбора о расписивању конкурса, којом је прописано да кандидати морају испуњавати опће увјете, од којих је увјет да: није предсједник и члан надзорног или управног одбора именован испред државног капитала у друштвима основаним од Владе Федерације или Парламента Федерације.

	<ul style="list-style-type: none"> Друштво је највећи дио године било без плана јавних набавки за текућу годину, јер је усвојен тек у октобру 2021. године као дио трогодишњег плана пословања за 2021-2023. годину. У току године проведене су набавке у вриједности од 186.961 КМ, иако су планиране набавке износиле 8.501.700 КМ, које су се највећим дијелом односиле на инвестициона улагања и текуће одржавање. Ниска реализација Плана набавки указује на то да он није представљао основу за извршење основних активности за ту годину, односно да планирана инвестициона улагања нису могла бити реализована.
ЈП Водовод Тузла	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> На датум биланса није извршена оцена постоје ли било какви показатељи да је вриједност материјалних средстава у припреми умањена, нити је вршена процјена надокнадиве вриједности за таква средства сходно МРС-у 36 – Умањење вриједности имовине, и одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. То може имати за последицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности исказане у износу од 18.202.514 КМ, а ефекте на средства и финансијски резултат нисмо могли квантификирати; Друштво није извршило исправку вриједности сумњивих и спорних потраживања старијих од годину дана у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти, у износу од 3.527.396 КМ, због чега су расходи потцијењени, а потраживања од купаца и финансијски резултат прецијењени за наведени износ; Не можемо потврдити исказану вриједност основног капитала у износу од 30.767.149 КМ јер није усаглашен са капиталом у судском регистру и Статуту Друштва, према којима основни капитал износи 17.180.348 КМ и уписан је у складу с пресудом Кантоналног суда у Тузли и Рјешењем Кантоналне Агенције за приватизацију Тузланског кантона. Наведено није у складу с тачкама КК4. и 4.20–4.23 Концептуалног оквира за финансијско извјештавање, према којима финансијске информације морају бити релевантне и фер презентовати оно што представљају. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Годишњи попис средстава и обавеза није извршен у потпуности у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, и то у дијелу који се односи на попис непокретне имовине, односно земљишта и грађевинских објеката, с обзиром на то да није извршена анализа власништва над исказаном имовином, док су при попису материјалних средстава у припреми (18.202.514 КМ) наведена конта са описима и износима према књиговодственој евиденцији, али без информација о пројектима и активностима на њиховој реализацији; Трогодишњи план пословања није достављен Уреду за ревизију институција у ФБиХ у складу с одредбама члана 22. Закона о јавним предузећима у ФБиХ; Друштво, иако је било обавезно, за дио набавки горива (62.365 КМ) није примјењивало одредбе Закона о јавним набавкама, као ни одредбе члана 34. Закона о јавним предузећима у ФБиХ, према којима су Управа и Надзорни одбор Друштва дужни проводити одредбе важећих прописа о набавци. За ове набавке извршено је пребијање дугова без претходног писаног овлаштења Надзорног одбора, што није у складу са чланом 42. Закона о јавним предузећима у ФБиХ.
ЈП ШГД „Шуме Херцеговачко-неретванске“ д.о.о. Мостар	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Материјална средства у припреми и одложени приход прецијењени су за 79.415 КМ с обзиром на то да средство за које су окончане активности није стављено у употребу у складу са МРС-ом 16 – Некретнине, постројења и опрема. Због наведеног су финансијски резултат и трошкови амортизације потцијењени; Приликом састављања годишњих финансијских извјештаја Управа Друштва није извршила процјену способности субјекта да настави пословати у временски неограниченом периоду у складу са тачком 25. МРС-а 1 – Презентација финансијских извјештаја. Акумулирани губитак на 31. 12. 2021. године износи 211.060 КМ и изнад је висине основног капитала. Друштво послује у условима без донесеног Закона о шумама, усвојених шумскопривредних основа и без адекватног правног упоришта којим би се пренијеле овласти за обављање послова управљања државним шумама. Коефицијент текуће ликвидности је 0,65, што указује на то да Друштво текућим средствима није у могућности правовремено измирити доспјеле новчане обавезе. Ове околности стварају сумњу у способност Друштва да настави с временски неограниченим пословањем, што није објављено у финансијским извјештајима у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Мишљење о усклађености: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Друштво је током 2021. године пословало на основу планова управљања за ШГП „Средње Неретванско“ и „Шуме на кршу“, на које је сагласност дао Надзорни одбор, што није у складу са Одлуком о изради, садржају и примјени шумскогосподарских основа, по којој планове управљања, који су дио шумскопривредних основа, доноси кантонално министарство на чијем подручју се налазе државне шуме, уз сагласност Федералног министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства. Посљедње важеће шумскопривредне основе истекле су 2000. године, а нове нису донесене, што је обавеза прописана Одлуком о изради, садржају и примјени шумскопривредних основа, Одлуком о оснивању Друштва и Статутом; 2. Набавку адвокатских услуга у износу од 13.888 КМ Друштво није проводило у складу са Законом о јавним набавкама и његовим provedбеним актима. Такођер, проведено је више поступака сродних набавки у износу од 15.691 КМ путем директних споразума, за које је потребно провести други одговарајући поступак предвиђен Законом. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Након стављања ван снаге Закона о шумама ФБиХ и Уредбе о шумама ФБиХ пресудом Уставног суда 2009. године, односно 2011. године респективно, на нивоу Херцеговачко-неретванског кантона није донесен Закон о шумама, нити пропис или други правни акт, што је имало за посљедицу да на Друштво нису пренесене власти за обављање послова управљања државним шумама. Да би се законски ријешило господарство шумама на подручју овог кантона неопходно је да се укључи Скупштина, Влада и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Херцеговачко-неретванског кантона.
<p>ЈП „Високо Екоенергија“ д.о.о. Високо</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На датум биланса исказане су залихе у износу од 427.728 КМ за које није извршена процјена нето надокнадиве вриједности у складу с Правилником о рачуноводственим политикама и захтјевима МРС-а 2 – Залихе, ради реалног исказивања имовине и финансијског резултата. Ефекте усклађења вриједности залиха на финансијски резултат нисмо могли утврдити. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Друштво није сачинило план за кризна стања, нити је припремљен извјештај о поузданости и ефикасности дистрибуцијског система о извршењу плана развоја, квалитету задовољавања потреба корисника, одржавању опреме система те испуњавању осталих дужности и кориштењу права у складу с Уредбом о организацији и регулацији сектора гасне привреде; 2. Друштво је обуставило плаћање обавезне посебне таксе за испоручени гас у сврху измирења дуга Руској Федерацији за испоруку природног гаса у периоду 1992–1995. године, што није у складу с Одлуком Владе Федерације БиХ. Такса је у складу с интерним актом и даље укључена у продајну цијену гаса потрошачима, а износ обавезе по овом основу на 31. 12. 2021. године је 185.232 КМ; 3. Није сачињен трогодишњи план пословања у складу са Законом о јавним предузећима у Федерацији Босне и Херцеговине и Статутом Друштва; 4. За набавке роба, услуга и радова у износу од најмање 216.742 КМ Друштво, иако је било обавезно, није примјењивало одредбе Закона о јавним набавкама, његовим provedбеним и интерним актима, како би се осигурала транспарентност и омогућио већи степен стварне конкуренције, те ефикасније трошење јавних средстава. Такођер, нити за један уговор изнад 10.000 КМ Управа није тражила сагласност Надзорног одбора, нити га је обавјештавала о закљученим уговорима након проведених јавних набавки изнад 10.000 КМ, како налажу одредбе Статута Друштва. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • Федерално Министарство енергије, рударства и индустрије није издало дозволу за обављање енергетске дјелатности Друштву у складу с Уредбом о организацији и регулацији сектора гасне привреде
<p>ЈП „Гријање“ д.о.о. Зеница</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На датум биланса није извршена оцјена постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена, нити је вршена процјена надокнадиве вриједности за таква средства сходно МРС-у 36 – Умањење вриједности имовине и одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности исказане у износу од 7.885.183 КМ, односно да су средства и финансијски резултат за 2021. годину прецијењени; 2. Залихе сировина, материјала и резервних дијелова у укупном износу од 254.469 КМ нису исказане у складу са захтјевима параграфа 9. МРС-а 2 – Залихе. Друштво не прати рочну структуру залиха, нити утврђује нето надокнадиву вриједност на датум биланса ради правилног мјерења вриједности залиха у складу са захтјевима стандарда. Ефекте на финансијске извјештаје није могуће квантификирати.

	<p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Органи управљања, сватко у оквиру своје надлежности, нису подузели одговарајуће активности и мјере како би се осигурало несметано пружање јавне услуге гријања и како би Друштво заштитили од негативних економских посљедица насталих услјед непоступања по закљученим уговорима. Закон о привредним друштвима налаже да надлежне особе послове обављају савјесно, с пажњом доброг привредника и у разумном увјерењу да дјелују у најбољем интересу Друштва. Због потешкоћа у снабдијевању топлинском енергијом добављача „АрцелорМиттал“, Друштво годинама трпи негативне економске посљедице, што резултира мањим бројем корисника и падом прихода по том основу; Друштво у претходним периодима није примјењивало одредбе Правилника о рачуноводственим политикама за стална средства. Средства нису благовремено евидентирана и стављена у употребу након што су доведена у локацију и стање неопходно за рад, нити је за њих благовремено обрачунавана амортизација. Инвестиције у току у износу од 821.094 КМ, које се односе на раније периоде, током ревидиране године су активирани, а ефекти исправки наведених грешака у износу од 132.348 КМ односе се на обрачунату амортизацију из претходних периода. Наведено није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ; Одредбе потписаног уговора за набавку услуга физичке заштите објеката и пријезова новца у вриједности од 76.996 КМ са добављачем „Цондор“ д.о.о. Зеница нису испоштоване јер је Друштву, поред уговорених услуга, фактурирана и услуга која није била обухваћена уговором нити захтијевана тендерском документацијом, у износу од 25.704 КМ. Такођер, нису се у потпуности примјењивале одредбе Закона о јавним набавкама у дијелу процјењивања вриједности набавка и достављања Агенцији за јавне набавке извјештаја о закљученим уговорима за набавке које се односе на изузећа од примјене Закона, с циљем повећања транспарентности и праћења трошења јавних средстава. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Друштво и Град Зеница закључили су Уговор са добављачем „Топлана Зеница“ д.о.о. Зеница 26. 6. 2019. године за испоруку топлинске енергије за период од седам година. Према закљученом Уговору, испорука је требала започети 30. 7. 2020. године. „Топлана Зеница“ није започела с испоруком у складу са закљученом уговору, због чега се топлинска енергија наставила набављати од добављача „АрцелорМиттал“ д.о.о. Зеница.
ЈКП „Водоград“ д.о.о. Прозор – Рама	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> На датум биланса није извршена оцјена постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена, нити је вршена процјена надокнадиве вриједности за таква средства сходно МРС-у 36 – Умањење вриједности имовине и одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности исказане у износу од 6.414.072 КМ, односно да су средства и финансијски резултат за 2021. годину прецијењени; Друштво није вршило обрачун посебних водних накнада за кориштење површинских и подземних вода у складу с Правилником о начину обрачунавања, поступку и роковима за обрачунавање и плаћање и контроли измиривања обавеза на темељу опће водне накнаде и посебних водних накнада. Посљедично, а на основу конфирмације, у Друштву су по овом основу потцијењене обавезе на 31. 12. 2021. године за 45.912 КМ у односу на евиденције надлежне Агенције за водно подручје Јадранског мора. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> У Друштву нису именовани извршни директори, нити је формиран Одбор за ревизију који разматра студије ризика и осигурава да интерне контроле буду адекватне и функционирају како је предвиђено, што није у складу са Статутом. Поред тога, није формиран ни одјел за интерну ревизију у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, што је обавеза Друштва као субјекта од јавног интереса; Друштво није ставило у функцију мјерач захвата воде, те не располаже тачним информацијама о количини захваћене воде, што има за посљедицу да се губици на водоводној мрежи не могу прецизно утврдити, као и да се обрачун посебних водних накнада за кориштење површинских и подземних вода није вршио у складу с Правилником о начину обрачунавања, поступку и роковима за обрачунавање и плаћање и контроли измиривања обавеза на темељу опће водне накнаде и посебних водних накнада; Управа Друштва није сачинила трогодишњи план пословања у складу са Законом о јавним предузећима у Федерацији Босне и Херцеговине и Статутом Друштва; За набавке роба и услуга за основну дјелатност и за даљњу продају Друштво, иако је било обавезно, није примјењивало одредбе Закона о јавним набавкама, како би се увела транспарентност, омогућио већи степен стварне конкуренције и обезбиједила већа ефикасност трошења јавних средстава.

	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Управа за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине је током 2021. године извршила потпуну ПДВ контролу Друштва за период од 1. 8. 2019. до 31. 5. 2021. године, којом је утврђена и додатна порезна обавеза за посебне водне накнаде за заштиту и кориштење вода које се наплаћују од крајњих потрошача. Друштво је у потпуности измирило додатно утврђене порезне обавезе на 31. 12. 2021. године, а након 31. 5. 2021. године, као и претходних година, није вршило обрачун ПДВ-а на посебне водне накнаде.
<p>ЈКП Комунално д.о.о. Ливно</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> На датум биланса није извршена оцена постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена, нити је вршена процјена надокнадиве вриједности за таква средства сходно МРС-у 36 – Умањење вриједности имовине, и одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности исказане у износу од 1.194.422 КМ, а ефекте на средства и финансијски резултат нисмо могли квантификирати; Залихе материјала и резервних дијелова исказане су у износу од 234.480 КМ и за њих Друштво није вршило вредновање, односно усклађивање нето надокнадиве вриједности у складу с Правилником о рачуноводственим политикама и МРС-ом 2 – Залихе. Ефекте усклађивања залиха на финансијски резултат нисмо могли квантификирати. <p>Мишљење о усклађености: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> У Друштву није формиран Одбор за ревизију који разматра студије ризика и осигурава да интерне контроле буду адекватне и функционирају како је предвиђено, што није у складу са Статутом и Законом о јавним предузећима у ФБиХ. Поред тога, није формиран ни одјел за интерну ревизију у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, што је обавеза Друштва као субјекта од јавног интереса; Уговори о раду на одређено вријеме, који се односе на све раднике примљене у радни однос током 2021. године (укупно 15 радника запослених на период од два до седам мјесеци), закључени су без провођења јавног конкурса, што није у складу са Законом о раду који прописује да се пријем у радни однос врши након проведене процедуре обавезног јавног оглашавања, нити је испоштован принцип транспарентности и једнаког приступа при запошљавању; Друштво није ставило у функцију све мјераче захвата, односно протока воде, те не располаже тачним информацијама о количини захваћене воде, што има за посљедицу да се губици на водоводној мрежи не могу прецизно утврдити, као и да се обрачун посебних водних накнада за кориштење површинских и подземних вода није вршио у складу с Правилником о начину обрачунавања, поступку и роковима за обрачунавање и плаћање и контроли измиривања обавеза на темељу опће водне накнаде и посебних водних накнада; Друштво није обрачунало нити платило порез на додану вриједност у 2021, као ни ранијих година, за посебне водне накнаде за кориштење површинских и подземних вода и накнаде за испуштање отпадних вода у складу са Законом о порезу на додану вриједност. То може имати за посљедицу додатне трошкове за Друштво; Управа Друштва није сачинила трогодишњи план пословања у складу са Законом о јавним предузећима у Федерацији Босне и Херцеговине и Статутом Друштва; Друштво, иако је било обавезно, није у потпуности примјењивало одредбе Закона о јавним набавкама, као ни одредбе његових проведбених и интерних аката, како би се осигурала транспарентност и омогућио већи степен стварне конкуренције и ефикасније трошење јавних средстава. Такођер, није сачињен пропис о јавним набавкама у складу са Законом о јавним предузећима у ФБиХ и Статутом Друштва, нити су извршене измјене и допуне Плана јавних набавки због значајног одступања реализираних у односу на планиране набавке.
<p>ЈП „Шуме Тузланског кантона“ д.д. Кладањ</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> На датум биланса није извршена оцена умањења вриједности имовине у складу с одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине, због чега се књиговодствена вриједност сталних средстава у износу од 2.153.000 КМ може разликовати од оне која би се утврдила према захтјевима Закона и Стандарда. То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности, односно да су средства и финансијски резултат за 2021. годину прецизијењени. Ефекте на финансијске извјештаје не можемо утврдити;

	<p>2. Приликом састављања финансијских извјештаја Управа Друштва није извршила процјену, нити објавила значајну неизвјесност у вези сталности пословања Друштва, односно није поступила у складу с МРС-ом 1 – Презентација финансијских извјештаја. Континуирано се остварује губитак у пословању (у 2021. години 1.330.770 КМ), што је довело до губитка изнад висине капитала у износу од 1.603.006 КМ. На датум биланса текућа средства износе 1.475.495 КМ, а краткорочне обавезе 5.366.881 КМ, од чега се највећи дио односи на обавезе по кредитима (2.162.944 КМ), обавезе из пословања (1.286.616 КМ), обавезе за плаће, порезе и доприносе (860.650 КМ) и обавезе за доприносе за шуме (720.966 КМ). Коефицијент текуће ликвидности на 31. 12. 2021. године је 0,27, што указује на то да Друштво текућим средствима није у могућности правовремено измиривати доспјеле новчане обавезе. Ове околности стварају сумњу у способност Друштва да настави с временски неограниченим пословањем;</p> <p>3. Није извршена процјена обавеза за покренуте судске спорове у износу од 331.000 КМ нити је извршено резервисање у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, због чега су обавезе и трошкови потцијењени, а финансијски резултат прецијењен</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Друштво је у финансијским извјештајима на 31. 12. 2021. године исказало укупни губитак већи од висине основног капитала, чиме је, сходно Закону о финансијском пословању, капитал постао неадекватан. Иако је Надзорни одбор на сједници одржаној 31. 1. 2022. године донио Закључак којим задужује управу да сачини Санациони план Друштва за 2022. годину, Друштво до окончања ревизије није анализирано узроке настанка неадекватности капитала и предложило одговарајуће мјере за превазилажење таквог стања. <p>Мишљење о усклађености: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Друштво није у току године понудило накнадном продајом, односно лицитацијом/јавним надметањем минимално 20% класираних шумских дрвних сортимената, у складу с Одлуком о начину продаје шумских дрвних сортимената поријеклом из државних шума на територију ФБиХ. Након проведених 46 лицитација у 2021. години, укупно расписана дрвна маса износила је 6.805 м³, што чини 10,84% укупно остварене сјече техничке обловине од 62.771 м³ и значајно је мање у односу на минимум прописан Одлуком; Обавезе за остале порезе и друге дажбине исказане су у износу од 720.966 КМ, а односе се на неизмирене накнаде за кориштење шума за 2021. годину. Друштво је извршило обрачун накнада за кориштење државних шума, али их није измирило у прописаним роковима у складу с чланом 48. Закона о шумама Тузланског кантона; Набавке услуга сјече и извоза шуме у износу од најмање 671.175 КМ нису извршене у складу с потписаним уговорима због значајног одступања између уговорене и остварене количине. Будући да продаја дрвне масе представља основну дјелатност Друштва, то одступање има директан утицај на остварени пословни приход и финансијски резултат Друштва. Такођер, за извршене набавке услуге одржавања радне и информатичке опреме у износу од 67.500 КМ Друштво није проводило процедуре за одабир адекватног поступка у складу са Законом о јавним набавкама, с циљем једнаког третмана и недискриминације потенцијалних понуђача, како би се обезбиједило најефикасније кориштење средстава; Друштво није доставило трогодишњи план пословања Уреду за ревизију у складу с одредбама члана 22. Закона о јавним предузећима у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Уговор о преношењу послова управљања шумама и шумским земљиштем на подручју Тузланског кантона између Кантоналног министарства за пољопривреду, водопривреду и шумарство и Друштва није закључен у складу са Законом о шумама Тузланског кантона, што је имало за посљедицу да је Друштво у 2021. години обављало послове из надлежности без потписаног уговора.
ЈП „Цесте ФБиХ“ д.о.о. Сарајево	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Друштво је на 31. 12. 2021. године исказало вриједност цестовне инфраструктуре на позицији „нематеријална средства – улагања у туђа средства“ у износу од 2.159.208.762 КМ. Цестовна инфраструктура евидентирана као нематеријална имовина не задовољава критерије за признавање и мјерење сходно МРС-у 38 – Нематеријална имовина. Због наведеног не можемо потврдити начин евидентирања ефеката процјене фер вриједности нематеријалне имовине – цестовне инфраструктуре на 31. 12. 2021. године у износу од 32.755.256 КМ као смањење осталог основног капитала.

	<p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> На дугорочним потраживањима од Владе ФБиХ исказано је 15.000.000 КМ. Како смо и ранијих година констатовали, није презентирана документација из које би се могао потврдити статус ових средстава, односно да су средства Друштва дата као позајмица Буџету ФБиХ. Кредитна средства ЕБРД-а утршена су за пројекат Сарајевске заобилазнице, која је евидентирана у ванбилансној евиденцији Друштва, јер је Друштво само имплементатор пројекта Владе ФБиХ, а не крајњи корисник средстава кредита. До окончања предметне ревизије Парламент ФБиХ није донио Одлуку о алоцирању средстава како би се рефундирала Друштву, те се она и даље евидентирају на потраживањима. У 2021. години измијењене су Рачуноводствене политике у дијелу признавања јавног прихода, те је извршена ретроактивна примјена промијењених рачуноводствених политика у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда 8 – Рачуноводствене политике, промијене рачуноводствених процјена и грешака, што је утицало на исказани финансијски резултат „нула“. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> На позицији „нематеријална средства у припреми“ износ од најмање 7.385.151 КМ односи се на инвестиције које су започете у ранијем периоду, а чија реализација значајно касни, као и на инвестиције које су завршене, а нису књиговодствено активирани, што није у складу са чланом 15. Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Не можемо потврдити да су пројекти реализовани у складу с потписаним уговорима јер извођач радова није благовремено извршио преузете обавезе; Друштво је платило таксу за неповучена средства у износу од 540.950 КМ за два уговора која су потписана са ЕБРД-ом и ИБРД-ом јер није реализовало средства у складу с Планом пословања и планом активности на изградњи магистралних цеста за 2021. годину; За набавке редовног и зимског одржавања магистралних цеста на подручју ФБиХ у износу од 3.431.112 КМ Друштво није правовремено проводило поступке јавних набавки, што је довело до закључивања уговора о додатним радовима без провођења одговарајућег поступка. Наведено није у складу са Законом о јавним набавкама и Законом о јавним предузећима у ФБиХ.
<p>КЈКП Сарајевогас д.о.о. Сарајево</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Не можемо потврдити структуру и висину исказаног капитала у износу од 67.470.918 КМ јер је у оквиру резерви исказан државни капитал од 59.095.337 КМ и приватни капитал од 916.556 КМ, иако је основни капитал у 100% власништву Кантона Сарајево и износи 10.000 КМ. Исказивање власничког капитала на резервама није у складу с Концептуалним оквиром за финансијско извјештавање, а право на овај капитал није утврђено. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Материјална средства у припреми у износу од 651.565 КМ књиговодствено су активирана 31. 12., иако су, према записницима о колаудацији, стављана у употребу током цијеле 2021. године. Наведено није у складу с Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама и Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Федерално Министарство енергије, рударства и индустрије није издало дозволу за обављање енергетске дјелатности Друштву у складу с Уредбом о организацији и регулацији сектора гасне привреде
<p>Технички ремонтни завод Хаџићи д.д. Хаџићи</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: Негативно</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> Приликом састављања годишњих финансијских извјештаја Управа није извршила процјену способности субјекта да настави пословати у временски неограниченом периоду сходно тачки 25. МРС-а 1 – Презентација финансијских извјештаја. Акумулирани губитак на 31. 12. 2021. године износи 2.707.581 КМ и виши је од трећине основног капитала. Коефицијент текуће ликвидности је 0,33, што указује на то да Друштво текућим средствима није у могућности правовремено измиривати доспјеле обавезе. Ове околности стварају сумњу у способност Друштва да настави с временски неограниченим пословањем, што није објављено у финансијским извјештајима у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ;

	<p>2. Не можемо потврдити исказани капитал у износу од најмање 1.491.045 КМ јер је уплату инвеститора од 1.000.000 КМ, која је намијењена за покретање производње, Друштво оприходовало у цијелом износу у ранијем периоду. Такођер, није поступљено у складу с Одлуком Владе ФБиХ према којој се средства од 491.045 КМ признају као разграничења, док Влада не утврди њихову намјену према Друштву. По овом основу потцијењена су пасивна разграничења и акумулирани губици Друштва, а капитал прецијењен;</p> <p>3. Не можемо потврдити исказана материјална средства у припреми од 1.693.838 КМ јер Управа није извршила детаљну анализу, нити је достављен преглед на које се објекте и опрему имовина односи и у којем периоду је евидентирана, нити је утврђено који се дио користи, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. Такођер, с обзиром на то да није обрачуната амортизација дужи низ година, акумулирани губитак је потцијењен, а стална средства прецијењена за износ амортизације. Ефекат на финансијске извјештаје нисмо могли процијенити;</p> <p>4. Друштво није извршило резервисања за покренуте судске спорове у износу од најмање 2.016.085 КМ, а односе се на накнаду штете и тужбе запосленика за потраживања из радног односа у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства. То може имати за посљедицу да су расходи и обавезе потцијењени, а финансијски резултат прецијењен.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Друштво је 9. 4. 2018. године са физичким лицем Гул Хусејин потписало Уговор о суфинансирању пројекта, према којем је уплаћено 1.000.000 КМ за покретање производње, Уговор о заснивању хипотеке и Уговор о успостављању залога на покретним стварима и правима у трајању од 12 година. По овом основу произведено је укупно 200 комада РПГ-а, од чега је купцу у 2019. години испоручено само 20 комада. У току 2021. године није било валидног уговора нити испорука купцима. На основу потписаних уговора, потенцијалне обавезе износе 2.500.000 КМ. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. Друштво није успоставило и осигурало функционисање Одјела интерне ревизије као кључног елемента интерног надзора којим се осигурава систематичан, дисциплиниран приступ оцјени и побољшању ефикасности управљања ризиком, контролама и процесима управљања, у складу са захтјевима Закона о интерној ревизији у јавном сектору у ФБиХ и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ;</p> <p>2. Пријем у радни однос на одређено вријеме проводио се без јавног оглашавања, што није у складу са Законом о раду, Уредбом о поступку пријема у радни однос у јавном сектору у ФБиХ и Правилником о раду Друштва;</p> <p>3. Приликом годишњег пописа имовине и обавеза није извршен попис потраживања, обавеза и новчаних средстава, није извршена анализа употребљивости залиха и нису извршена усаглашавања потраживања и обавеза путем извода отворених ставки, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ.</p> <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> Органи управљања (Управа, Надзорни одбор, Одбор за ревизију) нису функционисали и обављали задаћу која им је прописана Законом о привредним друштвима и Законом о јавним предузећима, што има великог утицаја на нормално функционисање и рјешавање нагомиланих проблема у Друштву, због чега су запосленици 22. 11. 2021. године ступили у генерални штрајк.
<p>JKP „Водовод“ д.о.о. Цазин</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <p>1. На датум биланса није извршена оцјена постоје ли било какви показатељи да је вриједност неког средства умањена, нити је вршена процјена надокнадиве вриједности за таква средства сходно одредбама МРС-а 36 – Умањење вриједности имовине и Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ. То може имати за посљедицу да је надокнадиви износ средстава мањи од њихове књиговодствене вриједности исказане у износу од 13.997.229 КМ, односно да су средства и финансијски резултат за 2021. годину прецијењени;</p> <p>2. За потраживања старија од годину дана у износу од 97.128 КМ није извршена процјена очекиваних кредитних губитака у складу са захтјевима МСФИ-ја 9 – Финансијски инструменти, и рачуноводственим политикама Друштва. То за посљедицу може имати да су расходи потцијењени, а потраживања и финансијски резултат прецијењени за износ утврђеног усклађивања према Међународним стандардима финансијског извјештавања;</p>

	<p>3. Друштво није извршило процјену нити резервисање за потенцијалне обавезе за необрачунати порез на додану вриједност за посебне водне накнаде у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина. Иако се ове накнаде наплаћују од крајњег потрошача и представљају опорезиви износ накнаде, Друштво није обрачунало нити платило порез на додану вриједност у 2021, као ни ранијих година.</p>
	<p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Попис сталних средстава и обавеза и усклађивање стварног са књиговодственим стањем није у цијелости извршено сходно одредбама Закона о рачуноводству и ревизији у ФБиХ и Правилника о рачуноводству Друштва; 2. Поступци јавних набавки нису покренути благовремено и у периоду за који су планирани, што је утицало на ниску реализацију плана јавних набавки (32%). Набавке роба, услуга и радова у износу од најмање 89.836 КМ извршене су без провођења Законом прописаних поступака и процедура. Такођер, за набавку путем преговарачког поступка без објаве обавјештења у износу од 32.660 КМ нису нам презентоване методе нити докази да је извршено истраживање тржишта како би се утврдио начин процјене вриједности набавке, због чега није осигурано најефикасније трошење јавних средстава, у складу с одредбама Закона о јавним набавкама БиХ.
<p>ЈП „Водовод и канализација“ д.о.о. Зеница</p>	<p>Мишљење о финансијским извјештајима: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Друштво није извршило процјену нити резервисање за потенцијалне обавезе за необрачунати порез на додану вриједност за посебне водне накнаде у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина. Иако се ове накнаде наплаћују од крајњег потрошача и представљају опорезиви износ накнаде, Друштво није обрачунало нити платило порез на додану вриједност у 2021, као ни ранијих година. <p>Истицање питања</p> <ul style="list-style-type: none"> • На позицији дугорочних потраживања исказано је 256.100 КМ које се односе на потраживања од Града Зенице за раније пребачена средства за пројекат „Плава вода“. Истичемо да кредитним уговором није јасно прецизиран удио који Друштво има у отплати кредита, нити је посебним споразумом прецизно дефинисано питање власништва, права и начина кориштења будуће инфраструктуре. <p>Мишљење о усклађености: С резервом</p> <p>Основа за мишљење</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. План јавних набавки мијењан је више пута у току године, а поступци нису покренути благовремено и у периоду за који су и планирани, што је утицало на ниску реализацију (54%). Такођер, за набавке роба, услуга и радова у износу од најмање 118.024 КМ Друштво није извршило правилан одабир поступака, вршено је дијељење поступака и нису поштоване прописане процедуре, због чега није осигурано најефикасније трошење јавних средстава у складу с одредбама Закона о јавним набавкама.

Табела 27. Преглед ревидираних јавних предузећа, с датим мишљењима

3.9 Праћење поступања по препорукама из раније проведених финансијских ревизија

Уред за ревизију први пут је провео осам праћења поступања по препорукама из раније проведених финансијских ревизија, што се сматра једном од добрих пракси у складу са INTOSAI-јевим принципима и стандардима.

Врховне ревизијске институције имају важну улогу у праћењу предузетих мјера субјекта ревизије сходно ИССАИ-ју 100 – Основни принципи ревизије јавног сектора. Праћење је усмјерено на то је ли субјект ревизије адекватно адресирао постављена питања, те се приликом праћења разматрају и шире импликације.

Извршен је увид у активности које су субјекти предузели на имплементацији датих препорука од објаве коначног извјештаја до 30. 6. 2022. године, те су донесени закључци о поступању по препорукама.

На овај начин Уред за ревизију доприноси већем степену имплементације препорука, те осигурава своју присутност код субјеката који се не ревидирају сваке године, узимајући у обзир да је у његовој надлежности преко 2.000 субјеката у Федерацији БиХ. Ови извјештаји достављени су ревидираним субјектима и надлежним институцијама, те објављени на интернет-страници Уреда.

Извршена је оцјена поступања по препорукама, која је класификована према сљедећим категоријама:

- реализована препорука
- дјелимично реализована препорука
- нереализована препорука
- препорука за коју није извршена оцјена поступања

Ред. бр.	Субјекти ревизије	Година за коју је вршена финансијска ревизија	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама			
				Реализовано	Дјелимично	Нереализовано	Без оцјене/непроводиво
1.	РМУ „Бреза“ д.о.о. Бреза	2016.	18	1	4	13	0
			100%	6%	22%	72%	0%
2.	РМУ „Зеница“ д.о.о. Зеница	2016.	19	2	4	12	1
			100%	11%	21%	63%	5%
3.	РМУ „Ђурђевић“ д.о.о. Ђурђевић	2016.	14	2	3	9	0
			100%	14%	21%	64%	0%
4.	„Рудници боксита“ д.о.о. Посушје	2017.	14	1	3	10	0
			100%	7%	21%	71%	0%

Ред. бр.	Субјекти ревизије	Година за коју је вршена финансијска ревизија	Број датих препорука	Поступање по препорукама датим у извјештајима у претходним годинама			
				Реализовано	Дјелимично	Нереализовано	Без оцјене/непроводно
5.	Федерална управа за геодетске и имовинско-правне послове	2016.	24	17	3	1	3
			100%	71%	13%	4%	13%
6.	Јавна установа „Опћа болница Коњиц“	2019.	25	13	6	4	2
			100%	52%	24%	16%	8%
7.	Установа из дјелокруга социјалне заштите – Љубушки	2019.	11	7	3	1	0
			100%	64%	27%	9%	0%
8.	Јавна установа Завод за збрињавање ментално инвалидне дјеце и омладине Пазарић	2020.	28	8	11	7	2
			100%	29%	39%	25%	7%
УКУПНО			153	51	37	57	8

Табела 28. Преглед поступања по препорукама из извјештаја финансијске ревизије о праћењу поступања по препорукама

С обзиром на то да је праћењем поступања по препорукама утврђено да:

- у посматраном периоду код већине субјеката значајан број препорука није реализован, или да
- субјекти нису поступили у складу с чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција у ФБиХ и обавијестили о предузетим радњама ради превазилажења неправилности идентификованих у ревизијском извјештају, те да
- Парламентарна комисија није разматрала или није сачинила извјештај који би био упућен на Парламент ФБиХ,

у овим извјештајима дате су додатне препоруке ревидираним субјектима и Парламентарној комисији, с циљем боље имплементације препорука и отклањања утврђених неправилности.

4. РЕВИЗИЈА УЧИНКА

Ревизија учинка представља независно, објективно и поуздано испитивање којим се утврђује да ли државна предузећа, системи, пројекти, програми, активности или организације послују, раде, односно проводе се у складу с принципима економичности, ефикасности и ефективности, те да ли има простора за побољшања.¹⁶

Проводи се у складу с INTOSAI-јевим Оквиром професионалних објава, те међународном праксом из ове области. Окренута је актуелним темама које су битне за живот грађана. Ревизијом учинка указује се на значајне проблеме у друштву, али и на боље праксе, чиме се пружа конструктиван потицај за промјене у животима грађана.

По свом карактеру ширег је обима од финансијске и ревизије усклађености. Она процјењује предмет ревизије са становишта једног или више од принципа 3 „Е“. Управо због тога готово увијек обухвата већи број институција и период од више година.

С обзиром на надлежност Уреда за ревизију, изузетно је широк дијапазон тема којима се бави ревизија учинка, те се њоме обухватају активности субјеката јавног сектора на свим нивоима власти у ФБиХ. У посљедњим годинама посебна пажња посвећена је актуелним кризама које потресају нашу земљу и свијет, као и испуњењу Циљева одрживог развоја УН-а.

У 2022. години објављена су три извјештаја ревизије учинка и три извјештаја о извршеном праћењу реализације препорука из раније објављених извјештаја:

¹⁶ ISSAI 300.9 – Принципи ревизије учинка

Прва три извјештаја односе се на проведене ревизије учинка у областима у којима она раније није вршена, те су у овим извјештајима, осим налаза и закључака, дате препоруке. Преостала три извјештаја односе се на праћење реализације препорука из раније објављених извјештаја ревизије учинка, у којима су представљени налази и закључци о имплементацији препорука.

4.1 Извјештаји о проведеним ревизијама учинка

Проведене ревизије учинка обухватиле су 40 субјеката, те је дато 37 препорука упућених на 50 субјеката, што је презентирано у табели:

Р. бр.	Ревизија учинка	Субјекти ревизије	Број субјеката обухваћених ревизијом	Број субјеката којима су дате препоруке	Број датих препорука	Временски обухват ревизије
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ефикасност другостепених органа у поступању по жалбама	Федерално министарство финансија Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата Федерално министарство правде	3	3	12	2016-2020.
2.	Ефикасност локалне управе у рјешавању захтјева грађана	26 општина/градова ¹⁷ Федерално министарство правде Федерално министарство промета и комуникација Генерални секретаријат Владе ФБиХ	29	29	15	2018-2020.
3.	Управљање робним резервама у Федерацији Босне и Херцеговине	Федерална дирекција робних резерви Кантонална дирекција робних резерви Босанско-подрињског кантона Дирекција за робне резерве Херцегбосанске жупаније Дирекција за робне резерве Кантона Сарајево Кантонална дирекција робних резерви Тузланског кантона Пољопривредни завод Унско-санског кантона Кантонална дирекција робних резерви Зеничко-добојског кантона Влада ФБиХ	8	18 ¹⁸	10	2019-2021.
УКУПНО			40	50	37	

Табела 29. Подаци о проведеним ревизијама учинка

¹⁷ Нови Град Сарајево, Травник, Тешањ, Сански Мост, Витез, Ново Сарајево, Орашје, Оџак, Груде, Теочак, Босански Петровац, Добој-Југ, Равно, Гламоч, Фоча, Крешево, Трново, Тузла, Зеница, Мостар, Цазин, Живинице, Ливно, Широки Бријег, Чапљина, Горажде.

¹⁸ Препорука везана за израду нових закона о робним резервама је, поред Владе ФБиХ која је била субјект ревизије, дата владама кантона у ФБиХ које нису биле директно обухваћене ревизијом с обзиром на њихове надлежности у предлагању кантоналних закона.

4.1.1 Најважнији налази и препоруке из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност другостепених органа у поступању по жалбама“

- Федерално министарство финансија је у посматраном периоду (2016-2020), од укупно 10.846 жалби у рјешавању, њих 5.673, односно 52% ријешило, док су 5.173 жалбе, односно 48%, остале неријешене. Утврђена су вишегодишња кашњења, од преко четири године, с обзиром на то да су се у 2020. години тек рјешавали предмети из 2015, али и из ранијих година.
Препорука за Федерално министарство финансија: Израдити план рјешавања неријешених жалби и осигурати његову ефикасну provedбу.
- Федерално министарство финансија није подузимало конкретне и довољне активности како би се у сарадњи с Порезном управом ФБиХ ријешило проблем некомплетних списа и установили механизми за отклањање недостатака који утичу на ефикасност рјешавања жалби.
Препорука за Федерално министарство финансија: Успоставити проактивну сарадњу с Порезном управом ФБиХ с циљем ефикаснијег рјешавања жалби.
- Нису израђене интерне процедуре за поступање по жалбама, што је узроковало да се одређене жалбе рјешавају мимо хронолошког реда, по основу различитих врста ургенција. Поступање по ургенцијама недовољно је транспарентно и омогућава да се одређене жалбе ријеше брзо након запримања, док жалбе које годинама чекају на рјешавање још увијек нису разматране.
Препорука за Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата: Израдити интерну процедуру за поступање по жалбама.
- Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата нису извршили детаљну селекцију и анализу узрока који доводе до кашњења у рјешавању жалби. Такођер, нису подузимане конкретне активности на отклањању констатованих узрока кашњења, као што су: кадровски ресурси, враћање предмета првостепеном органу на поновни поступак, чекање на налаз и мишљење другостепене лџкарске комисије.
Препорука за Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата: Јасно идентификовати узроке који доводе до кашњења у рјешавању жалби те израдити приједлог с конкретним мјерама за отклањање ових узрока.
- Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата нису поступали у складу с одредбом члана 293. Закона о управном поступку, те нису писменим путем обавјештавали странке о разлозима због којих се касни у рјешавању жалби, као ни о томе у којој је фази рјешавање и кад ће бити окончано.
Препорука за Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата: У случајевима истека рока за рјешавање жалби писмено обавјештавати странке о разлозима због којих жалба није ријешена у законом прописаном року, као и о радњама и времену доношења рјешења о жалби.
- Уписници другостепених предмета нису вођени на одговарајући начин. Подаци о рјешавању другостепених предмета нису унесени у одговарајуће колоне, како је предвиђено упутством о начину попуњавања наведеном на почетку Уписника, у складу са Законом о организацији органа управе у ФБиХ и Правилником о канцеларијском пословању.
Препорука за Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата: Осигурати адекватно вођење Уписника другостепених предмета, у складу са Законом о организацији органа управе у ФБиХ и Правилником о канцеларијском пословању.

- Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата нису водили поуздане и транспарентне евиденције о рјешавању жалби, које би садржавале податке о броју ријешених/неријешених жалби, специфичним врстама жалби, роковима у којима су рјешаване, рјешавању предмета по ургенцијама, износу средстава оспораваних жалбама.

Препорука за Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата: Успоставити одговарајуће евиденције о рјешавању управних ствари како би се осигурали поуздани подаци о рјешавању жалби.

- Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата нису израђивали годишње извјештаје о рјешавању управних ствари, које су били дужни израђивати и достављати Управном инспекторату Федералног министарства правде, те Влади Федерације БиХ.

Препорука за Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата: Осигурати израду годишњих извјештаја о рјешавању управних ствари који се редовно достављају надлежним институцијама.

- Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата нису вршили интерни надзор над рјешавањем управних ствари, како би се вршила контрола поштовања рокова, идентификовали узроци кашњења у рјешавању жалби, те подuzele конкретне мјере с циљем отклањања утврђених недостатака.

Препорука за Федерално министарство финансија и Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата: Успоставити интерни надзор над рјешавањем жалби с циљем њиховог ефикасног рјешавања.

- Федерално министарство правде није вршило редован надзор у погледу поштовања одредби Закона о управном поступку, који прописује рокове за рјешавање управних ствари, као ни надзор у погледу обавезе федералних министарстава да достављају Федералном министарству правде годишње извјештаје о рјешавању управних ствари.

Препорука за Федерално министарство правде: Осигурати надзор над рјешавањем управних ствари у складу са законским прописима.

- Федерално министарство правде није изрицало казне за недоношења другостепених рјешења у законском року, иако Закон о управном поступку за овакве случајеве прописује новчане казне у износу од 2.000 до 8.000 КМ.

Препорука за Федерално министарство правде: Примјењивати казнене одредбе Закона о управном поступку у случајевима непоштовања утврђеног рока за рјешавање по жалбама.

- Нису вршене анализе Закона о управном поступку, нити су предлагане његове измјене, иако одредбе Закона допуштају праксу враћања предмета првостепеном органу на поновни поступак више пута, што значајно утиче на дуготрајност рјешавања управних ствари.

Препорука за Федерално министарство правде: Извршити анализу Закона о управном поступку и по потреби изградити приједлог измјена како би се осигурало ефикасније рјешавање у другостепеном управном поступку.

4.1.2 Најважнији налази и препоруке из Извјештаја ревизије учинка „Ефикасност локалне управе у рјешавању захтјева грађана“

Налази и препоруке за општине и градове у ФБиХ:

- Информације релевантне за подношење и рјешавање захтјева грађана нису у свим општинама/градовима доступне на званичним интернет-страницама. Интернет-странице садрже само уопћене информације, док детаљније информације о појединачним административним поступцима и попис докумената потребних за остваривање права нису истакнути. На интернет-страницама објављене су само одређене информације о административним поступцима, које нису лако уочљиве на почетној страници, него су сегментирани у изборницима у оквиру појединачних општинских/градских служби.

Препорука: Јасне упуте о начину остваривања права странака и детаљан попис неопходне документације истаћи на лако приступачним огласним плочама и на званичној интернет-страници општине/града.

- Потврда о пријему захтјева у већини општина/градова из узорка издаје се само на захтјев подносиоца, а када се издаје често не садржи информације о законском року за рјешавање захтјева нити упуту о томе да подносилац захтјева може, уколико његов захтјев не буде ријешен у законском року, поднијети жалбу надлежном органу.

Препорука: Издавати потврде о пријему захтјева са свим прописаним информацијама.

- С циљем предаје захтјева у локалној управи, грађани се морају прилагодити радном времену шалтер сале, односно радном времену одређеном за рад са странкама појединих служби, које је често ограничено на одређени број сати у току дана. Само су двије општине из узорка анализирале да ли је радно вријеме локалне управе прилагођено потребама корисника, док су у осталим општинама/градовима ове активности изостале.

Препорука: Испитати задовољство грађана радним временом општине/града и прилагодити радно вријеме потребама грађана.

- Утврђено је да 57% општина/градова из узорка није донијело интерне процедуре/ходограме којима би се, у недостатку законских одредби, дефинисали интерни рокови за појединачне радње у рјешавању захтјева.

Препорука: Донијети интерне процедуре/ходограме за поступање по захтјевима, којима ће се утврдити кораци и рокови за поступање у појединачним административним поступцима.

- Ниједна општина/град из узорка није у потпуности осигурала да се документација потребна за рјешавање захтјева прибавља по службеној дужности, иако су, сходно законским одредбама, то дужне осигурати. Велики је број докумената које општинске/градске службе не прибављају по службеној дужности. Међу њима је значајан број докумената о којима општина/град води службену евиденцију.

Препорука: Документацију потребну за рјешавање захтјева прибављати по службеној дужности. У случају постојања одређених препрека које онемогућавају прибављање документације по службеној дужности од других органа, општине и градови требају иницирати код надлежних органа и јавних предузећа да се установљене препреке отклоне.

- У 81% општина/градова из узорка није осигурана могућност подношења захтјева електронским путем ни за један административни поступак. Као један од основних разлога за овакво стање наводе се недостаци Закона о управном поступку. Међутим, констатовано је да општине/градови из узорка нису предузимали активности како би се код надлежних институција иницирале измјене и допуне прописа с циљем отклањања ових регулаторних препрека.

Препорука: Успоставити електронске услуге којима се осигурава преузимање образаца, те предаја и рјешавање захтјева електронским путем. Општине и градови у периоду чекања на унапређење регулаторног оквира требају предузети активности како би били спремни за потпуну дигитализацију услуга

- Општине/градови из узорка у ситуацијама кашњења других органа не користе могућности прописане Законом о управном поступку како би се донијела потребна рјешења, нити о кашњењу других органа обавјештавају надлежне инспекцијске органе.

Препорука: Обавјештавати инспекцијске органе у случајевима када надлежни органи касне са издавањем сагласности или мишљења потребних за рјешавање захтјева, те у случајевима кашњења, кад је могуће, рјешење донијети и без прибављене сагласности или мишљења.

- Општине/градови не достављају подносиоцима захтјева писмене обавијести у случају када захтјев није ријешен у законском року. То је супротно Закону о управном поступку који прописује обавезу да се подносилац захтјева у року од три дана од дана истека рока за рјешавање писмено обавијести о разлозима због којих рјешење није донесено и о томе које ће радње подузети ради његовог доношења.

Препорука: У случајевима кашњења у рјешавању захтјева писмено обавјештавати подносиоце захтјева о разлозима због којих захтјев није ријешен у законом прописаном року, те о радњама које ће се у одређеном року подузети како би се захтјев ријешило

- Поједине општине уопће не воде евиденције о трајању поступака у којима се рјешавају захтјеви грађана. У општинама/градовима који воде евиденције уочено је да оне често нису потпуне и ажуриране будући да не садрже податак о датуму рјешавања захтјева или се овај податак не води за све предмете.

Препорука: Успоставити свеобухватне евиденције о трајању административних поступака и осигурати њихово редовно ажурирање.

Налази и препоруке за Генерални секретаријат Владе ФБиХ и надлежна федерална министарства

- Успостава интероперабилности у локалној управи није уређена ниједним актом, нити су надлежне федералне институције дефинисале активности које требају предузети општине/градови с циљем реализације Одлуке о усвајању оквира интероперабилности. Нису подузимање активности како би се омогућила електронска размјена докумената између општина/градова, као и размјена с вишим нивоима власти.

Препорука за Генерални секретаријат Владе ФБиХ и Федерално министарство промета и комуникација: Осигурати реализацију Одлуке о усвајању оквира интероперабилности.

- Утврђено је да нису успостављене претпоставке за осигурање информатичке сигурности с обзиром на то да процедура израде нацрта закона о информационој сигурности ФБиХ још увијек није окончана. Овај пропис је, сходно акционим плановима за реформу јавне управе, Влада ФБиХ требала израдити прије више од десет година. Федерално министарство промета и комуникација започело је израду, али процедура још увијек није финализирана.

Препорука за Федерално министарство промета и комуникација: Окончати процедуру израде нацрта закона о информацијској сигурности и упутити га путем Владе ФБиХ у парламентарну процедуру.

- Завод за јавну управу, који има надлежност да координира реформу јавне управе, није предузимао активности како би се осигурала интероперабилност локалне управе. Општине/градови из узорка до сада нису били позивани да се укључе у имплементацију Одлуке о усвајању оквира интероперабилности.

Препоруке за Федерално министарство правде: Путем Завода за јавну управу осигурати да се у активности реформе јавне управе и имплементацију интероперабилности активно укључе општине и градови у ФБиХ.

- Федерално министарство правде није израдило измјене и допуне Закона о управном поступку како би се изједначила валидност електронских и писаних докумената, те електронског и власторучног потписа, нити је правно регулисало електронски поднесак, односно електронско достављање докумената. Такођер, није прописом регулисан начин размјене података из јавних евиденција, нити је утврђена обавеза да институције које управно рјешавају прибављају документе потребне за рјешавање захтјева по службеној дужности.

Препорука за Федерално министарство правде: Израдити и упутити у процедуру усвајања измјене и допуне Закона о управном поступку како би се осигурало електронско рјешавање захтјева и ефикасна provedба одредби о прибављању документације по службеној дужности.

- Федерално министарство правде није реализовао ниједну активност која је имала за циљ поједностављење рјешавања захтјева грађана управног поступка, а за које је, сходно акционим плановима за реформу јавне управе, било одговорно.

Препорука за Федерално министарство правде: Осигурати ефикасну реализацију активности предвиђених акционим плановима за реформу јавне управе за које је надлежно Министарство.

4.1.3 Најважнији налази и препоруке из Извјештаја ревизије учинка „Управљање робним резервама у Федерацији БиХ“

- Постојећим законима из области робних резерви у ФБиХ није утврђено ко и на који начин треба израдити нормативе за утврђивање потребних количина и врста роба робних резерви по становнику. Није прецизно прописано средњорочно и годишње планирање робних резерви, нити је уређено питање сарадње и координације федералне и кантоналних дирекција у планирању, набавкама, чувању и интервенисању робним резервама. У законима који регулишу област робних резерви није на одговарајући начин одређено које информације о робним резервама требају бити транспарентне и познате јавности. Такођер, ови закони нису усклађени са Законом о заштити тајних података.

Препорука за Владу ФБиХ: У сарадњи са кантоналним владама извршити детаљну анализу постојећег система управљања робним резервама у ФБиХ и осигурати израду новог Закона о федералним робним резервама.

Новим законом потребно је прецизно регулисати:

- обавеза израде свеобухватних прописа за утврђивање потребних количина и врста робе за робне резерве по становнику у свим ситуацијама у којима је потребно интервенисати са робним резервама, на основу којих ће се састављати робни биланси;
- обавеза израде и садржаја средњорочних и годишњих програма/планова федералних робних резерви;
- начин сарадње и координације у планирању, набавци, складиштењу и интервенцији робних резерви између федералних и кантоналних дирекција у ФБиХ како би се на најекономичнији начин обезбиједиле довољне количине робних резерви и ефикасна интервенција у случају потребе;
- питање тајности података, како би се јасно утврдило који су подаци о робним резервама тајни, а који треба да буду транспарентни и доступни јавности, те усклађивање одредби новог Закона о савезним робним резервама са Законом о Заштита тајних података.

- Већина дирекција робних резерви у Федерацији БиХ није израдила билансе роба те се приликом израде програма/планова робних резерви нису водиле стварним потребама становништва Федерације, односно појединачних кантона.

Препорука за дирекције робних резерви у ФБиХ: Израдити одговарајуће билансе роба којима ће се утврдити потребне врсте и количине роба које би биле довољне за снабдијевање становништва у ванредним околностима.

- Већина дирекција робних резерви у Федерацији БиХ приликом израде планова/програма робних резерви није прибављала мишљења ресорних министарстава. Поједине дирекције су нацрте ових програма/планова касно достављале владама на усвајање.

Препорука за дирекције робних резерви у ФБиХ: Осигурати адекватну и благовремену израду програма/планова робних резерви, што подразумева прибављање мишљења ресорних министарстава и достављање владама на усвајање.

- Није успостављена одговарајућа сарадња између постојећих дирекција у дијелу планирања, набавки и интервенисања робним резервама. Дирекције не размјењују податке о робама које набављају и посједују у резервама, тако да ниједна од институција не располаже подацима о укупним количинама и врстама робних резерви у ФБиХ.

Препорука за дирекције робних резерви у ФБиХ: Осигурати одговарајућу сарадњу Федералне и кантоналних дирекција робних резерви у управљању робним резервама.

- Дирекције су набавке роба вршиле на различите начине због различитог тумачења и примјене Закона о јавним набавкама. Такођер, поједини поступци набавки су касно започињани, што је утицало на реализацију планираних набавки. Приликом провођења поступака набавки робних резерви по изузећу дирекције нису осигурале довољну транспарентност нити испоштовале принцип једнаког приступа и конкуренције.

Препорука за дирекције робних резерви у ФБиХ: Набавке роба за потребе робних резерви проводити благовремено, уз поштовање Закона о јавним набавкама. Могућност изузећа користити само у за то законом предвиђеним ситуацијама, уз адекватну процјену испуњености услова за изузеће за сваку појединачну набавку.

Осигурати робне резерве према врстама и количинама предвиђеним билансима роба, у складу с потребама становништва Федерације БиХ, односно кантона.

- Дирекције робних резерви су за унајмљивање складишних простора утрошиле значајан износ финансијских средстава, те нису подuzeле конкретне и довољне активности да се изнађу економичнији начини складиштења роба.

Препорука за дирекције робних резерви у ФБиХ: Урадити анализе трошкова складиштења и обнављања робних резерви, те на основу њихових резултата упутити конкретне приједлоге надлежним владама за изналагање најјекономичнијег начина чувања робних резерви.

- Поједине дирекције робних резерви нису реализовале сва планирана обнављања роба.

Препорука за дирекције робних резерви у ФБиХ: Осигурати правовремено обнављање робних резерви, овисно о врсти и року трајања, како је предвиђено годишњим програмима/плановима робних резерви.

- Већина дирекција робних резерви није вршила редовне полугодишње и годишње контроле складиштења и обнављања роба из робних резерви.

Препорука за дирекције робних резерви у ФБиХ: Осигурати адекватну контролу ускладиштених роба.

- Дирекције робних резерви вршиле су одређене интервенције које су биле намијењене највећим дијелом социјално угроженим категоријама становништва. Присутна су кашњења у реализацији ових интервенција, а, осим тога, није предвиђен никакав вид надзора над њиховим провођењем. Иако им је то прописано законима, дирекције нису вршиле интервенције на тржишту у условима поремећаја цијена и снабдјевености становништва и привреде

Препорука за дирекције робних резерви у ФБиХ: Осигурати ефикасно интервенисање робним резервама у ванредним околностима предвиђеним законима о робним резервама.

Поред препорука датих субјектима ревизије, Уред за ревизију препоручује владама кантона да изврше анализу постојећег система управљања робним резервама и осигурају израду нових закона о робним резервама у складу са препоруком Влади ФБиХ.

4.2 Извјештаји о праћењу реализације препорука ревизије учинка

Праћење реализације препорука ревизије учинка представља важан дио ревизијског поступка, предвиђен Међународним стандардима ВРИ. Ријеч је о завршној фази у ревизијском циклусу која се проводи с циљем осигурања повратних информација за Уред за ревизију, законодавну и извршну власт о мјерама предузетим на основу извјештаја ревизије учинка. У извјештајима о праћењу дати су налази и закључци.

У оквиру праћења која су проведена у 2022. години обухваћено је 30 субјеката ревизије и реализација укупно 32 препоруке.

Р. Б.	Извјештај о праћењу реализације препорука ревизије учинка	Година када је проведена ревизија	Број субјеката обухваћених праћењем	Број препорука које су биле предмет праћења
1	2	3	4	5
1.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Успостава и функционисање интерне ревизије у јавном сектору у Федерацији Босне и Херцеговине“	2016.	4	13
2.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Активности надлежних институција у Федерацији Босне и Херцеговине на смањењу загађености зрака“	2019.	15	13
3.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Учинковитост стечајног поступка у Федерацији Босне и Херцеговине“	2020.	11	6
	УКУПНО		30	32

Табела 30. Извјештаји о праћењу реализације препорука ревизије учинка

4.2.1 Најважнији налази и препоруке из извјештаја о праћењу „Успостава и функционисање интерне ревизије у јавном сектору у Федерацији Босне и Херцеговине“

У извјештају „Успостава и функционисање интерне ревизије у јавном сектору у Федерацији Босне и Херцеговине“ дато је укупно 13 препорука, од чега је једна упућена Парламенту ФБиХ, двије Влади ФБиХ, три Федералном министарству финансија, четири Централној хармонизацијској јединици и три руководиоцима институција јавног сектора у ФБиХ које су биле дужне успоставити јединице интерне ревизије.

Према резултатима праћења, дате препоруке још увијек нису у цијелости реализиране. Од 13 датих препорука шест је проведено, пет дјелимично, док су код двије започете активности на provedби.

Графикон 2. Реализација препорука према субјектима ревизије

Анализом података о предузетим активностима на реализацији препорука утврђено је:

- Крајем 2016. године Парламент ФБиХ усвојио је измјене и допуне Закона у интерној ревизији којим су, између осталог, створени темељи за рационалнију успоставу јединица интерне ревизије у јавном сектору у ФБиХ;
- Федерално министарство финансија је у 2020. години донијело нови Правилник о критеријима за успостављање јединица за интерну ревизију у јавном сектору у Федерацији БиХ. Њиме су унапријеђени критерији за успоставу интерне ревизије, те је ажуриран попис организација код којих постоји потреба за успостављањем јединица за интерну ревизију. Поред тога, новим Законом о рачуноводству и ревизији у ФБиХ, који је донесен 2021. године, прописано је да су субјекти од јавног интереса обавезни успоставити и осигурати функционирање одјела интерне ревизије у складу са овим Законом и другим законским прописима;
- Влада ФБиХ је у априлу 2021. године усвојила нову Стратегију развоја система интерних финансијских контрола у јавном сектору ФБиХ 2021–2027. године. Овом Стратегијом се дефинира и усмјерава развој интерних финансијских контрола (финансијског управљања и контроле и интерне ревизије) у јавном сектору ФБиХ с циљем јачања предуслова за законито, ефикасно, транспарентно и одговорно управљање јавним финансијама у Федерацији;
- Обвезници успоставе јединица интерне ревизије ФБиХ предузимали су активности на измјенама и допунама правилника о интерној организацији и систематизацији радних мјеста, те су тражили мишљење од ЦХЈ на приједлоге правилника у сврху успостављања функције интерне ревизије;
- Још увијек није осигурано адекватно функционирање интерне ревизије у јавном сектору у ФБиХ, сходно међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије. Од 19 корисника Буџета ФБиХ који су требали успоставити јединице интерне ревизије, три нису имала ниједног запосленог интерног ревизора. Од 67 ванбуџетских фондова и институција нижих нивоа власти 19 није имало систематизовану јединицу интерне ревизије. Од 48 субјеката који имају систематизоване јединице за интерну ревизију њих 13 није имало ниједног запосленог интерног ревизора.;
- Велики постотак препорука из извјештаја интерне ревизије остао је нереализиран, тако је од њих укупно 6.213 које су у периоду 2019–2021. године дале јединице интерне ревизије у ФБиХ реализирано свега 2.056 или 33%, док је 4.157 или 67% препорука остало нереализирано;
- Није успостављен систем санкционирања за непровођење препорука датих у извјештајима интерне ревизије;
- Иако су законском регулативом прописане одредбе о независности у раду интерних ревизора, доступни подаци указују да у пракси то и даље није осигурано;

- Институције и даље нису предузеле довољне активности како би се управљање ризицима на одговарајући начин укључило у редовне планске процесе.

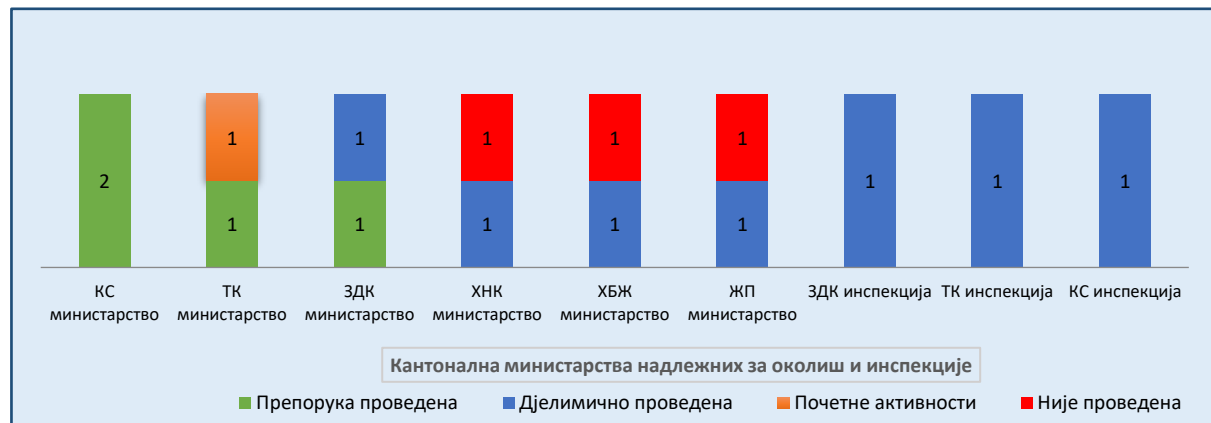
4.2.2 Најважнији налази и препоруке из извјештаја о праћењу „Активности надлежних институција у Федерацији Босне и Херцеговине на смањењу загађености зрака“

У Извјештају „Активности надлежних институција у Федерацији Босне и Херцеговине на смањењу загађености зрака“ дато је укупно 13 препорука упућених Парламенту ФБиХ, Влади ФБиХ, Федералном министарству околиша и туризма, Федералном министарству промета и комуникација, Федералном хидрометеоролошком заводу, кантоналним министарствима надлежним за околиш, те Федералној и кантоналним управама за инспекцијске послове.

На основу праћења утврђено је да препоруке нису у потпуности реализоване. Већина субјеката дјелимично их је реализовала, што је презентирано у наредним графиконима.

Графикон 3. Реализација препорука субјеката на федералном нивоу

Графикон 4. Реализација препорука субјеката на кантоналном нивоу

Анализом података о предузетим активностима на реализацији препорука утврђено је:

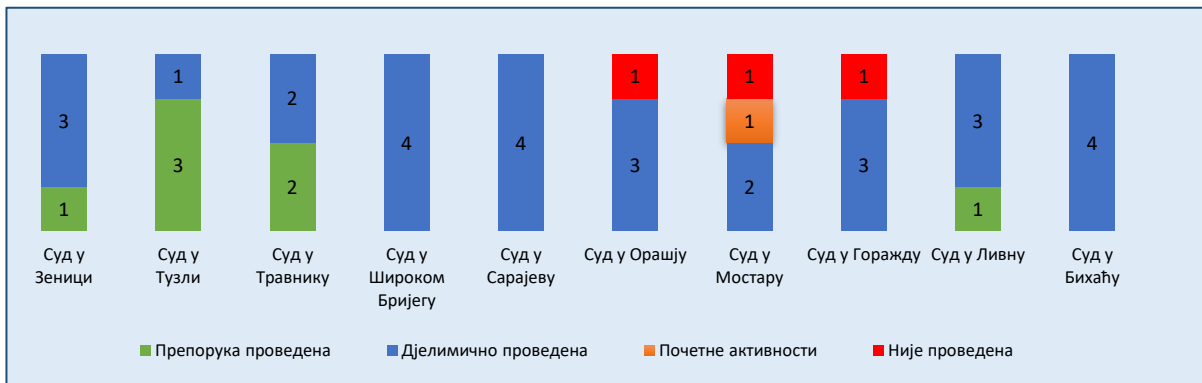
- Почетком 2021. године усвојен је нови Закон о заштити околиша, којим су јасније прописане обавезе појединачних институција, као и инспекцијски надзор и казнене одредбе.
- Влада ФБиХ и Федерално министарство околиша и туризма покренули су активности на изради новог Закона о заштити зрака. Након усвајања Нацрта закона, израђен је његов Приједлог, али још увијек није донесен.

- Још увијек није израђена Федерална стратегија заштите околиша, чији је дио Федерална стратегија заштите зрака којом би се требале створити адекватне претпоставке за системско рјешавање проблема загађености зрака у ФБиХ.
- Федерално министарство околиша и туризма дефинирало је прагове упозорења и узбуне за лебдеће честице ПМ 10 и ПМ 2.5, те је дата могућност кантонима да пропишу и строжије вриједности прагова упозорења и узбуне.
- Федерално министарство околиша и туризма није осигурало да се, у сарадњи са осталим надлежним институцијама, успостави регистар емисија у зрак који би пружао поуздане податке о изворима емисија у зрак, загађивачима и загађујућим материјама које се испуштају у зрак.
- Још није окончана израда приједлога локација мјерних станица федералне мреже како би Влада ФБиХ могла утврдити локацију мјерних станица, чиме би се омогућила успостава одговарајућег мониторинга квалитета зрака за подручје цијеле ФБиХ.
- Федерално министарство околиша и туризма и даље није осигурало редовно информисање Владе ФБиХ о квалитету зрака у ФБиХ, како би Влада ФБиХ имала на располагању квалитетне и свеобухватне податке о загађености зрака и ефикасније координирала надлежне институције на рјешавању овог проблема.
- Иако је Федерално министарство околиша и туризма упућивало иницијативе Федералном министарству промета и комуникација, и даље нису утврђене конкретне мјере и предузете активности како би се осигурало смањење загађености зрака из саобраћаја.
- Дошло је до одређеног побољшања у погледу квалитета околишних дозвола с обзиром на то да су Федерално министарство околиша и туризма и три кантонална министарства (КС, ЗДК и ТК) у околишним дозволама прописивала мјере заштите зрака, граничне вриједности емисија за загађујуће материје, као и мјере за смањење емисија у зрак.
- Федерални хидрометеоролошки завод редовно информише надлежне институције и јавност о квалитету зрака и штетном утицају загађеног зрака на здравље људи. Међутим, још увијек није осигуран праћење свих прописаних параметара квалитета зрака.
- Није осигуран свеобухватан инспекцијски надзор над свим загађивачима зрака.

4.2.3 Најважнији налази и препоруке из извјештаја о праћењу „Учинковитост стечајног поступка у Федерацији Босне и Херцеговине“

У Извјештају „Учинковитост стечајног поступка у Федерацији Босне и Херцеговине“ дато је укупно шест препорука, од чега су двије упућене Федералном министарству правде, а четири општинским судовима надлежним за рјешавање стечајних поступака.

На основу праћења утврђено је да нису све препоруке реализоване. Федерално министарство правде реализовало је двије за које је било одговорно, док су четири упућене општинским судовима у већини случајева дјелимично проведене. Нити један суд није реализирао све препоруке.

Графикон 5. Реализација препорука датих општинским судовима

Анализом података о подузетим активностима на реализацији препорука утврђено је:

- Нови Закон о стечају донесен је у јулу 2021. године, којим је стечајни поступак боље уређен. Наиме, Законом је прописан надзор над поштовањем рока за покретање стечајних поступака, као и институција одговорна за покретање поступка санкционирања у случају непоштовања овог рока. Такођер, дефинирани су механизми којима се осигурава хитност поступања у стечају и предметима покренутим у вези са стечајем, утврђен је временски оквир за окончање стечајних поступака и рокови за подузимање појединачних радњи у стечајном поступку, а утврђени су и стандардизирани обрасци за подузимање појединачних радњи стечајног поступка. Међутим, Законом није прописана обавеза покретања стечајних поступака по службеној дужности.
- Новим Законом о стечају утврђени су јасни критерији за именовање стечајних управитеља, а број стечајних предмета у којима стечајни управитељ може истовремено бити ангажиран лимитиран је на два предмета. Такођер, прописани су стандарди управљања стечајном масом, надзор и награде за рад стечајних управитеља.
- Већина судова је на одређени начин пратила трајање појединачних стечајних предмета (углавном се пратило путем извјештаја о поштовању оптималних и предвидивих рокова и акцијских планова) с циљем њиховог благовременог рјешавања. Међутим, већином нису прописали процедуру за праћење, нити су одредили запосленике који ће редовно пратити трајање појединачних стечајних поступака.
- Утврђено је да већина судова израђује акцијске планове рјешавања стечајних предмета, али само два израђују и извјештаје о њиховој реализацији.
- Рјешавање стечајних предмета и даље није благовремено. Сви општински судови из узорка су у већем броју ријешених стечајних предмета прекорачили оптималне рокове, а имају и значајан број неријешених предмета код којих су такођер прекорачени оптимални рокови. Кашњење у рјешавању стечајних предмета у великој мјери узроковано је дугим трајањем поступака који су произашли из покренутог стечаја.

Руководство Уреда

Џевад Некић – генерални ревизор
Драган Колобарић – замјеник генералног ревизора

Руководитељица Сектора за развој, методологију и контролу квалитета

Миа Буљубашић

Руководитељице сектора за финансијску ревизију

Амела Мулахалиловић
Кимета Бихорац
Маријана Милићевић

Координаторица Сектора за финансијску ревизију јавних предузећа

Белма Мушиновић

Руководитељица Сектора за ревизију учинка

Аида Ђозић

Лектура

Шејла Хукара

**УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФЕДЕРАЦИЈИ
БИХ**

71 000 Сарајево
Ул. Ложионичка бр. 3
Босна и Херцеговина

Тел.

+387 (0) 33 723 550

Фак

+387 (0) 33 716 400

Е-маил

vrifbih@vrifbih.ba

Web

www.vrifbih.ba